Amigoe

...TE JAARGANG – No.: 191

VRIJDAG 21 AUGUSTUS 1981

Vandaag

NORMAN CHUMACCIRO
......minieme winst......

...D-BEWINDSMAN KRITISCH OVER CDA-HOUDING

Extra-parlementair kabinet mogelijk

...rof De Gaay Fortman ...ieuwe informateur

...N HAAG – Koningin Beatrix heeft gisteravond ...d-minister en oud-senator van het CDA mr W.F. ...aay Fortman benoemd tot informateur. Hem is ...cht de mogelijkheden te onderzoeken op welke ...zo spoedig mogelijk een kabinet kan worden ge...d, dat zich verzekerd weet van een vruchtbare ...werking met de Staten-Generaal, danwel mag ...ouwen een ruime steun in de volksvertegenwoordi... te zullen ondervinden. Het kabinet van de ...gin heeft dit morgen vroeg meegedeeld.

...70-jarige De Gaay ...n is in het kabinet Den ...ster van Binnenlandse ... en Antilliaanse zaken .... Tot voor kort was hij ... de eerste Kamer voor het .... Hij is ook lid geweest van ...al-Economische Raad. ...A, PvdA en D'66 waren in de nacht van donderdag op vrijdag niet bereikbaar voor commentaar op de benoeming van De Gaay Fortman.

De Gaay Fortman zei in een toelichting op de opdracht die hij heeft gekregen dat het eerste deel van de formule duidelijk is gericht op een parlementair kabinet, een kabinet dus dat een sterke binding heeft met de betrokken fracties in de Tweede Kamer. Daarin wordt ook gerept van een korte duur. De informateur zei dat hij daarop nog geen kijk heeft.

Het tweede deel van de formule duidt volgens De Gaay Fortman op de mogelijkheid van een extra-parlementair kabinet. De informateur wees er nadrukkelijk op dat ook in zo'n geval er sprake zal moeten zijn van een zekere binding, omdat in de tekst staat een „kabinet dat mag vertrouwen op een vruchtbare samenwerking met de volksvertegenwoordiging". De Gaay Fortman gaat ervan uit dat dit betekent dat bij een dergelijk kabinet een redelijke mate van zekerheid moet zijn.

Ook als zijn werk leidt tot de conclusie dat er een extra-parlementair kabinet moet komen, aldus De Gaay Fortman, dan zullen toch de fracties worden geraadpleegd. Het is niet de bedoeling dat er een verzinsel van de formateur komt, achter de rug van iedereen om.

De Gaay Fortman begint met de fractievoorzitters van CDA, PvdA en D'66 omdat gebleken is dat, ondanks alles, hun voorkeur uitgaat naar een combinatie van hun drie partijen. "Uit het feit dat ik met hen begin wordt duidelijk dat ik bezig ben na te gaan of toch nog een kabinet van deze samenstelling mogelijk is; aldus de informateur.

Voor maandag staat een gesprek met de VVD-leider Hans Wiegel op het programma. Maar op voorhand liet De Gaay al weten dat een minderheidskabinet in de opdracht die hij heeft ontvangen als uitgesloten beschouwd moet worden.

De nieuwe informateur wilde niet meedelen of hij het bereikte akkoord tijdens de formatie Kremers/Van Thijn als vertrekpunt zal hanteren. De Gaay Fortman zei zich zeker niet buiten de sociaal-economische en financiele problematiek te zullen houden die uiteindelijk de mislukking van de formatiepoging van Kremers en van Tjijn tot gevolg had. Uitgesloten dat ik mij niet met dat terrein zal bemoeien.

Hij acht het niet juist dat tijdens besprekingen in een formatie al zaken worden geregeld waardoor straks optredende ministers zich al gebonden kunnen voelen. Wel kunnen globale financiele afspraken worden gemaakt, maar dat is heel wat anders dan vaste bedragen op de onderlinge begrotingen afspreken.

De Gaay Fortman zei desgevraagd dat hij begin deze week een brief heeft geschreven aan CDA-voorzitter Bukman. Daarin drukte hij zich in bezorgde termen uit over het verloop van de kabinetsformatie. Het gerucht dat hij bij die gelegenheid zou hebben gedreigd zijn lidmaatschap van Het CDA op te zeggen als er een breuk in de formatie van een kabinet van CDA, PvdA en D'66 zou ontstaan, wenste hij te bevestigen noch te ontkennen. Ook over het optreden tot nu toe van CDA-fractieleider Van Agt liet hij zich niet uit. "Juist omdat het om personen gaat heb ik daar geen enkele behoefte aan. Elk woord zou belemmeringen opwerpen die het welslagen van de poging in de weg staan", zei hij.

...EMSTAD – De nieuwe ...mateur in Nederland, ...elm F. de Gaay Fort... geen onbekende op de ...dse Antillen. Hij heeft ...van zijn jeugd op Cura... gebracht. In latere ja... minister voor Antil...zaken geweest als voor... van de huidige Fons van .... Dit jaar is de heer De ...rtman nog flink in het ... geweest op de Antillen ...nleiding van een vraag... met de Amigoe op de ...ingsavond, 26 mei, in ...Haag. Bij die gelegenheid ... de oud-bewindsman zich ...llen dat er niet zo'n haast ...akt moet worden met de ...nkelijkheid van de Antil... Ook dacht hij dat het wel ...lijk is om binnen het ko...ijksverband een "status ..." voor Aruba te creeren ...r dat dat eiland geheel op ...benen hoeft te gaan staan. ... uitlatingen werden hem ... politiek Den Haag, noch ...itiek Oranjestad (Aruba) ...k afgenomen.

ÑAPA

Deze week

* Botica's (II)
* Konsientisashon enkuanto salud
* Amigoe di Mucha
* Paradox in Polen
* Symposium Joden en Christenen
* Racisme in kinder- en schoolboeken

VS voorbereid voor incident met Libie

Reagan: bij aanval schieten we terug

LOS ANGELES – In zijn eerste reactie op het luchtgevecht tussen Libische en Amerikaanse vliegtuigen heeft de Amerikaanse president Ronald Reagan gisteren gezegd dat een regel goed begrepen moet worden: als men op onze mensen schiet, schieten ze terug. Hij vond het nodig een boodschap te geven aan de vijanden van de vrijheid in de wereld. Evenals de ministers Haig en Weinberger ontkende Reagan overigens dat de Verenigde Staten doelbewust op het incident hadden aangestuurd.

De zesde vloot oefent al jaren in dit gebied, en is ook vaak lastig gevallen door Libische vliegtuigen. Libie heeft een kunstmatige lijn getrokken door internationale wateren en ditmaal hebben we onze oefeningen niet beperkt op grond van wat ik een kunstmatige lijn noem, aldus de Amerikaanse president. We hebben besloten dat het tijd werd om te erkennen dat het hier om internationale wateren gaat, en om ons overeenkomstig te gedragen.

Het luchtgevecht, waarbij twee Libische toestellen werden neergeschoten, speelde zich af boven de Golf van Sirte, die Libie tot zijn binnenwateren rekent. In 1973 liet Libie officieel weten aan de Verenigde Naties dat de Golf van Sirte onder Libische soevereiniteit valt. Aanleiding tot die boodschap was toen een schending van het Libische luchtruim door een Amerikaans vliegtuig, dat was opgestegen van het vliegdekschip van de Zesde vloot. Libie heeft gisteren officieel geprotesteerd bij de Veiligheidsraad tegen deze nieuwe provocerende terreurdaad, maar niet om enige actie van de Veiligheidsraad gevraagd.

Reagan, die een bezoek brengt aan het Amerikaanse vliegdekschip Constellation, maakte gisteren duidelijk dat de Verenigde Staten op de hoogte waren van de Libische aanspraken op de Golf van Sirte, maar dat ze wilden laten blijken deze aanspraken niet te erkennen. Om dezelfde reden, aldus Reagan, sturen de Verenigde Staten geregeld schepen naar de Zwarte Zee, net als de Sovjet-Unie doet in de Caribische Zee, om zich ervan te verzekeren dat iedereen de regels van vrije scheepvaart in internationale wateren erkent. De Amerikaanse vliegtuigen in de Golf van Sirte hebben gereageerd zoals onze strijdkrachten overal zouden doen, zo verklaarde de president. Op de vraag of hij de Libische president Gaddafi graag uit het zadel gelicht zou zien, antwoordde Reagan: De diplomatie verhindert mij deze vraag te beantwoorden.

Amerikaanse regeringsfunctionarissen hebben steeds ontkend dat de confrontatie zou zijn uitgelokt, maar ze hebben er informeel geen geheim van gemaakt dat het resultaat van deze krachtmeting hen wel deugd doet. Woordvoerder Alan Romberg van het ministerie van Buitenlandse Zaken zei dat veel landen sympathiseren met het Amerikaanse optreden. Veel regeringen delen ons standpunt over de vrije scheepvaart, en dus is het niet verwonderlijk dat de reacties over het algemeen positief waren. Tot die regeringen behoort volgens Romberg ook die van Sovjet-Unie.

Uit een latere verklaring van de president blijkt dat hij het risico van een botsing met de Libiers te voren had ingecalculeerd. Reagan had van tevoren goedgekeurd dat de Zesde vloot zou oefenen in de Golf van Sirte. Toen de mogelijkheid ter sprake kwam van een Libische aanval had de president gezegd dat teruggeschoten moest worden als de Libiers het vuur zouden openen. Reagan gaf deze nadere bijzonderheden op een bijeenkomst met Republikeinen in Costa Mesa, bij Los Angeles.

Jamani gaat niet hoger dan 34 dlr

GENEVE – Saoedi-Arabie is bereid zijn officiele exportprijs van ruwe olie te verhogen als er een nieuwe uniforme regeling voor vaststelling van de prijzen van olie uit de OPEC-landen komt, maar wil beslist niet verder gaan dan tot 34 dollar per vat (159 liter). De Saoedische minister van Olie, sjeik Achmed Zaki Jamani, heeft dit vanmorgen duidelijk gemaakt voor de hervatting van het beraad in de buitengewone ministerraadsvergadering van de organisatie in Geneve.

Bij het binnengaan van de vergaderzaal antwoordde Jamani op de vraag of zijn land bereid zou zijn tot 34 dollar te gaan: "Dat is het maximum". Hij schudde zijn hoofd toen hem werd gevraagd of hij eventueel 35 dollar zou kunnen accepteren. Jamani verliet de vergadering enige minuten nadat de besprekingen waren hervat en zei daarbij dat het overleg voortging. De vergadering is vandaag haar derde dag ingegaan. Oorspronkelijk werd gehoopt dat het beraad in één dag zou kunnen worden afgerond.

Reagan verwerpt verzoek IFATCA

WASHINGTON – President Reagan van de Verenigde Staten heeft het verzoek van de internationale federatie van luchtverkeersleidersorganisaties IFATCA verworpen om de onderhandelingen met de stakende verkeersleiders in zijn land te heropenen. Dit heeft zijn minister van Verkeer, Drew Lewis, meegedeeld. De IFATCA stuurde vorige week donderdag een telegram naar president Reagan met het dringend verzoek weer met de bond van de stakende verkeersleiders, PATCO, te gaan praten. In afwachting van het antwoord uit de VS stelde het bestuur van de federatie sancties tegen het vliegverkeer van en naar de VS uit tot 22 augustus. Op die dag komt het bestuur in Amsterdam bijeen, net als vorige week donderdag. Minister Lewis liet weten dat van hervatting van het overleg geen sprake kan zijn daar de 12.000 PATCO-leden de wet schenden omdat zij als ambtenaren niet het werk mogen neerleggen. Hij gaf verder de verzekering dat het Amerikaanse luchtverkeersleidingssysteem zodanig werkt dat de veiligheid in het luchtruim gewaarborgd is.

WILLEMSTAD – Twee naast elkaar opgetrokken bomen dreigden allebei te sterven, waarschijnlijk omdat ze te dicht op elkaar stonden. Maar daar kwam verandering in toen zij "elkaar de hand reikten". Dankzij het natuurverschijnsel van gegroeide vertakkingen kwamen zij nauw met elkaar in contact en samen zijn ze uitgegroeid tot flinke bomen. Wie het niet wil geloven, kan gaan kijken op het erf van het Cultureel Centrum Curacao (CCC) in Emmastad.

Vaticaanse bedenking tegen neutronenwapen

MILAAN – Voor de eerste maal is vanuit het Vaticaan gewaarschuwd, dat president Reagans besluit de neutronenbom samen te stellen de staten van het Warschaupact zal dwingen tot verhoging van hun militaire inspanningen. Het waarschuwende geluid is afkomstig van de Jezuiet Giuseppe de Rosa, adviseur van het Vatikaanse secretariaat voor de niet-gelovigen. In Vatikaanse kringen wordt aan de waarschuwing een minstens officieuze waarde gehecht.

In een uitvoerig interview in het Milanese dagblad Corriere della Sera constateert De Rosa, dat het jongste besluit van Reagan door de Sovjet-Unie wordt gezien als een verstoring van het machtsevenwicht in haar nadeel. De Rosa hecht niet te veel waarde aan de westerse bewering, dat het Warschaupact een overweldigend groot militair potentieel zou hebben. Een goed oordeel daarover acht hij niet mogelijk, omdat er veel te veel geheim wordt gehouden.

Hij wijst er ook op, dat de hele buitenlandse politiek van de Sovjet-Unie tot en met de inval in Afghanistan wordt ingegeven door de Russische angst voor het westen. Volgens De Rosa bewijst de expansieve politiek van de Sovjet-Unie, dat de Sovjets proberen de omsingeling door het westen te doorbreken, waardoor zij zich bedreigd voelen. De neutronenbom is volgens De Rosa dan ook geen afschrikmiddel maar alleen aanleiding voor de Sovjets hun militair potentieel nog te versterken. Hij merkt tenslotte op, dat de geldverslindende bewapeningswedloop niet te rechtvaardigen is, vooral met oog op de strijd tegen honger en onderontwikkeling in de wereld. Hij is bang, dat Reagans neutronenbombesluit de bestrijding van honger en onderontwikkeling naar een nog verder punt in de toekomst verschuift. Hij komt dan ook tot de conclusie dat de bewapeningswedloop een zonde tegen God is, wiens scheppingsplan dreigt te worden vernietigd.

Golf van geweld na dood hongerstaker

BELFAST – Een uitbarsting van geweld is gevolgd na de dood van een tiende Noordierse hongerstaker, Michael Devine, die gisterochtend overleed enkele minuten, nadat de stemlokalen waren opengegaan in een speciale verkiezing van een opvolger in het Lagerhuis van de eerste overleden hongerstaker, Bobby Sands.

Bij een schietpartij in een katholieke wijk in Belfast, Andersonstown, werd een Britse soldaat gewond. Volgens de politie zijn in Belfast en Londonderry honderden bezinebommen gegooid naar politieauto's. De politie beantwoorde de aanvallen met plastic kogels. Uitvalswegen in het katholieke westen van Belfast werden geblokkeerd met tientallen in brand gestoken auto's. In Londonderry, Devine's woonplaats, liepen stille marsen door katholieke wijken uit op veldslagen tussen jongeren, politie en leger.

De 27-jarige Devine was de tiende gevangene die overleed in de Maze-gevangenis van Belfast na een hongerstaking. Gevangenen van het Noordierse Republikeinse Leger, voeren al zes maanden een campagne van hongerstakingen om een speciale behandeling af te dwingen.

Devine stierf om tien voor acht 's morgens op de zestigste dag van zijn actie.

Even eerder was het stemmen begonnen in het Noordierse grensdistrict Fermanagh-South Tyrone waar een opvolger in het Lagerhuis moet worden gekozen voor Bobby Sands, die als eerste hongerstaker overleed. In april behaalde Sands een kleine meerderheid van 1146 in het district waar 73000 kiezers staan geregistreerd. Het Lagerhuis verbood na de dood van Sands op 5 mei veroordeelde guerrillastrijders mee te doen aan verkiezingen, waarna de nationalisten Sands' politieke vriend Owen Carron (28) kandidaat stelden.

...afhankelijkheid Pto Rico in VN bepleit

...ewerking van ...erika gevraagd

...YORK – De ...tiecommissie van de ...de Naties heeft gisteren ...olutie aangenomen ... de Verenigde Staten ... opgedragen de be... van Puerto Rico ...kelijkheid te verlenen.

...commissie beval tevens ... dat de algemene ver...ring van de VN tijdens ...zitting in 1982 de kwestie ...een afzonderlijk punt ...delt. Een dergelijk debat ...iden tot een confrontatie ... Verenigde Staten die het ...ouwen als een inmenging in de binnenlandse aangelegenheden. Puerto Rico is volgens een statuut uit 1952 "een vrij lid van het Amerikaanse gemenebest, geassocieerd met de Verenigde Staten". De 3,3 miljoen Puertoricanen zijn Amerikaanse staatsburgers, kiezen hun eigen gouverneur en de wetgevende vergadering maar nemen niet deel aan de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Hun vertegenwoordiger in het Congres in Washington neemt niet deel aan de stemmingen.

De resolutie was ingediend door Cuba en werd gesteund door Afghanistan, Irak en Syrie. Zij werd aangenomen met 11 stemmen voor, twee tegen (Australie en Denemarken) en 11 onthoudingen. De Verenigde Staten die geen lid zijn van de commissie, hebben herhaaldelijk geprotesteerd tegen de behandeling van de kwestie. Cuba maakt zich sinds 1972 sterk voor de onafhankelijkheid van het eiland in het Caribisch gebied.

In de resolutie worden de Verenigde Staten opgeroepen maatregelen te treffen voor de volledige machtsoverdracht aan het volk van Puerto Rico en mee te werken aan het sturen van een onderzoekscommissie naar het gebied. Tijdens de behandeling van de kwestie heeft de commissie een groot aantal personen gehoord. Op de huidige status van het eiland werd kritiek geleverd door zowel voorstanders van opneming van Puerto Rico als 51ste Amerikaanse staat als voorstanders van onafhankelijkheid.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curaçao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek. nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen): 672000
Directie: Mayra van der Dijs.
Redactie-raad:
Goretti Salsbach,
Frans Heiligers en
Mayra van der Dijs.
Overige leden Redaktie:
Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Bernadette Baroud, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse).
Advertentie-afdeling (acquisitie): Viola Bernardus, Ingrid de Maayer, Ivar de Crasto.
ADVERTENTIE-AFDELING:
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag 7.30 - 16.30 uur en Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag. Alléén zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot, Marieta Dijkhoff.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, J. A. Abrahamblvd z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor: tel.: 2283 - 3040; huis: tel.: 3072.

SABA:
Correspondent: Vernol Hassell, tel.: 2258.

ST. EUSTATIUS:
Correspondente: Anna Hofstee, tel.: 2222; fotografe: Olga Schats, tel.: 2222.

DEN HAAG:
Correspondent: Jan Schinkelshoek, Wingerd 540, Waddinxveen. tel.: 01828-7432.

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (ook abonnementen):
Curaçao, [illegible]
Districo n.v. [illegible]
Aruba, Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 4222

Losse nummers 50 cent.
Abonnementen op Antillen twaalf gulden per maand.
(Bovenwinden elf gulden per maand).
Buiten Antillen (Nederland): NAfl. 59,40 per maand (luchtpost) of NAfl. 22,00 per maand (zeepost), jaarlijks vooruit te betalen.

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST Eilandsgeneeskundigen van 22 augustus 1981 van 08.00 uur t/m 24 augustus 1981 om 06.00 uur:
Stads- en 2de distrikt Oost: dokter L.Wilsoe, spreekkamer Scharlooweg 3, tel.: 612947; spreekuur 11.00-12.00 uur; spoedgevallen tel.: 43174.
21 augustus 1981 van 18.00 uur t/m 24 augustus 1981 om 06.00 uur:
Stads- en 2de distrikt West: dokter H.Durgaram, spreekkamer Schonegevelstraat 4, tel.: 83048; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen, tel.: 83048.
Derde distrikt Banda Abao: dokter B.Schellens, spreekkamer Barber, tel.: 641658/641605; spreekuren 10.00-12.00/16.00-18.00 uur; spoedgevallen tel.: 641784.

★★★

WIT-GELE KRUIS (wijkverpleging): kantoor Santa Maria, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten. zuster Van der Loo neemt van 06.00-07.00 uur op tel.: 53746; de wacht heeft zuster Ogenio, tel.: 81892; ook te bereiken op pageboy 027-585.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.30-12.30/13.30-17.00 uur; kantoor Santa Maria 17, tel.: 80222.

KLEUTERBUREAU: maandag van 14.00-16.00 uur volgens afspraak.

TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: woensdagmiddag van 14.00-16.00 uur gelegenheid voor behandeling.

VERLOF BEGRAFENIS
22 aug.: R.A. de Windt, Abrahamsz 113.
23 aug.: M.A.Frans, Kaya Cumulus 22.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-13.00 uur; zaterdag gesloten.

Ingezonden

Onnodige onvriendelijkheden

(Libercao, Beurs 15-8-'81)

WAAROM KRETEN slaken over Marx, Rusland, Socialisten, Republikeinen, verdomhoeken en zuur verdiend geld, wanneer slechts pogingen worden gedaan het gilde der handelaren te bewegen verder te zien dan de neus lang is? Immers, de lokale beschikbaarheid van goederen, het resultaat van de noeste arbeid van de handelaren, hoe groot ook in verscheidenheid, stilt geen honger en doodt zelfs door ondervoeding.

De Nederlandse Antillen bevat mooie eilanden waarvan de infrastructuur beter lijkt dan menig ander eiland in de regio, maar is dit niet alles schijn, gevels met niets dan lucht daarachter?

De handel in kwestie, voor vele jaren was, en is nog bezig met blinde ogen voor de lokale markt van alles, wat men ver haalt, binnen te brengen. Zo hebben de heren van dit Gilde de bevolking op de plaats rust gesteld en tot perfecte consumenten opgeleid. Het volk krijgt kleding, goedkoop meent men, zo goedkoop toch wel dat de lokale industrie niet aan de praat kan komen, respectievelijk blijven. Het volk krijgt voedsel, niet zo goedkoop, maar met zo'n grote varieteit dat gecompliceerde menu's samengesteld kunnen worden, helaas echter is er geen goedkoop vers vlees, vis etc. Het volk gelooft niet meer aan zelfvoorziening, het cash-and-carry-systeem is een gezegende gemakkelijkheid.

Ook op het gebied van het kleine (of groter) vermaak heeft het Gilde haar sporen verdiend. Geen orkestje kan worden gevormd zonder kostbaar electronisch apparatuur. Geen dansje kan worden georganiseerd zonder "psychedelic lights", versterkers, woofers, tweeters, groot geluidsvermogen, LP's en disc-jockeys. Nu kwam last but not least, Kentucky Fried Chicken, McDonalds Hamburgers, Hardy's en Baskin Robbins 31......, om eterij te verkopen welke verorberd kan worden wanneer het volk de ene videostory na de andere verslindt, zonder iets op te steken of een vin te verroeren. Inderdaad een mooi resultaat, een hemel op aarde waar men, helaas, zonder geld geen deel aan kan nemen.

Wanneer men spreekt van bedrijfsleven dan bedoelt men de productie van en de handel in goederen. Op de Antillen is geen sprake van een redelijke productie van goederen. Er is geen productie-apparaat buiten het waterbedrijf en de opwekking van electriciteit. Een groot gedeelte van de nu werklozen moeten worden ingeschakeld in diverse kleine productie-bedrijven, anders blijven zij de, ook genoemde, belastingconsumenten.

Wanneer nu de vrije handel haar voorraad-computerlijsten raadpleegt dan zouden zij, naar waarschijnlijkheid, een aantal artikelen kunnen aanwijzen welke lokaal kunnen worden aangemaakt, terwijl de prijs voor deze artikelen, naar waarschijnlijkheid, geen bezwaar kan zijn.

Hoe het zij, de vrije handel zou zelf initiatieven kunnen nemen en anders zou zij niet zo boos moeten zijn wanneer de overheid zulks doet. Elk initiatief voor het bevorderen van lokale productie, welke zeker geen superduper productiemiddelen behoeft, moet een aanmoediging ontvangen en, welwillende medewerking van alle leden van de gemeenschap, ook de handel, die zich ons bedrijfsleven noemt.

BON SALU
(Naam en adres bij redactie bekend)

BIOSCOPEN
CINELANDIA
19.15 en 21.15 uur *Beyond the Poseidon adventure* (actiefilm, Engels, boven 18 jaar, fl. 2,50 en fl. 3,50); 24.00 uur *Naked came the stranger* (sexfilm, Engels, boven 18 jaar, fl. 2,50 en fl. 3,50).

THEATER DE TEMPEL
19.00 en 21.00 uur *Bronko Billie* (actiefilm, Engels, boven 18 jaar, fl.5,-).

GOLDEN DRIVE-IN
21.00 uur *The last hunter* (actiefilm, Engels, boven 18 jaar, fl.5,-); 24.00 uur *Seven* (suspense, Engels, boven 18 jaar, fl.5,-).

★★★

TELECURACAO: 17.00 little house on the prairie; 17.52 cartoons; 18.10 gymoefening; 18.30 telenovela: Amor Prohibido; 19.15 deporte tele-8; 19.30 EVD-program; 20.00 notisiero tele-8/VIS-nieuws; 20.30 Harper Valley; 21.00 Hart to Hart; 22.00 show di Job; 23.00 sluiting.

BOTICA'S (nachtdienst): Otrabanda: Coromoto, tel.: 23241; Punda: Wilhelmina, tel.: 612380.

★★★

ZATERDAG
DIVERSEN
RADIO Z-86: 11.15 uur Enfasis-programma (interview met ged. W.Lourens).

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Centrale Bibliotheek, Johan v. Walbeeckplein 13, Afd. Volwassenen): dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00 uur; maandag, woensdag en vrijdag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zat. van 09.00-12.00 uur. De studiezaal is op maandag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Conscientiesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.

ALLIANCE FRANCAISE (bibliotheek, Fokkerweg 7); elke zaterdagmiddag van 14.00-18.00 uur gelegenheid tot lenen van Franse boeken.

TENTOONSTELLING CURAÇAOS MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand (momenteel expositie schilderijen en plastieken van Yubi Kirindongo t/m 23 augustus).

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur.

Radio-museum RNWO na afspraak tel.: 8472.

POSTSLUITING (maandag t/m vrijdag) aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK dagelijks van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: woensdagavond Hotel Bonaire om 19.30 uur.
Lions: 2e vrijdag van de maand Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag Hotel Bonaire om 20.00 uur.

KERKDIENSTEN
Sint Bernadiuskerk Kralendijk: dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 uur en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk Rincon dagelijks ook zondag 19.30 uur.

Bovenwinds RTC-werkcomite

PHILIPSBURG/ORANJESTAD — In het Bestuurskantoor te Philipsburg werd gisteren een vergadering gehouden — onder voorzitterschap van statenlid Leo Chance — van vertegenwoordigers van de drie Bovenwindse eilanden. Besloten werd een werkcomite te vormen bestaande uit: Ralf Berkel (Statius), Will Johnson (Saba) en van Sint Maarten Vance James Junior, mr ing Ralf Richardson, mr Jackie Voges en Claude Wathey.

Deze commissie zal het standpunt van de Bovenwinden moeten formuleren voor de komend RTC-bijeenkomst.

Voorts zal een studie moeten worden gemaakt wat de samenwerkings mogelijkheden tussen de drie Bovenwindse eilanden zijn wanneer ieder eiland een zelfstandig eilandgebied wordt.

Dansschool

KRALENDIJK — De dansschool van het Cultureel centrum Bonaire (CCB) maakt bekend dat zondag van half vijf tot half zes een informatie- en inschrijfmiddag wordt gehouden voor geinteresseerden in de dansschool. Dit zal gebeuren in jeugdhuis Jong Bonaire. De danslessen onder leiding van Lily Anne de Geus starten op 24 augustus, terwijl de gymnastieklessen op 28 augustus beginnen.

Kiwanis donatie voor Wit Gele Kruis

PHILIPSBURG — De stichting het Wit Gele Kruis (WGK) mocht een cheque van zevenduizend dollar in ontvangst nemen van de Kiwanisclub op Sint Maarten. Het geld zal dienen voor de aankoop van anesthesia equipment. De secretaris van de Kiwanisclub, Wilfred Manning, overhandigde de cheque aan de voorzitter van de stichting, Frans Mulder, mede namens het St Rose Hospitaal waar de apparatuur zal worden geplaatst. Hij bracht hulde voor de positieve wijze waarop de Kiwanis toonden dat zij willen helpen in de Sintmaartense gemeenschap.

Heer [illegible] maakt volledi

0935 Het is begrijpelijk [illegible]
„Schei nu toch uit [illegible]
brengt alleen maar [illegible]
oorzaakt het wird [illegible]
Zielknijper natuurlijk [illegible]
Het scheen [illegible]
want inplaats van [illegible]
verdiepen.
„Zielknijper” [illegible]
rilling door zijn [illegible]
krachtiger toon. [illegible]
lichaam zonder trilling [illegible]

meesterbeeld eh... Zoek de nerf, zei heer Tijn, als ik begrijp hij bedoelt..."
Tom Poes luisterde niet verder. Hij was op een ander vat staan, want hij had ontdekt dat commissaris Bas zich naar kamer van de directeur begeven had.
„U hebt hier vaten vol vuilnis in een bunker begraven", de politiechef met een stem, die door de dubbele ramen naar ten dreunde. „Even kijken. Juist, ja, hier staat het. Tolk „heksengloor is bekwaam door de bodem in het water ge heeft de bevolking beschadigd en de aal van de burgemeester gegloeerde kool vergiftigd. Dat is zeer strafbaar, beste heer. zal een kolossale drukker worden!"

Ged. Angela: voordl [illegible]

Ontevreden [illegible] Fomag-[illegible]

KRALENDIJK — Kortgeleden heeft de Fundashon Fomente Agricola (Fomag) een overzicht gegeven van [illegible] ten die gepaard gaan [illegible] gebruik van de diverse [illegible] bouwmachines, die in het bezit zijn van de overheid. Deze prijsopgaven die met ingang van 22 augustus zullen gelden zijn in het verkeerde keelgat geschoten van de knoekoe-eigenaren, die de prijswijzigingen in geheel niet konden waarderen. [illegible] worden en [illegible] zo groot dat [illegible]

Geen retour voor contract-leerkrachten

KRALENDIJK — Het katholiek Schoolbestuur heeft via secretaris frater Adelbrecht van de uit Nederland afkomstige leerkrachten laten weten dat het Bestuurscollege van Bonaire geen retours Bonaire-Nederland meer beschikbaar stelt voor echtparen die na drie jaar besluiten om hun contract nog eens drie jaar te [illegible] De afgelopen jaren hebben diverse leerkrachten van deze regeling gebruik gemaakt. Vorig jaar reeds echter heeft de vakbond voor leerkrachten, de Simabo, laten weten dat de vakbond niet akkoord kon gaan met deze voordelige regeling voor Europese Nederlanders daar er voor Antilliaanse leerkrachten, noch voor leerkrachten in vaste dienst dergelijke voordelen bestaan. [illegible] Vervolgens legt gedeputeerde [illegible] geheurt. In [illegible] voordeel van [illegible] het ter [illegible] dan zal [illegible] en dat [illegible] van [illegible] uitleg [illegible] LVV Julio A[illegible]

Uitbreiding net te Bandariba

Telefoonaansl[illegible] volgens nieu[illegible]

WILLEMSTAD — Setel nv zal op kort termijn beginnen met nieuwe telefoonaansluitingen in diverse wijken te Bandariba in het kader van haar meerjarenplan. Deze dagen wordt er gewerkt aan de uitbreiding van het telefoonnet te Bandariba en op korte termijn [illegible] van nieuwe [illegible] maatschappij is [illegible] op effectieve wijze [illegible] aansluitingen te doen [illegible] telkens een [illegible] maal af te [illegible] zal [illegible] welke wijk [illegible] is voor de [illegible] nieuwe telefoon- [illegible] adver- [illegible] een beroep [illegible] op belangstellenden die [illegible] aansluiting willen hebben [illegible] nog geen verzoek daartoe [illegible] ingediend bij Setel. Zij [illegible] dat verzoek dan binnen [illegible] verschijning van de [illegible] bij Setel indienen. [illegible] degenen [illegible] hebben [illegible] nodig [illegible] gaan [illegible] daarvan [illegible] tieve [illegible] er de rug is. [illegible] die reeds een [illegible] hebben gedaan, [illegible] bij verschijning van de [illegible] verzoek niet [illegible] omdat dat onnodige [illegible] de administratie [illegible] goed [illegible] len. [illegible] de [illegible] gestuurd [illegible] die hetzij recent [illegible] geleden een telefoonaansluiting hebben verzocht zal dat ook worden bekendgemaakt via de media. Degene die dan nog geen [illegible] ontvangen kan [illegible] zullen ook andere [illegible] dit [illegible] aldus een persbericht van Setel nv.

Voorbehoud van NVP

WILLEMSTAD — De NVP heeft de sociale partners in het overlegorgaan geen definitieve stellingname verkondigd van de partij over een reactie op het telegram van minister Van der Stee. Daarmee weerlegt het raadslid Betto Thomas het Amigoe-bericht van gisteren waarbij alle partijen over één kam werden geschoren als zouden zij daar geen enkel voorbehoud hebben gemaakt. De Amigoe schreef zelf een dag eerder dat de NVP had gezegd de meningen van de sociale partners te peilen om een eigen oordeel te vormen, waaruit een voorbehoud blijkt.

Sintmaartense raad bijeen

PHILIPSBURG — De eilandsraad van Sint Maarten komt morgen in openbare vergadering bijeen. Doel van deze vergadering is de delegatie van Sint Maarten naar de RTC samen te stellen. Het lid Claude Wathey zal nu [illegible] vervanger moeten aanwijzen omdat hij binnenkort wegens medische behandeling naar het buitenland gaat.

Volgende week vluchten hervat

SLM/ALM-accoord in Paramaribo geteken

PARAMARIBO — De Surinaamse regering heeft woensdag haar goedkeuring gehecht aan het memorandum dat bij de onderhandelingen tussen SLM en ALM uit de bus is gekomen. Dit gebeurde door de ondertekening van het memorandum door minister ir. I. Fong Poen van economische zaken. Voorafgaand aan de ondertekening en de daaraan verbonden persconferentie, toonde president drs. H. Chin-A-Sen zich verheugd over de overeenstemming die door beide luchtvaartmaatschappijen is bereikt. Hij noemde deze overeenstemming een goed voorbeeld van een geslaagde Zuid Zuid-dialoog. Het staatshoofd sprak eveneens zijn waardering uit voor de bemiddelende rol die vakbondsleider Fred Derby heeft gespeeld.

Ook minister Fong Poen en SLM-directeur mr. A. Mungra toonden zich verheugd dat twee Derde Wereld landen in staat zijn gebleken zelf een akseptabele oplossing voor hun problemen te vinden. Zoals bekend ontstond het conflict mede door het staatsbesluit waarin de Surinaamse luchtvaartmaatschappij (SLM) werd aangewezen als enige afhandelingsmaatschappij en als general agent. Dit gebeurde in het kader van het nieuwe luchtvaartbeleid waarbij de rol van de SLM als "nati carrier" de "self-reli politiek mede moet waarmaken. Het feit d regering van de Neder Antillen hiervoor begri respect kan opbrengen als zeer positief erva Verwacht wordt dat b volgende week de vluc tussen beide landen weer worden hervat. In memorandum is voorzien instelling van een gem commissie van Suriname Antillen die met een moet komen over de freq waarmee beide maatsch in het laagseizoen vliegen. In het hoogse zullen beide vier maal per vliegen. Ook zal de comm indien dit noodzakelijk blijken, met voorstellen voor een eventuele bila luchtvaartovereenkomst.

In verkeer 1 gewonde

WILLEMSTAD — In het Curacaose donderdag-verkeer viel er één lichtgewonde. De politie handelde niet minder dan 23 verkeersongevallen af. De totale direct aangerichte materiele schade wordt geschat op een kwart ton.

Rond zes uur 's middags deed zich een aanrijding voor op de kruising Diamantweg-Kaya Amatista tussen een personenauto en een dienstauto. Een bestuurder verleende geen voorrang. Zij liep een kapwondje aan haar voorhoofd op. De blikschade bedroeg twaalf mille.

Econoties over monetaire situat nationale rekenin

WILLEMSTAD — Econotities is het tw nummer-de juli-aflevering schenen. In deze uitgave het departement van Econ sche zaken komt drs H. Snoek tot de conclusie dat geldhuishouding in 1980 duidelijk herstel heeft gemaakt. Het beleid voor komende periode dient gericht te zijn dit herstel consolideren teneinde evenwichtige economische mogelijk te maken. Hij sch dit aan het slot van een voerige beschouwing Monetaire ontwikkelingen in Nederlandse Antillen. A.W. Rijneveld heeft bijdrage geleverd een glob analyse over Nation rekeningen 1972-1977; drs. Eisden gaat nader in op het dat de Antillen geassocie zijn geworden van Cepal/ECLA. Drs G.M. besteedt uitgebreide aan Kostenbeheersing in gezondheidssector door van de marktstructuur. Econotities is overgenomen een analyse de arbeidsmarkt per 1 juli 1. Het tijdstip van de proefc dat onder deze titel versch als publicatie van het Cent bureau voor de statistiek, deling Census van september 1980. Het blad maakt een zorgde indruk.

BESLUITNAME BIJ GOUVERNEUR C.Q. REGERING

Kandidaten dr. Römer en dr. Boom

Voordracht eerste hoogleraren van UNA

WILLEMSTAD — Het College van Curatoren van de Universiteit van de Nederlandse Antillen (UNA) heeft besloten een voorstel te doen aan de gouverneur voor benoeming van dr René Romer (sociologie-docent) en dr Ru Boom (rechten-docent) tot hoogleraren. Hiermee kunnen zij de eerste hoogleraren van de Antilliaanse universiteit worden.

Al geruime tijd is het plan gemaakt voor aanstelling van hoogleraren aan de jonge Antilliaanse universiteit. De faculteitsraad heeft daarover concrete voorstellen gemaakt voor het College van Curatoren.

De voorstellen vielen niet overal in goede aarde. Gerekend werd dat erg voorbarig omgegaan moest worden met de aanstelling van hoogleraren, omdat dat een vrij gevoelige aangelegenheid is die niet te licht over gegaan moet worden. Dit wordt geïnterpreteerd als een voorzichtige houding ten aanzien van de publicaties tot dusver van de twee heren die kandidaat waren voor deze benoemingen.

STIMULANS

Aan de andere kant wordt gemeend dat het tijd is geworden om over te gaan tot de aanstelling van Antilliaanse hoogleraren aan de eigen universiteit. Dat is niet alleen een stimulans voor de Antilliaanse academici, maar ook een erkenning van de waarde van eigen kader. Dit wordt aan toegevoegd dat

uitsluitend als leidraad moeten dienen.

VACATURES

Eerder deze week heeft het College van Curatoren zich over deze zaak gebogen. Drs Lio van der Veen president-curator, bevestigde desgevraagd vanochtend dat dr Romer en dr Boom beiden zullen voorkomen op een voordracht die gedaan wordt aan de gouverneur.

In artikel II lid 1 van de UNA-wet staat dat de gouverneur (lees: de regering, oftewel de minister van Onderwijs - RED) de bevoegdheid heeft tot benoeming schorsing en ontslag van gewone en buitengewone hoogleraren en lectoren onder andere. Hij kan dit slechts doen op voordracht van het college van Curatoren. Dit college moet daarvoor weer de steun hebben van de faculteitsraad van de betrokkene. Bijvoorbeeld in dit geval van de sociaal-economische faculteit voor dr Romer en de juridische faculteit voor dr Boom. Dat is geen bezwaar aangezien de universiteitsraad, waar alle faculteiten in vertegenwoordigd zijn, aan de voordracht zijn goedkeuring heeft gehecht.

Het College van Curatoren is volgens lid 2 van hetzelfde artikel verplicht om eerst de gouverneur in kennis te stellen van de vacatures op die posten. Na ontvangst hiervan stelt de gouverneur een commissie in bestaande uit tenminste vijf personen. Hiervan zijn qualitate qua lid de president-curator en de rector magnificus van de universiteit. De eerste is belast met het voorzittersschap van de commissie. De commissie moet een advies opstellen over benoembaarheid van beide kandidaten. In dit advies zit ook vervat een lijst van publicaties ("geschreven verhandelingen") en verrichte onderzoekingen van wetenschappelijke aard van de kandidaten. Bij de voordracht aan de gouverneur wordt dit advies toegevoegd.

AMBTSHALVE

Deze procedure is nu in het stadium aangeland dat er een verzoek onderweg is van het College van Curatoren naar de gouverneur voor instelling van de commissie. Daarvan is voorzitter drs Van der Veen als president-curator. De huidige rector-magnificus prof mr Job Spruit is ambtshalve ook lid van de commissie. Maar omdat zijn termijn op zeer korte termijn afloopt, wordt aangedrongen op spoed achter deze zaak van de zijde van de overheid en de commissie. Prof Spruit zal de komende tijd even

weer op de Antillen zijn voor de overdracht van zijn functie aan zijn opvolger. Omdat de kandidaat voor die functie dr Romer is, wil men vermijden dat hij straks zelf over zijn eigen voordracht zal moeten adviseren. De andere drie voorgestelde leden voor deze commissie zijn mr Jaime Saleh, jurist president van het Antilliaanse Hof van Justitie, prof Harrie Hoetink (socioloog die binnekort voor gast-colleges naar de Antillen komt) en drs Rudy Naaldijk (directeur van Onderwijs als neutraal commissie-lid.

De UNA-wet schrijft voorts voor dat de rector van deze universiteit een hoogleraar moet zijn. Daarom ook is enkele jaren geleden prof Spruit vanuit Nederland aangetrokken voor die functie. Er is momenteel maar één Antilliaanse hoogleraar op de Antillen, namelijk prof Carlos Winkel. Toch moet deze voordracht van dr Romer tot hoogleraar los gezien worden van zijn kandidatuur tot rector-magnificus, zei drs Van der Veen vanmorgen. "Die twee zaken moeten los van elkaar gezien worden. De kwestie van zijn hoogleraarschap speelt al van lang voordat hij in de picture kwam voor de functie als rector-magnificus", zei drs Van der Veen.

Drs Romer zal worden voorgedragen - als aan alle formaliteiten is voldaan - als gewoon hoogleraar, aangezien hij in dienst is van de universiteit. Dr Boom zal dan worden voorgedragen als buitengewoon hoogleraar, aangezien hij als part time docent rechten verbonden is aan de UNA.

Wanneer deze twee voordrachten worden uitgevoerd zullen zij de eerste gewoon en buitengewoon hoogleraar, aangesteld door de Antilliaanse universiteit, worden. (prof Winkel bijvoorbeeld is door de Groningse universiteit benoemd - RED).

DR. R. BOOM
.....buitengewoon....

Dr. RÖMER
..... gewoon .....

Men daar dan wel kritiek op bestaan op de bemoeilingen van de beide heren voor die functies, maar tevens erkend moet worden dat beiden ook hun verdiensten hebben.

Uit goede bron wordt vernomen dat was vooral in de faculteitsraad de groep met de laatste mening vertegenwoordigd. Die was dan ook van plan om deze zaak op scherp te spelen als het voorstel van hen niet zou worden aangenomen. Er werd geredeneerd dat het zichzelf respecterende instituut zelf tot dit soort besluiten moet kunnen komen en daar niet beslist de Nederlandse maatstaven niet meer

RTC-bijeenkomst van september is gestopt

DEN HAAG (ANP) — **De tweede ronde van de Ronde Tafel Conferentie (RTC) over de staatkundige toekomst van de Nederlandse Antillen, die op 7 september op Sint Maarten zou beginnen, zal op die datum zeker niet doorgaan. Dat is gisteren vernomen van de zijde van het Kabinet van Antilliaanse Zaken in Den Haag. Steeds waarschijnlijker wordt dat de conferentie rond half oktober (of iets later - RED) op Sint Maarten plaatsvindt.**

Minister Fons van der Stee (Antilliaanse Zaken) beraadt zich nu op een antwoord op een boodschap van de Antilliaanse premier Don Martina die heeft laten weten geen aanleiding te zien datum en plaats van de conferentie te wijzigen, maar wel zei begrip te hebben voor de problemen in Nederland rond de kabinetsformatie, die het Nederlandse politici onmogelijk maken begin september naar Sint Maarten te komen. Vorige week werd op de Antillen nogal boos gereageerd op het verzoek van Van der Stee de conferentie begin september wel te laten doorgaan, maar naar Den Haag te verplaatsen. Vooral in de

Curaçaose regeringspartij MAN was men gebelgd over het feit dat Nederlandse politici geen tijd hadden naar Sint Maarten te komen, maar de conferentie kennelijk tussen de bedrijven door wel in Den Haag konden afdoen.

Volgens Antilliaanse kringen in Den Haag laat de jongste boodschap van premier Martina ruimte voor uitstel van de conferentie. "Het is aan Nederland met een voorstel te komen", aldus een officiele Antilliaanse woordvoerder. Uitstel met een maand lijkt wel zeker, nu ook Betico Croes, leider van de Arubaanse meerderheidspartij MEP die opteert voor onafhankelijkheid van Aruba in 1991, heeft laten weten dit daar niet tegen te zullen verzetten. Aanvankelijk had Croes gezegd aan begin september te willen vasthouden. In politiek Den Haag wordt half oktober als mogelijk tijdstip genoemd. Op Sint Maarten zullen beslissingen moeten worden genomen over bestuurlijke decentralizatie op de Antillen en de duur van een overgangsperiode, waarna elk der zes eilanden het zelfbeschikkingsrecht kan uitoefenen.

ABVO dreigt met mobilisatie van haar achterban

WILLEMSTAD — **ABVO staat er op dat de overheid haast maakt met een versnelde uitbetaling van salarisaanpassing op grond van de gestegen kosten van levensonderhoud. Het is niet correct volgens de vakbond ABVO dat ambtenaren jaren moeten wachten op dit geld waar zij recht op hebben.**

De bond zal over een week gaan denken aan mobilisatie van haar achterban als er tegen die tijd nog geen positieve ontwikkelingen aan het licht zijn gekomen ten aanzien van een meer tijdige uitbetaling van loonaanpassingen, verklaarde ABVO-bestuurslid Bébé Rojer voor Z-86. Volgens hem aarzelt de overheid niet om hen, die schulden bij de regering hebben, aan te spreken daarover (hoe zit het dan met zoveel niet geinde belastingschulden? — RED). Dan moet de regering zelf ook op tijd over de brug komen, vindt ABVO.

Dienstgroep: klaarheid van zaken

Abvo-bestuur gaat praten met leden Capriles Kliniek

WILLEMSTAD — **De meerderheid van het bestuur van Abvo heeft gisteren tijdens een bestuursvergadering besloten op kort termijn een vergadering te beleggen met de leden werkzaam in de Capriles Kliniek.**

Zoals bekend ondertekende een 200-tal leden van Capriles Kliniek een verklaring waarin wantrouwen wordt uitgesproken tegen de voorzitter van de bond Frits Brito. De leden wensen hem niet langer als vertegenwoordiger te zien van het bestuur bij besprekingen met de regering over de Capriles Kliniek.

Het Abvo-bestuur liet meteen daarop weten dat de indruk bestaat dat de dienstgroep van de Capriles kliniek onjuiste informatie verstrekt en daardoor verwarring schept. Gisteren liet de woordvoerder van de bond Scoop tijdens het radio-programma van Abvo weten dat het bestuur achter hun voorzitter staat.

In de avonduren had er een bestuursvergadering plaats die tot het middernachtelijk uur duurde. Een voorstel van een bestuurslid om een vergadering te beleggen met het personeel van de Capriles Kliniek om uitleg te geven van de gang van zaken werd in, stemming gebracht. Van de elf stemgerechtigde leden stemden zes voor het voorstel, vier waren ertegen en één lid stemde blanco.

Tom Henriquez, voorzitter van de dienstgroep van Capriles Kliniek verklaarde aan de Amigoe dat hetzij tijdens een vergadering in de Kliniek hetzij tijdens een algemene vergadering, de dienstgroep aanwezig zal zijn om uitgebreid opening van zaken te gever. "Alle leden van de bond moeten in de gelegenheid worden gesteld om de waarheid te horen", zei hij. Namens de dienstgroep werd de pers ook uitgenodigd om die vergadering bij te wonen, hoewel tijdstip en plaats nog niet vast staan. Het is niet zeker of die vergadering zal plaatshebben vóór 27 augustus, de datum waarop het volgende gesprek moet plaatshebben tussen de minister van volksgezondheid Hernandez en de dienstgroep en de Abvo. De dienstgroep heeft al laten weten de vergadering te zullen verlaten indien de heer Brito opdaagt als vertegenwoordiger van het Abvo-bestuur bij die bespreking.

De heer Henriquez zei desgevraagd dat niet slechts één dienst kan uitmaken of de voorzitter moet worden afgezet of niet. "Wij hebben dat ook niet geeist maar wanneer aan het licht komt hoe de Abvo-voorzitter de zaken verdraait en daardoor verwarring schept, moet het bestuur zelf beslissen wat er daaraan gedaan moet worden", meende Henriquez die daar nog aan toevoegde dat elke bondslid vrij is om een opgeroepen vergadering bij te wonen, waarbij uitgebreid het een en ander uit de doeken zal worden gedaan door de dienstgroep.

Chumaceiro: ontwikkeling te langzaam

Minieme winst Codeco

WILLEMSTAD — **De Codeco-winst over vorig jaar is zo miniem dat er geen dividend over wordt uitgekeerd. Dat valt op te maken uit het jaarverslag van de Corporashon pa Desarollo di Corsou NV en bestemd voor de algemene aandeelhoudersvergadering van gistermiddag in het AVVC-gebouw. Deze kregen te horen dat de winst over 1980 exact 211,41 gulden bedraagt.**

Het jaarverslag is lovend over de ontwikkelingen van de NV.

Zo worden de aflossingsverplichtigen over alle leningen nagekomen en de zaken die dat betreft, ontwikkelen zich ook bevredigend zoals de Curaçao Wire Products, de Antillian Paper and Plastic Co, Softex Products NV en Lovers Ice. Dat er nog geen dividend kan worden uitgekeerd, houdt ook verband met de verliezen die in voorgaande jaren werden geleden.

Codeco heeft zijn klantenbestand in het voorbij jaar nauwelijks uitgebreid. Dat hield verband met de "onzekere stemming" ten aanzien van nieuwe investeringen en het gebrek aan verdere initiatieven met betrekking tot de Ontwikkelingsbank van de Nederlandse Antillen. Het verdere beleid van Codeco hangt mede af van het overheidsbeleid, maar de organisatie is bereid om een positieve ontwikkeling van Curaçao te blijven steunen.

ENTITEIT

Directeur van Codeco, de heer Norman Chumaceiro, verklaarde onlangs bij de herdenking van het tienjarig bestaan van deze NV, dat Codeco dan wel klein is, maar door de inzet van vertegenwoordigers van diverse sectoren een gezonde entiteit is. De bedoeling is om er nu ook een sterke entiteit van te maken zoals ook de bedoeling was van de oprichters ervan in 1970.

Ondanks de inzet van Codeco en de aanbevelingen gedaan in het rapport van de Stanford Research Institute en andere goede initiatieven, verloopt de ontwikkeling van Curaçao niet snel genoeg, stelt de heer Chumaceiro. Er wordt niet de nadrukkelijke wens geuit om een stabiele en gezond investeringsklimaat te vestigen. "Curaçao, dat te druk is met intern gebekvecht, is vergeten dat het de gelijkende plicht heeft om niet alleen een paar arbeidsplaatsen te beschermen, maar ook en meer nog om nieuwe mogelijkheden voor werkgelegenheid te scheppen", aldus de Codeco-directeur. Hij waarschuwde ervoor om al te nationalistisch te worden, aangezien dat tot een verrechtse uitwerking kan leiden, waardoor nieuw kapitaal wordt afgestoten, er zich geen nieuwe bedrijven vestigen en er ook geen nieuwe arbeidsplaatsen worden gecreeerd. Hij voegde er aan toe dat de hele kijk op buitenlandse investeringen op Curaçao drastisch gewijzigd moet worden, wil er werkelijk sprake kunnen zijn van het aantrekken van industrieën die arbeidsplaatsen creeren en buitenlands kapitaal aantrekken, nodig voor de deviezenvoorraad.

WINSTGEVEND

De heer Chumaceiro, die al tien jaar directeur is van de NV, verklaarde ook dat Codeco

daarom de inbreng van de sociale partners in de organisatie en het kapitaal moet aanwenden voor het creeren van gezonde gunstige voorwaarden voor het doen van investeringen waaruit de vestiging van nieuwe industrien kan voortvloeien. Dat Codeco hiervoor een uitstekend instrument is, is ondermeer te wijten aan de omstandigheid dat het voor de volle honderd procent in handen is van lokalen (zonder Nederlandse inbreng) en een winstgevende ontwikkelingsmaatschappij is.

Het weer

WILLEMSTAD — Weersverwachting geldig tot morgenmiddag 12.00 uur: Licht tot half bewolkt met in de nacht- en ochtenduren kans op een enkele plaatselijke bui. Matige af en toe vrij krachtige oostelijke wind.

Weeroverzicht: Een zwakke tropische depressie nabij Barbados trekt vrij snel in westelijke richting en naar verwachting zal het hiermee samenhangende weergebied in de loop van zaterdag het weer op de Benedenwindse eilanden kunnen gaan beinvloeden. Voor de komende 24 echter wordt er geen verandering in het huidige weerbeeld verwacht.

Parlement terug van reces

Behorsing behandeling garantieverzoek

WILLEMSTAD — **De behandeling door de Staten van het garantie-verzoek van 27 miljoen gulden voor het hotelproject Paradise Village wordt maandag voortgezet.**

Statenlid drs Marco de Castro (Financien) was gisteren bezig met het beantwoorden van de vragen van Statenleden. Deze materie in en beslotene parlementsvergadering. Leden van de Arubaanse Staten op bepaald moment vergaderen om naar hun eiland te kunnen terugreizen, om deel te nemen aan de vergaderingen. Omdat er vanavond Statenleden gepland stonden, wordt de vergadering maandag voortgezet.

De Centrale Commissie voor behandelen van de Staten zal het verzoek gedaan door het Latijnsamerikaanse Parlatino aan het parlement om een vertegenwoordiger secretaris Bikker om een vergadering te wonen van het orgaan van die organisatie. Die bijeenkomst staat gepland op 28 en 30 augustus in Panama. Verder zou een advies worden van de com-

missie die zich bezig houdt met de parlementaire enquête naar verwikkelingen waar de Centrale Bank bij gemoeid is, ondermeer het muntenproject Queen of Saba. De commissie komt niet op tijd klaar met zijn werk en wil daarom uitstel. In een commissie-vergadering zou vanmorgen een voorstel daartoe worden geformuleerd om vervolgens in de CC-vergadering ter sprake te brengen.

Vanmorgen worden twee rijkswetten behandeld, te weten de naturalisatie van 27 personen en goedkeuring van een militaire verdrag van 1977. De volgende week donderdag debatteert het parlement in besloten vergadering verder over een politienota die is opgesteld in opdracht van minister mr Hendrik Croes van Justitie. De discussies daarover zijn al eerder gestart.

Maandag komt het parlement in een openbare vergadering bijeen om half elf 's morgens om adviezen van commissies te behandelen. Daarin zal ook opgenomen staan het voorstel van de enquête-commissie omtrent uitstel van de werkzaamheden. Verder zal aan de orde komen de

instelling van een financiele commissie en benoeming van leden van die commissie. Eerder deze week heeft de Staten daaromtrent adviezen opgesteld.

Diefstal in Hoffi Dell opgelost

WILLEMSTAD — De aanhouding van een autobestuurder, die zich nogal verdacht ophield op het Brionplein heeft geleid tot de opheldering van een diefstal in Hoffi Dell. De 29-jarige man is aangehouden en ingesloten.

In de nachtelijke uren merkte een politie patrouille de man op bij de Brionbar. Hij werd staande gehouden en een onderzoek werd ingesteld in zijn auto. Daarin trof men het nodige gereedschap dat ook als inbrekersgereedschap kan worden gebruikt. Voor de rest vond men niets. Desondanks droeg men de man over aan de recherche, die bij de man thuis een onderzoek ging instellen. Daar trof men een 'grote generator van 5000 watt aan, welke op 2 augustus uit Hoffi Dell was gestolen.

Reparatie gasturbine KAE nog niet afgerond

WILLEMSTAD — **De KAE kan nog geen streefdatum noemen voor het opstarten van de gasturbine 2, die al sedert zondag was uitgevallen. Met de hulp van de Shell die tot nader orde zal duren, kan de levering van water en electriciteit normaal doorgang vinden terwijl langzamaan de waterreserve van de KAE kan worden bijgewerkt.**

De KAE produceert momenteel wel voldoende om aan de dagelijkse behoefte aan

leidingwater te voorzien. Dat bedraagt gemiddeld 20 tot 22 duizend ton water per dag. Door de problemen bij de KAE de vorige week waardoor de produktie vrijwel geheel stil kwam te liggen daalde de voorraad in de watertanks tot 14 duizend ton. De reservetanks hebben een capaciteit van 60 duizend ton waarvan vóór de KAE-problemen 70 procent was gevuld. Nu de Shell dagelijks tussen de één en twee duizend ton water per dag aan het eilandgebied ter beschikking stelt, kan langzamaan de waterreserve bij de KAE weer worden bijgevuld. Vandaag stond die al op een peil van meer dan een derde van de capaciteit.

Van Shell-zijde werd aan de Amigoe verklaard dat zoetwater zal worden geleverd "tot nader orde". Over limieten werd er niet gezegt.

Vijf van de zes verdampers bij de KAE zijn normaal in operatie. De zesde was al vóór de problemen in reparatie en is nog niet ingeschakeld.

Gasturbine nummer 2 die zondag uitviel is ook nog niet in gebruik. Zoals bekend wordt door de Shell ook electriciteit geleverd aan een aantal wijken op Curacao.

Pr-man van de KAE, Ludwig Muyden kon vanmorgen nog niet met zekerheid zeggen wanneer de gasturbine gereed zou zijn om te worden opgestart. Hij zei dat de KAE gedurend het weekeinde door blijft werken aan de reparatie daarvan.

Loader banden-diefstal opgelost

WILLEMSTAD — In verband met de diefstal van zes grote buitenbanden voor loaders heeft de recherche twee mannen aangehouden. Zij hebben beiden hun aandeel in deze diefstal bekend.

De diefstal werd gemeld op 28 mei. De waarde van de buit was 7500 gulden. Eerst werd gisteren de 23-jarige R.W. aangehouden. Deze bekende de diefstal. Hij had de banden aan de 43-jarige F.T. gegeven om hen te verkopen. T. legde ook een bekentenis af. Beide verdachten zijn opgesloten.

Zakenvaria

JUNIOR'S DISCO **bar gaat morgen (zaterdag) officieel open hetgeen gebeurt met een ontvangst tussen drie en zes uur 's middags. Het initiatief tot deze disco bar nam Junior Weert.** De bar is gelegen in het Winkel centrum Colon, the gallery unit no 1.

Stereoset gestolen

WILLEMSTAD — Bij een inbraak in een woning aan de Mato Grossostraat is een stereoset meegenomen. Men kwam via een geforceerde deur binnen. De waarde van de buit bedroeg 2500 gulden.

ABVO-kritiek op overheidsbeleid bij promoties

WILLEMSTAD — **De vakbond ABVO is niet tevreden over de wijze waarop in het bijzonder minister Jacques Veeris van Onderwijs op het departement van Onderwijs op Santa Rosa bevorderingen van dertien personeelsleden aanhoudt.** Volgens bondswoordvoerder Hubert (Bébé) Rojer voor Z-86 **gistermiddag heeft de bewindsman begin dit jaar laten weten hierover te zullen wachten tot dat er klaarheid bestaat rondom het project ter sanering van het overheidsapparaat.**

Volgens Rojer gebruikt de overheid keer op keer decentralisatie-plannen, saneringsplannen en functie-onderzoeken als redenen om bevorderingen van personeelsleden die er recht op hebben tegen te houden. Dat werkt frustraties in de hand. Op het departement van Onderwijs wordt bovendien niet de nodige medewerking verkregen van de directie hierbij, zei de zegsman van de bond.

Nieuw patroon of losstaande feiten?

Internationale heropleving van anti-semitisme vermoed

NEW YORK — De politie bindt de geblinddoekte gevangene aan een stoel vast en foltert hem methodisch met elektrische schokken. Zij schreeuwt erbij "Jood.... Jood..... Jood", ritmisch in de handen klappend zoals spelende kinderen doen. Wij schrijven Argentinie 1977. Een halve wereld ver weg worden negen "Zionisten" voorgeleid aan een executiepeloton. Zij worden doodgeschoten wegens spionage voor Israel in de jongste reeks tenuitvoerleggingen van doodvonnissen tegen 's lands joodse minderheid. Wij schrijven Iran 1981. Er ontploft een bom voor een druk bezochte synagoge. Vier voorbijgangers worden gedood. De politie wordt onverschilligheid aangewreven bij het pakken van de daders, vermoedelijk neo-nazi's. Wij schrijven Parijs 1980. Premier Raymond Barre van Frankrijk verwekt oproer wanneer hij na de aanslag op de synagoge zegt dat hij was gericht "tegen joodse gelovigen in een synagoge (maar) vier onschuldige Fransen doodde, waarmee hij verwees naar de niet-joodse slachtoffers.

Een onderzoek dat door het Amerikaanse persbureau United Press International werd ingesteld, heeft de vraag opgeworpen of deze feiten deel vormen van een nieuw patroon of los van elkaar staande incidenten zijn in eeuwenoude discriminatie die drukt op het geweten van talloze landen. Simon Wiesenthal, directeur van het joodse documentatiecentrum in Wenen en jager op groot nazi-wild, is van mening dat de wereld staat voor herlevend gewelddadig antisemitisme.

"Zoals de jaren zeventig de jaren waren van links terrorisme, zo zullen de jaren tachtig de jaren zijn van het rechtse terrorisme dat zeer wel zou kunnen uitlopen op een nieuw nazigevaar", zei Wiesenthal in juli. Hij en anderen hebben gewezen op de internationale betrekkingen tussen de nieuwe extreem rechtse bewegingen in Europa, de Verenigde Staten, Canada en Zuid-Amerika, die het gevaar vergroten.

TIMERMAN

De krachtigste beschuldigingen van anti-semitisme in recente jaren zijn door Jacobo Timerman, voormalig zeer belangrijk uitgever en hoofdredacteur in Argentinie, ingebracht tegen de militaire regering in Buenos Aires. Aan zijn carrière kwam in april 1977 een abrupt einde toen 20 gewapende mannen in burgerkleding hem op pakten en geblinddoekt op de vloer van een auto meevoerden. Hij bracht de volgende twee en een half jaar in detentie door, de eerste zes maanden in eenzame opsluiting tijdens welke hij naar zijn zeggen werd geslagen, herhaaldelijk gefolterd met elektrische schokken, uitvoerig ondervraagd over zijn zionistische opvattingen en beledigd over zijn jodenheid.

Timerman werd in 1979 beroofd van zijn Argentijnse staatsburgerschap en uitgewezen naar Israel, waar hij een onlangs uitgegeven boek schreef over zijn ervaringen in gevangenschap, getiteld: "Gevangene zonder naam, cel zonder nummer". Timerman schrijft in zijn boek — dat aanleiding was tot controverse — dat Argentijnse nazi's zich meester maakten van 's lands veiligheidsapparaat tijdens de actie tegen links terrorisme na de militaire staatsgreep van 1976 en van hun macht gebruik maakten om een anti-semitische campagne te ontketenen gelijk aan die in nazi-Duitsland.

"Het is merkwaardig hoe in recente jaren in een andere geografische samenhang, een andere beschaving, een ander tijdperk, een ander tijdsgewricht, in Argentinie het terrorisme, de haat, de krankzinnigheid en het delirium zijn herhaald die de epoche-Hitler in Duitsland beheersten", aldus Timerman in zijn boek.

HITLERS PORTRET

Hij schrijft dat in veel ondervragingspunten in Argentijnse gevangenissen portretten van Adolf Hitler hingen, dat joodse vrouwelijke gevangenen veelvuldiger werden misbruikt dan niet-joodse en dat joodse gedetineerden werden onderworpen aan strenger straffen en folteringen dan anderen die wegens vermeend terrorisme waren opgepakt. "De militaire regering die in maart 1976 in Argentinie aan de macht kwam, was toegerust met een arsenaal van nazi-ideologie als onderdeel van haar structuur", schrijft hij.

De meeste joodse leiders in Argentinie staan niet achter Timermans beschuldigingen, hoewel zij toegeven dat er een zekere mate van anti-semitisme in het land heerst, tot uitdrukking komende in het opdragen van geheime missen ter ere van Hitler en een anti-semitische zedelijkheidscode voor openbare scholen die vorig jaar na joods protest werd gematigd. "Wij zijn ervan overtuigd dat Timermans detentie niet in eerste instantie het gevolg was van het feit dat hij jood is", verklaarde Mario Gorenstein, vooraanstaand Joods leider in Buenos Aires. "Enkele incidenten rond zijn detentie hadden een anti-semitisch tintje, maar da's alles", voegde hij eraan toe.

"Ons land is nu in feite niet anti-semitischer dan 15 jaar geleden en er is minder anti-semitisme dan 35 jaar geleden", aldus Raul Kraiselburd, onafhankelijk uitgever van het dagblad El dia in La Plata. Israel begon, op het hoogtepunt van de vermeende golf van terrorisme in 1978, wapens aan Argentinie te verkopen in een militair samenwerkingsverband dat nog steeds bestaat. Een Israelische woordvoerder die over Timermans beschuldigingen werd aangesproken, verklaarde dat het anti-semitisme in Argentinie de laatste tijd niet is toegenomen. "De publikatie van Timermans boek heeft het probleem, dat al meer dan dertig jaar in Argentinie bestond, noch aangescherpt noch verlicht. Er is geen verandering opgetreden", aldus de woordvoerder.

Simon Wiesenthal onderzocht de zaak en deelde UPI mee: "Timerman werd aangehouden omdat hij met linkse terroristen zou hebben geheuld, niet omdat hij jood was. Maar tijdens zijn twee en een half jaar gevangenisstraf is hij omdat hij jood was meer gefolterd dan anderen. Daarvan ben ik heilig overtuigd. "Er is sprake geweest van algemene discriminatie tegen joden die heeft geleid tot het ineenstorten van hun zaken- en maatschappijstructuur", verklaarde een kenner van Iran.

ZIONISTEN

Tientallen Iraanse joden zijn onder het etiket, "zionisten" terechtgesteld op beschuldiging van hulp aan Israel, onder wie de negen die op een dag in juli in Tabriz werden doodgeschoten. Veel der geexecuteerde joden, onder wie plastic-magnaat en dagbladuitgever Habib Elghanian, brachten het ver onder het bewind van de ten val gebrachte sjah, waardoor de achterdocht van de nu regerende fanatieke Moslims alleen maar werd aangewakkerd. In Europa hebben zich in recente jaren incidenten voorgedaan die wijzen op herlevend anti-semitisme, gevaarlijker gemaakt door toenemende betrokkenheid van de politie en ogenschijnlijk internationale connecties onder rechtse terroristen.

In maart van dit jaar werd de commissaris van politie in Recklinghausen in de bondsrepubliek geschorst nadat in zijn woning neo-nazistische literatuur was aangetroffen. In Frankrijk werd politieman Paul-Louis Durand geschorst wegens lidmaatschap van Frankrijks meest vooraanstaande neo-fascistische organisatie en wegens het brengen van bezoeken aan extremisten in Italie vlak voor de bomaanslag op het centraal station van Bologna in augustus 1980, waarbij 85 mensen het leven verloren. Overigens werd Durand hiervoor niet aangesproken.

AANSLAGEN

In juli werd in Frankrijk een rechtse Spaanse extremist gearresteerd voor de bomaanslag van oktober op de synagoge in Parijs. De Franse communistische krant L'Humanite schreef dat het de verdachte leider van een bende Spaanse terroristen was die de aanslag uitvoerde. Onder toenemende anti-semitische aanslagen in Frankrijk sinds 1978 zijn de moord op drie joden, de bomaanslag op een kosjer restaurant waarbij dertig personen werden gewond en het bekladden van synagogen en Joodse begraafplaatsen.

Nadat een synagoge in Drancey, verzamelpunt voor Joden die in de tweede wereldoorlog naar Duitsland werden gevoerd, in de as was gelegd, verklaarde de kleine rechtse beweging Faisceaux Nationalistes Europeens dat zij hiervoor en andere aanslagen verantwoordelijkheid aanvaardde. Op 1 augustus verklaarde de Westduitse minister van Binnenlandse Zaken Gerhard Baum dat het neo-nazisme in West-Duitsland sinds 1974 geleidelijk aan sterkte had gewonnen en dat "kleine" militante neo-nazigroeperingen" verantwoordelijk waren voor een toenemend aantal gewelddadige incidenten in elk jaar. Baum schreef de bomaanslag van 1980 op het bierfeest van Muenchen waarbij 13 mensen werden gedood en 200 gewond, toe aan leden van de rechtse Sportgruppe Hoffmann, die hij buiten de wet stelde. De extreem rechtse Duitse actie-beweging stelde hij verantwoordelijk voor de bomaanslag van augustus 1980 op een vluchtelingencentrum in Hamburg, waarbij twee Vietnamezen om het leven kwamen.

Antisemitische vlugschriften bereiken de bondsrepubliek vanuit de Verenigde Staten en Canada, volgens minister Baum. Zijn departement heeft vastgesteld dat duizenden stickers en posters met hakenkruis en anti-semitische brochures afkomstig zijn van de Amerikaanse nazi-partij. Ondanks de betrokkenheid van Amerikaanse nazibewegingen bij incidenten in het buitenland, heeft een recente studie in opdracht van het American Jewish Committee aangetoond dat zich in het anti-semitisme binnen de Verenigde Staten in de laatste twintig jaar een daling van betekenis heeft voorgedaan. Het aantal niet-Joodse Amerikanen dat zich jegens Joden vooringenomen toonde, daalde van 45 tot 23 procent, aldus de studie. In Polen is er veel te doen geweest over heropleving van het anti-semitisme in de laatste zes maanden. In de lente had een "anti-Zionistische" betoging plaats waarbij een gedenkplaat werd onthuld voor de Polen "vermoord en gefolterd door communistische joden in de veiligheidsdiensten in de jaren vijftig".

GRUNWALDGENOOTSCHAP

Een extreem nationalistische beweging die zich het Grunwaldgenootschap noemt, wordt verantwoordelijk gesteld voor de anti-semitische brochures en vlugschriften die in grote oplaag verschijnen. Joodse leiders en de politie in Groot-Brittannie vinden het anti-semitisme in hun land verre achterblijven bij dat op het Europese vasteland. "Er bestaat geen georganiseerd anti-semitisme in Engeland", zegt Jacob Gewirtz, lid van de Board of Deputies of British Jews. Wel constateert hij een toenemend aantal incidenten in recente jaren, zoals ontwijding van begraafplaatsen en het gooien van varkenskoppen op synagogeterrein.

Alan Deitch, directeur van een Joodse jongerenorganisatie, vertelde dat zijn jongens en meisjes weigerden bijeenkomsten bij te wonen als zij na afloop niet per auto naar huis gebracht werden, omdat overvallen op hen waren gepleegd. Nelly Gutman, bestuurslid van de Conseil Representatief des Institutions Juives de France, waarbij 44 Frans-Joodse organisaties zijn aangesloten, zegt dat zij van mening is dat er eerder sprake is van groeiend gevaar van rechts terrorisme in het algemeen dan van anti-semitisme in het bijzonder.

Zij wijst erop dat er ook aanslagen plaatsgehebben tegen bonden voor de rechten van de mens, tegen immigranten, niet alleen tegen Joden. "De vraag van vandaag is of anti-semitisme meedoet aan een meer algemene beweging tegen democratie, zegt zij. Maar het recente voorbeeld van Argentinie toont aan dat de meest gewelddadige en anti-semitische elementen van een rechtse organisatie, vooral wanneer zij eenmaal macht heeft bereikt, kunnen doordringen tot de hoogste regionen en zich overgeven aan heilloze foltering en terreur.

Eddy Ras nog ongeslagen

ORANJESTAD — Ook gisteren zette Eddy Ras in de enkel-tenniskampioenschapstrijd van de ALTB zijn overwinningen- reeks voort en is nog ongeslagen. Ditmaal won hij van Kees de Boer en Kenneth Ponson, waarbij Kenneth de eerste was die een set (6-1) van Eddy Ras wist te winnen. Van Kees de Boer won Eddy Ras met 7-5 en 6-1, terwijl de uitslag van de wedstrijd tegen Ponson was: 6-1, 1-6 en 6-1. Kees van der Wild won van Freddy Geerman met 6-0 en 6-4.

Zondag gaat deze competitie verder met de wedstrijden Eddy Ras-Roeland de Kort (vermoedelijk zal deze wedstrijd niet doorgaan omdat Roeland tot een van de jeugdspelers behoort die uit protest niet deelnemen aan de lokale ALTB-wedstrijden) en Ronald Mohamed-Peter Mohamed.

Eregeld

LOS ANGELES, CALIFORNIE — Een zwarte zakenman in Los Angeles in de Amerikaanse staat Californie heeft een Frans gezin dat daar vakantie hield, schadeloos gesteld voor het verlies van 900 dollar, gestolen door twee jonge zwarten. "Ik dacht zo dat aangezien het zwarte jongelui waren die het geld gestolen hadden, het een zwart persoon des te meer voldoening zou geven het terug te geven", zei de 50-jarige Jim Porter gisteren. Yves Bretonniere, een scheikundig ingenieur uit Roubaix, zijn vrouw en hun vier kinderen van 4 tot 13 jaar, werden woensdag bestolen. Bretonniere raakte zijn horloge kwijt en zijn vrouw haar handtasje. Porter zei dat zijn vrouw en hij tijdens een bezoek aan Frankrijk goed waren behandeld en dat dit land goed was voor zwarten uit de hele wereld. "Ik voelde iets van vernedering door de diefstal voegde hij eraan toe.

Aanslag op bus in El Salvador

SAN SALVADOR — Bij een aanslag op een bus in El Salvador zijn gisteren 20 burgers en een militair om het leven gekomen. Dit is vernomen uit militaire bron in de hoofdstad San Salvador. Vijftien burgers en vier soldaten werden gewond. De aanslag werd volgens de bron gepleegd door guerrillastrijders op de weg van Jucuaran naar Usulutan (120 kilometer ten oosten van San Salvador). De bus liep in een hinderlaag van de guerrillastrijders, aldus de bron. Eraan toegevoegd werd dat aanslagen van deze aard regelmatig voorkomen in dit gebied en dat bussen altijd worden begeleid door een militaire escorte.

In de Salvadoriaanse hoofdstad is gisteren vernomen dat de hoogste militaire autoriteiten van het land zich naar Perquin begeven in het noordoosten. Deze plaats is woensdag volgens de bron heroverd op guerrillastrijders van het verzetsfront Farabundo Marti.

Volgens functionarissen is de stad "met voortdurende en harde strijd heroverd" op de guerrillastrijders. Radio Venceremos van de verzetsstrijders meldde dat Hondurese troepen woensdag de grens met El Salvador zijn overgestoken om de onder zware druk staande Salvadoriaanse troepen te steunen. Dit bericht is niet van onafhankelijke zijde bevestigd.

Willy Soemita voor de rechter

PARAMARIBO — Een voormalige minister van de Surinaamse regering van Henck Arron (1973-77) moet vandaag in Paramaribo terecht staan op beschuldiging van corruptie. Willy Soemita, minister van Landbouw, Visserij en Veeteelt, werd op 16 maart 1977 tot aftreden gedwongen en op 2 september van dat jaar tot een jaar gevangenisstraf veroordeeld wegens het aannemen van steekpenningen bij de uitgifte van landbouwgronden.

Soemita werd vorig jaar opnieuw gearresteerd op grond van nieuwe beschuldigingen. Willy Soemita was leider van de voornamelijk door Javanen gesteunde partij KTPI. Na het corruptieschandaal trad ook Soemita's partijgenoot Soeperman af, maar de KTPI, die aanvankelijk in de oppositie dreigde te gaan, bleef de regering steunen nadat daarin een andere Javaan als minister was opgenomen.

Giftig gas in oorlog El Salvador

BELGRADO — Een guerrillaleider heeft gisteren het leger van El Salvador beschuldigd van het gebruik van chemische en bacteriologische wapens "in de genocide tegen het eigen volk". Guerrillaleider Cienfuegos verklaarde tegenover het Joegoslavische persbureau Tanjug dat het guerrillafront Farabundo Marti (FMLN) in de afgelopen drie weken belangrijke militaire successen heeft geboekt door een offensief van regeringstroepen te breken. Deze zouden daarop zijn begonnen met gebruik van chemische en bacteriologische wapens. "Bommen met giftig gas worden gebruikt en in het district Guazapa en elders sterven vrouwen en kinderen aan infectie door een onbekende bacterie, aldus Cienfuegos. Volgens hem is het FMLN bereid en uitgerust om te vechten maar staat het ook open voor samenwerking met alle krachten die hervormingen willen door een politieke oplossing.

AMERICA LATINA

BUENOS AIRES — De Amerikaanse ambassadeur bij de VN, Jeanne Kirkpatrick heeft de hoop uitgesproken dat Argentinie gaat deelnemen in het vredeskorps in de Sinai. Hij heeft daarover besprekingen gevoerd met de Argentijnse kanselier Oscar Camilion. Van de andere kant liet de Amerikaanse ambassadeur weten dat van deze deelname geen kwestie wordt gemaakt door de VS.

MEXICO-STAD — De regeringen in Latijns-Amerika moeten de maatregelen welke getroffen worden om de export te bevorderen eens goed onder de loep nemen, zo meent Daniel Bitran, coordinator van de Economische commissie voor Latijns-Amerika, Cepal. Naar zijn mening is de situatie zo, dat de grote ondernemingen zoals de multinationals het meeste profiteren van deze maatregelen. Volgens de Cepal-functionaris moet de overheid wel dit soort maatregelen nemen voor bv de kleine en middelgrote industrieen.

CANCUN — De ministers van Buitenlandse Zaken van de 22 landen die gaan deelnemen aan de Noord-Zuid-vergadering in oktober in Mexico hebben de agenda voor deze bijeenkomst van rijke en arme landen opgesteld welke verschillende economische themas omvat. De bewindslieden lieten zich optimistisch uit over de oktobervergadering.

BRASILIA/TOKIO — Het bezoek van de minister van Buitenlandse Zaken van Japan aan Brazilie begin augustus had als doel de bereidheid uit te drukken de samenwerking tussen beide landen, indien mogelijk, uit te breiden. De Japanse kanselier bezocht eerder Mexico waar hij de voorbereidende vergadering voor de Noord-Zuid-bijeenkomst in oktober bijwoonde.

SAN JOSE — De regeringen van Midden-Amerika hebben zich verbonden om ten trekken tegen het analfa in hun landen. In de Co keinse hoofdstad kwame toe bijeen de onder-mi van Onderwijs en de direc van de departementen zich bezig houden met mingswerk onder volw De vergadering kwam conclusie dat men het tisme moet zien als de economische en social standigheden waarin gro len van de bevolking moe ven.

GUATEMALA-STAD Volgens de overheid van mala heeft de veiligheid een plan van de guerrilla ging opgespoord voor mende maanden om de reiding van de komende zingen in de war te doen De presidentsverkiezing Guatemala zijn in maart Bij deze actie van de heidsdiensten verloren guerrillastrijders het leven

CARACAS — De ling van een Venezolaan nalist wegens het schend militaire geheimen do krijgsraad in Venezuela kringen van de journali nodige reacties opgeroep gevaar van de persvrijh als in de grondwet ve achtte men daardoor in gebracht. De directeur dagblad El Universal kwestie aanhangig gem de Interamerikaanse Jo ten organisatie, SIP.

Anti-semitisme in Polen gevreesd

LONDEN — Het voor Joodse aangelegen Londen heeft communistische kring Polen van anti-Semi tendenzen beschuldigd. verklaring van het proberen delen van het establishment die geen hervormingen willen, te brengen aan de voor ijverende krachten. scherping van tegen gerichte verklaringen sedert 1968 in Polen nemen. Het institu opgericht door het wereldcongres.

Minister Haig naar Bonn

BONN — De Ameri minister van Buiten Zaken, Alexander Haig, op 13 september sprekingen met de bondsregering in verwacht. Dit heeft ministerie van Buiten Zaken in Bonn meegede zal ook West-Berlijn be Het bezoek is een uiting vriendschappelijke betrekkingen tussen de republiek Duitsland Verenigde Staten en voortzetting van de rege uitwisseling van men Haig werd uitgenodig zijn Westduitse ambt Hans-Dietrich Genscher.

AGENDA ARUBA

E NUMMERS OP Aruba, ijks verkrijgbaar bij:

NJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Popular, oda Fountain en Spark and

RD: Panaderia Turibana.

NICOLAS: Nicolas Store, Wit Stores in Aruba, bean- en Sheratonhotel, Dorp in Americana en ay Inn drugstore.

ooruren: 08.00 - 12.00/ - 17.30 uur; zaterdag ten.

foon: 24333 (drie lijnen).

spoedgevallen na kantoor- 21639, 22316, 22950. oy: 027 - 77.

ek. nr. 248-1 Barclays

entrale: 24 uur per dag, 22116 of 21604.

TIE: 100

RMCENTRALE: 115.

COPEN
NJESTAD
rd Theater: 20.30 *Man-* n (18 jr.); 24.00 *The inter- e project* (14 jr.).
: 20.00 *Asi no hay cama aguante* (18 jr.); 22.30 *The and the dirty* (14 jr.).
ASHI
-in: 20.30 en 24.00 *Mit-* (18 jr.).
NICOLAS
al: 20.30 *Main event* (14 24.00 *The mating urge* (18

★★★

GELE KRUIS: Oranje- tel.: 23168; Noord: tel.: Santa Cruz en Paradera: 47020; San Nicolas: tel.: Tijdens kantooruren: tiastraat 27, tel.:

REGELING DOKTO-

tad, Sta Cruz, Paradera ord: dokter B.A.R.Hein- l.: 24783.

CA'S: Oranjestad: Aru- l.: 21081; San Nicolas, cas, tel.: 45119.

★★★

RSEN HT INFORMATION ER: dagelijks geopend 7.00-20.00 uur; na 20.00 rmaties via verkeer to-

★★★

RDAG RSEN DASHON DIABETICO ANO (Unidad Mobil): -11.00 uur te H.Hart- Savaneta (zuster C.Lim-

★★★

ARUBA: 17.00 the Flint- rolics; 17.30 the incredi- lk (Equinox); 18.15 car- 18.30 news in English; lenovela: La Venganza; cocktail musical; 20.00 oticias; 20.30 instituto di ; 21.00 golden 13 (pop- musical); 22.00 Archie r's Place; 22.30 movie of eek (Top of the hill, part 30 resumen di noticias; luiting.

★★★

ijwilligers- ndweer op t Maarten

LIANA LUCHTHAVEN nnen bestaan om op Sint rten een vrijwilligers- weerkorps op te richten. r W C Balkhoven van de weer op de Juliana-lucht- n bevestigde dit.
el mannen als vrouwen gelegenheid krijgen om eid te worden tot illigers. Personen tussen 50 jaar kunnen contact en met de heer Balk- . Er zal zowel theorie ls kles worden gegeven; de worden afgesloten met amen.

Pessimistische en dreigende Betico Croes:

Weinig sprake van goede wil bij politici Curaçao

ORANJESTAD — MEP-leider Betico Croes heeft gisteravond in Telenoticias bijzonder duidelijk gemaakt dat hij het moe is dat met Aruba en zijn belangen wordt gespeeld en dat hij ernstig overweegt om tot een bilateraal gesprek met Nederland over te gaan. Hij zou de Amerikaanse consul en andere consulaire vertegenwoordigers van zijn plannen op de hoogte stellen.

Onder de kop "Nederland gezwicht voor Curacaose meerderheid" gaf MEP-leider Betico Croes vanmorgen de volgende verklaring aan de Amigoe: Weer is eens duidelijk gebleken waar Aruba in de afgelopen tientallen jaren tegen gevochten heeft, namelijk tegen de dominatie van het grootste eiland in Antilliaans staatsverband. In verband met de ontstane moeilijkheden rondom de kabinetsformatie in Nederland werd van Nederlandse zijde het voorstel geopperd in Nederland in plaats van op Sint Maarten te vergaderen, teneinde de tweede zitting van de RTC op de afgesproken tijd te laten plaatsvinden. Na gewezen te hebben dat alle eilanden van de Antillen met uitzondering van de meerderheid van Curacao in principe hiermee akkoord gingen, staat hij in zijn verklaring uitvoerig stil op de besluiten die het grootste eiland Curacao naar aanleiding van het verzoek van Van der Stee kenbaar maakte en waarover de Amigoe de laatste dagen uitvoerig heeft bericht. De heer Croes komt tot de conclusie dat Nederland voor de meerderheid die op Curacao bestond is gezwicht. Hiermee is volgens de heer Croes weer eens duidelijk de dominante positie van Curacao in ons staatsbestel tot uitdrukking gebracht. Hiervoor gaat de heer Croes uitvoerig in op de rechtsorde die Aruba in de loop der jaren heeft gekregen, vanaf de verhouding 8-8 in eerste instantie die onder druk van Curacao in 12-8 werd veranderd. Alleen maar om Aruba binnen een Antilliaanse constellatie te loodsen en de Separacion-beweging te laten stranden. Ieder weldenkend mens begrijpt hieruit wel dat de Arubaanse politici heden ten dage als gewaarschuwde mensen op hun hoede zullen zijn. Tot de dag van vandaag, aldus Betico Croes in zijn verklaring tot de Amigoe, ervaren wij de bittere vruchten van die wijziging, tegen de wens in van onze bevolking. Nederlandse en Antilliaanse politici hebben Aruba toendertijd in een hinderlaag gelokt. En zelf bij de vaststelling van de plaats van de RTC is die Curacaose meerderheid doorslaggevend geweest.

Het is nogal wiedes, aldus Betico Croes, dat Aruba, in welk nieuw samenwerkingsverband ook, een dergelijke meerderheidsvertegenwoordiging nooit en te nimmer zal slikken. En gelet op het ingenomen standpunt zijdens de Curacaose delegatie met beschikking tot de zetelverdeling tijdens het afgelopen intereilandelijk overleg beginnen de tekenen aan de wand zich af te schilderen, dat Aruba en Curacao niet tot een overeenstemming zullen geraken.

Voor Curacao is de meerderheidspositie "onherroepelijk" en voor Aruba is die stellingname "ten ene male onaanvaardbaar". Rekening houdend met het hierboven gestelde en de opmerkingen gemaakt tijdens het intereilandelijk overleg van Curacaose zijde met betrekking tot de decentralisatie-ontwerpen -- vaak was het spijkers op laag water zoeken om de decentralisatie als maar tegen te houden -- alsmede het voorstel van Curacaose statenleden om de ontwerp-landsverordening strekkende tot vereenvoudiging van de decentralisatie-procedure tot na de RTC uit te stellen, willen wij als onze mening kenbaar maken pessimistisch gestemd te zijn over het welslagen van genoemde conferentie.

Bij een eventuele mislukking daarvan, zal Aruba haast gaan maken met de verwezenlijking van de eigen onafhankelijkheid, waarbij dan het samenwerkingsverband volgens het KWG-rapport op losse schroeven zal komen te staan. Het woord is nu aan Nederland. Mocht Nederland onverhoopt met het voorstel komen de tweede RTC voor langer dan een paar weken uit te stellen, dan zal van de zijde van Aruba de mogelijkheid niet uitgesloten worden geacht gebruik te zullen maken van artikel 26 in de Erna om bij Nederland aan te dringen op het bilaterale overleg Nederland-Aruba. Wij menen reeds te moeten constateren dat van de zijde van Curacaose politici er van "goede wil" weinig sprake is. Als wij hedendaagse politici geen rekening houden met de politieke realiteit van de eilanden -- kijk maar wat er in het Caribisch gebied gebeurt -- en niet met de nodige visie en vindingrijkheid te werk gaan, dan zal dit eilandenrijk, dat thans de Nederlandse Antillen heet uit elkaar spatten. Aruba is reeds bezig met de laatste mogelijkheid rekening te houden opdat wij voorbereid zijn, aldus besloot MEP leider Betico Croes namens zijn partij de verklaring aan de Amigoe.

Verklaring Croes wekt verbazing

WILLEMSTAD — De eerste reacties op deze MEP-verklaring vanuit Curacaose politieke kringen waren vervuld van verbazing en bevreemding. Gesteld werd dat hier Curacao als de boosdoener wordt opgevoerd, terwijl juist Nederland de oorzaak is van alle problemen rondom de voortgang van de RTC-zitting: en niet Curacao. Hieruit blijkt wel dat opnieuw het kolonialistische machanisme werkt om de eilanden tegen elkaar in het harnas te jagen, verklaarde één zegsman.

Curacao heeft juist steeds aangedrongen op het zich houden aan reeds gemaakte afspraken. Bij eventuele wijzigingen daarbij moet er gedegen overleg worden gepleegd: niet alleen met Curacao, maar ook met alle andere eilanden en de centrale regering. Niet begrijpelijk is waarom nu Curacao en haar "dominante positie" ten tonele worden gevoerd of het zou moeten zijn dat deze verklaring bedoeld is voor Arubaanse consumptie; vooral nadat gebleken is dat van de kant van de oppositie van Aruba fel gereageerd is op de stelling van de MEP om zich bij het meerderheidsbesluit in het kabinet-Martina neer te leggen. De heer Croes liet bij die gelegenheid desgevraagd aan de Amigoe weten deze kwestie niet als breekpunt te beschouwen.

De meerderheid van Curacao heeft zich wel verzet tegen verplaatsing van de RTC van St Maarten naar Den Haag zonder gedegen voor-overleg met de Antilliaanse politici. Bovendien vindt die meerderheid (MAN en DP) dat op de RTC puur Antilliaanse zaken aan de orde komen en dat conform de gemaakte afspraken dan ook tenminste één RTC-zitting op Antilliaans grondgebied moet worden gehouden. Daar ligt een mogelijk meningsverschil met de MEP van Aruba.

ORANJESTAD — Woensdagmiddag was nog eens nagekaart over de Arubaanse deelname aan de modellenshow in New York. De Amigoe berichtte korte tijd geleden hierover uitvoerig. Er werden de nodige kleurenslides getoond, waarbij bleek dat de kleine Arubaanse groep - het bleek ook uit de resultaten - onder de 600 modellen goed voor de dag kwam. Eind oktober bestaan plannen op Aruba een modellenshow te houden. Bij de foto: de modellen bij Checkpoint, die over hun New Yorkse ervaringen vertelden.

Toeriste sliep in lobby hotel

ORANJESTAD — Een manager van een der hotels op de Palmbeach meldde bij de politie dat een bewaker geconstateerd had dat een toeriste al vijf dagen in de lobby sliep en erg vreemd deed. Het betrof de 22-jarige vrouw L V uit Zwitserland. De politie bracht haar naar de immigratie waar men te weten kwam dat de verblijfstoestemming van de toeriste allang verlopen was. Zij werd onderhouden en naar haar land teruggestuurd.

In hospitaal nog geen actie

ORANJESTAD — Onder leiding van de landsbemiddelaar Eddy Maduro had gisteren nog een gesprek plaats tussen de directie van de stichting Ziekenverpleging Aruba en de vakbond ABV. Nog niet besloten werd om vandaag tot actie over te gaan omdat men het gesprek van vanmiddag wil afwachten waarbij minister Jules Eisden is uitgenodigd om te trachten tot een cao-vergelijk te komen. ABV-voorzitter Jantchy Thijsen zette uiteen dat vanmorgen nog niet tot actie werd overgegaan omdat gisteren de ABV nog een gesprek had met minister van Economische zaken ing Chenco Yarzagaray. Hierbij herhaalde de minister nog eens het standpunt, zoals in het verleden reeds gedaan. Volgens de ABV is minister Jules Eisdens komst naar Aruba de enige hoop dat een oplossing kan worden bereikt. De ABV wacht de verklaring van deze bewindsman af voordat wordt besloten wat de verdere stappen zullen zijn. Vanmorgen werd een vergadering van de ABV gehouden waarbij het bestuur de laatste ontwikkelingen uiteenzette.

Statenlid Lacle:

Sintmaartens huis van Bewaring mensonwaardige toestand

ORANJESTAD/PHILIPSBURG — Het MEP-Statenlid Clyve Laclé heeft in een telegram er bij de minister-president op aangedrongen dat gezien de "uitermate extreme on-hygienische en mensonwaardige toestand" in het Huis van Bewaring in Philipsburg het aan te bevelen is de gedetineerden zonder uitstel over te brengen naar de strafgevangenis op Curaçao of Aruba. De toestand is zeer deplorabel, aldus Clyve Laclé in zijn telegram aan de premier, droevig en schandalig voor onze democratie. Hij wijst erop dat uit bekomen inlichtingen en een persoonlijk bezoek hem nopen tot dit verzoek. Hij vraagt tijdelijke overbrenging in afwachting op nodige veranderingen en instructies van Volksgezondheid. Tenslotte deelt het Statenlid de premier mede dat hij ingevolge artikel 50 van het reglement van orde aan de minister van Justitie hierover de nodige vragen zal stellen.

Ongewenste bezoekers op St. Maarten op pad

PHILIPSBURG — Op Sint Maarten ontstond vorige week de nodige deining toen bekend werd dat enige „zware" jongens op het eiland waren aangekomen met de kennelijke bedoeling enige berovingen te plegen. De politie nam de nodige voorzorgsmaatregelen tegen dit bezoek. Korte tijd later werd door de Franse gendarme gemeld dat zij twee personen J C (29) en L B (23) hadden aangehouden in een pickup die vermoedelijk gestolen was. Dit was nog te zien aan de contactdraden die loszaten. Korte tijd later vond de Franse politie ook nog een verhuurwagen waarin zich werktuigen bevonden. Na overbrenging van de wagen naar de politiepost waren echter de werktuigen verdwenen, van de diefstal waarvan een derde man werd verdacht. J C vertelde de politie dat hij met een wapen was bedreigd aan de Nederlandse kant om naar de Franse kant te rijden om op de Marigotpier een lading marijuana te gaan halen. In een gebouw vond de politie op aanwijzing van verdachte een ongeladen geweer terwijl in de hotelkamer van beide personen 4 pruiken en handschoenen werden gevonden. Daarna werden de mannen aan de Nederlandse politie overgegeven, die hen nog een dag vasthield en daarna liet gaan omdat er geen verdere aanwijzingen tegen hen waren. Latere berichten maken melding dat beide personen van plan zijn een aanklacht tegen de politie in te dienen omdat zij volkomen ten onrechte werden aangehouden en hun naam in diskrediet gebracht. Op de vraag van de politie wat de bedoeling van de pruiken en handschoenen was werd geantwoord dat deze van een vriendin waren die door omstandigheden haar reis had moeten uitstellen.

In Senior League WK:

Aruba zegeviert met 18-1 van Fort Meyers

ORANJESTAD — Met niet minder dan 18-1 boekte het Arubaanse Senior league-team - vertegenwoordigende Latijns Amerika - gisteren in Gary Indiana een overwinning op Forth Meyers uit Florida. Dit team vertegenwoordigt het zuiden van de Verenigde Staten. Voor de Arubaanse pitcher Andres Andrew was het de tweede wedstrijd die hij voor Aruba won.

Reeds in de eerste inning ging Aruba stevig van start door vier runs te noteren. In de tweede inning werd de stand reeds op 9-0 gebracht, in de vierde, zesde en laatste inning scoorde Aruba wederom, waardoor de eindstand van 18-1 werd bereikt. In de vierde inning werden niet minder dan 6 runs gemaakt. In totaal noteerde Aruba 13 hits en alleen in de derde inning werd geen hit gescoord. Tevens had Aruba een fout en Fort Meyers 3 fouten.

De beste slagmannen van Aruba waren Roberto Millard en Winfred Bislip met twee hits in twee beurten. Richard Brokke die de avond tevoren twee homeruns op zijn naam bracht scoorde gisteravond weer een homerun. Vandaag moet Aruba uitkomen tegen de winnaar van de wedstrijd Taiwan-Michigan. Indien het Taiwan wordt zal de wedstrijd via de satelliet naar Taiwan worden uitgezonden door de Chicago televisie. Fort Meyers is door deze nederlaag geen kanshebber meer.

BOGOTA — De Colombiaanse politie heeft een lading van 97 ton marihuana opgespoord in het dorpje Urumita in het noorden van het land. Bij deze actie werden ook negen arrestaties verricht; voornamelijk werknemers in de plantages waar het kruid werd verbouwd. De marihuana was waarschijnlijk bestemd voor de VS.

ORANJESTAD — Bij dienst Openbare werken had de huldiging plaats van de heer Herman Kuiperi, die 35 jaren in overheidsdienst was. Hij begon als schrijver bij de Bevolking, werd in 1957 overgeplaatst naar DOW als hoofd van de Personeelsafdeling, waarvan hij in de rang als hoofdcommies nog steeds chef is. DOW-gedeputeerde Remy Zaandam (zie foto) overhandigde hem namens de overheid de gebruikelijke enveloppe in het bijzijn van zijn dochter en het hoofd van DOW Rudy Oduber.

Personalia

Betico Croes naar VS

ORANJESTAD — MEP-leider Betico Croes vertrekt vanmiddag voor enige dagen naar de Verenigde Staten. Hij vertelde de Amigoe dat zijn dochter maandag naar haar nieuwe school in de VS gaat en dat hij haar zelf weg gaat brengen. Begin volgende week is de heer Croes weer op Aruba terug.

Eiland houdt toezicht op verzekering auto's

ORANJESTAD — Het Bestuurscollege heeft de eilandsraad een ontwerpeilandsverordening tot wijziging van de motorrijtuig en motorboot-belasting doen toekomen in verband met controle op naleving van de verplichte verzekering voor motorrijtuigen.

De minister van Financien heeft het Bestuurscollege verzocht of de regering op bijstand van het eilandgebied kan rekenen bij controle op de naleving van de landsverordening Aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen. Het instellen van een controle op het al of niet verzekerd zijn bij de betaling van de motorrijtuigenbelasting kan door het kantoor van de ontvanger van het eilandgebied worden verricht. Dit kan echter slechts als de belastingplichtige verzekerde zijn medewerking daartoe verleent en het desbetreffende verzekeringsbewijs overlegt. De motorrijtuigbelastingsverordening Aruba 1959 voorziet namelijk niet in een bepaling welke de houder van een motorrijtuig verplicht om bij betaling van de belasting zodanige geldige bescheiden over te leggen als de Ontvanger nodig oordeelt voor de vaststelling van het belastingsbedrag en het aantal der af te geven nummer-en controleplaten. Derhalve stelt het BC de eilandsraad voor de verordening zodanig te wijzigen dat deze verplichting daarin wordt opgenomen. Dit houdt dus in dat bij betaling van de nummerplaat-belasting in de toekomst ook het verzekeringsbewijs moet worden overlegd.

Ged, Nelson Oduber:

Hulp nodig bij reorganisatie van casinobeheer

ORANJESTAD — Gedeputeerde Nelson Oduber die de casinos onder zich heeft is doende om voor de casinos controleurs te zoeken met accountantsopleiding. Vorige week vergaderde de gedeputeerde met de commissie die onlangs Las Vegas, Atlantic City en andere plaatsen heeft bezocht om zich op de hoogte te stellen - ook administratief - over het beheer van de casinos.

Ged Oduber wacht nu op een voorstel van bedoelde commissie om technische hulp te vragen uit de Verenigde Staten om de overheid te adviseren bij de reorganisatie van het casinobeheer op Aruba. Dit geldt dan voornamelijk wat het toezicht van de overheid betreft. Onder meer wil de overheid een betere controle hebben over wat er iedere avond financieel in de casinos omgaat. Aruven heeft in de drie hotels waarvan zij eigenaresse is wel een cashier maar in de casinos van het Concorde hotel en Holiday Inn niet. Van de twee laatste casinos moet de overheid opgaven accepteren zoals deze gedaan worden, zonder dat hierop controle bestaat.

Vonnissen in cocainezaak

ORANJESTAD — De rechter deed vanmorgen uitspraak in de zaak van de vondst van 860 gram cocaine in juni van dit jaar in een woning te Malmok. RL (26) tegen wie de officier twee weken geleden twee jaar eiste kreeg 12 maanden gevangenisstraf. De overige twee verdachten tegenwie de officier drie jaar eiste kregen: JF (23) vijftien maanden en JR (25) vier en twintig maanden. De rechter merkte nog op dat de straffen verschillen, waarbij JR het zwaarste gestraft werd omdat hij het steeds voor wil doen dat hij niet met de zaken van doen heeft doch uit het getuigen verhoor duidelijk was komen vast te staan dat het tegendeel het geval is. De verdachten hebben twee weken om tegen de vonnissen bij het hof beroep aan te tekenen.

Noodsignalen

ORANJESTAD — Omstreeks half tien kwam gisteravond bij de Centrale Post de mededeling binnen dat vermoedelijk ter hoogte van Boca Mahos een boot in moeilijkheden zou verkeren. Twee patrouilles werden ter plaatse gezonden en zagen inderdaad vanuit zee noodsignalen komen waarbij gemeld werd dat men in gevaar verkeerde. De verkeerstoren werd gewaarschuwd. Een toestel, dat ter plaatse laag vloog, kon het schip niet waarnemen, doch zag wel de signalen, die ongeveer anderhalve mijl uit de kust kwamen. Het havenkantoor werd ingeschakeld waarna de sleepboot Cudareibo uitvoer. Om drie uur vanmorgen meldde deze dat de gehele Noord Kust werd afgezocht, zonder iets te vinden. Bij de Centrale post kwam geen melding binnen dat vissers vermist worden. Bij terugkeer meldde de sleepboot, die ondermeer met radar zocht, dat niets werd waargenomen en het weer bijzonder goed was in die omgeving.

ZOEKERTJES
DINSDAGS EN VRIJDAGS.

tot 10 woorden
F. 5,50
Elk woord meer f. 0,25.
UITSLUITEND À CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

IN NEDERLAND luxe eengezinswoning, met tuin, NAfl. 99.000,-. Inl.: Lovert, tel.: 672139.

RUIM GROOT woonhuis. Voor inl.: tel.: 43552.

FIAT, BWJ. '78, in zeer goede staat, prijs fl. 2.750,-, tel.: 614960.

ZEILBOOT SUNFISH, in zeer goede staat, tel.: 77564.

BOEKEN LO-Engels, Cubaweg 147.

stationwagon merk Dodge Aspen, bouwjaar 1979, volautomatisch, met airco, powersteering/break, prijs fl. 14.000,-, gedeeltelijke financiering mogelijk, tel.: 37823 na 18.00 uur.

PERCEEL BOUWGROND op het hoogste gedeelte van Jan Thiel, prachtig uitzicht over het Spaanse Water, grootte 1.260 m2, prijs fl. 50.400,-, tel.: 37823 na 18.00 uur.

1 BABY-WANDELWAGEN, tot ±7 mnd, fl. 50,-, tel.: 77267.

WEGENS VERTREK gedeeltelijke inboedel, waaronder een el. orgel, antieke zit/ligstoel, div. wandkleden, matrassen, lampen. Te bezichtigen na 15.00 u., Kaya Uster 28, tel.: 78724.

BOEKEN I.Z.G.S. voor cursus LO+MO Engels, LO Spaans, tel.: 672006.

PORCH SALE: diverse huishoudelijke artikelen, boeken, planten, etc. eveneens naaimachine, zaterdag 9-2 uur, Emancipatieboulevard 29, tel.: 36063.

LADA NIVA, bj. 1980, Paralelweg 11, tel.: 82686.

MOET WEG: 3 zits-bank+tafel, tel.: 673427.

AIRCO 9.500 BTU, 16.000 BTU, Landhuis Grt. Piscadera, tel.: 81455.

WEGENS VERTREK: gedeeltelijke inboedel waaronder: Toyota Carina '77, naaimachine, wasmachine, vaatwasmachine, stoof, ijskast, grote cirkelzaagmachine, emailleeroventje, 3 zitsbank, duikset, scheepsaccu's, windbuks, planten enz., zaterdag 9-12 uur Doormanweg 19.

TIN NA benta den bisendario di St. Helena dos kas. Informasion tel.: 44842.

PONY BOUWJAAR '79, 29.000 km, financiering mogelijk, tel.: 671805.

KINDERLEDIKANT, NIEUWE stoof, tekentafel, eenpersoonsbed, salontafel, toilettafel, tel.: 77419 tussen 6-9 uur.

FILMPROJECTOR SUPER 8 sound, stofzuiger, filmcamera, Dodge Dart 1970, tel.: 674515, Montagne Rey 364.

DIEPVRIESKAST MET laden, 220V, merk Bauknecht, inhoud 200 l., fl. 700,-, tel.: 671975.

BUICK CENTURY 1977, i.z.g.s. van onderhoud, 23.000 km, Rialtostraat 4, tel.: 24882.

RENAULT 5 GTL met airco, bouwj. 1979, km.-stand 19.500, prima staat, prijs fl. 6.800,- cash, wegens vertrek, tel.: 53963.

FORD TORINO 1975, km.-stand 60.000, fully equipped (airco-radio etc.), goede staat, prijs fl. 4.500,- cash, wegens vertrek, tel.: 53963.

EETKAMERSET (TEAK), pas gevoerd, fl. 775,-, tel.: 76907, Kaminda Aguila 13 (zijweg Blenchiweg).

AUTO AMX 1980, airco, power-steering, power-brakes, motor 360, nieuwe waarde fl. 22.000,-, verkoopprijs fl. 16.000,-. Inl. Kaya Lando 9, Koraal Specht, tel.: 55321.

FORD CORTINA XL, i.z.g.s., fl. 3.250,-, Kaya Kokolishi 34, tel.: 79816.

OLDSMOBILE CUTLASS 1975, 4-deurs, full equipped, vraagprijs fl. 6.400,-, financiering mogelijk. Info.: tel.: 77674.

KAPPERSET IN goede staat. Inf.: tel.: 79048.

WEGENS VERTREK: Renault 4, bwj. 1975, kijkdag za. v. 9 u tot 12 u, tel.: 37690, Tinweg 37.

ZEILBOOT TYPE Vrijheid met 75 pk Johnson buitenboordmotor, 7 mnd. oud, tel.: 614476.

SUBARU DL, 4-drs., 1977, i.z.g.s., fl. 2.850,-, Puerto Ricoweg 133.

EEN OLDSMOBILE, onderdelen van motor 350, Wageningenstraat 34.

VOLKSWAGEN POLO 1977, bon condicion, prijs fl. 4.000,-, tel.: 672937.

FORD MERCURY Capri Liftback 1980, color oranje, motor 230 pk, full equipped, tel.: 43129/78849 na 18.00.

KINGSIZE BED met matras fl. 600,-, baby-box fl. 65,-, staande lamp splinternieuw fl. 68,-, Meeuwweg 10, tel.: 79753.

IJSKAST, 2-PERS. bed, hanglegkast met spiegel, bijzettafeltjes, transformator, keukenkast, keukengerei, 3-pits tafelmodel gasfornuis, vol-autom. wasmachine, 2-deurs no-frost ijskast, airco, kleuren televisie 19', badkuip, nieuwe porseleinen wasbak, geemailleerde wasbak, petroleum 2-pits tafelmodel fornuis, spiegel 1.20x50 cm., 3 houten pakkisten 77x130x75 cm., typetafel, hondenkennel, werktafel 160x80x78 cm., staalplaat 200x85x6.5 m.m., tel.: 43872.

WEGENS VERTREK: windsurfplank met twee zeilen fl. 1.000,-; Renault 4 Fourgenette okt. '79 fl. 6.600,-; Volvo 144 fl. 2.600,-; kast fl. 900,-; plafondfan fl. 80,-; kinderspijlenbedje met matras fl. 100,-; dievenkastje Philips fl. 150,-; keukentafel fl. 65,-; 2 ijzeren hekjes: 111 cm. breed en 84 cm breed; verder: 2 houten schragen, staande cafékapstok met krukje, bureauplank met boekenplankrek, kinderstoel, keukengordijnen, gordijnen (voor 375 m breed, blauw), schoolbord, badje, rieten wandkastje, pedaalemmertje, verschillende stoelen, lampen, broodrooster, jug, borden, glazen en keukengerei, handdoeken, zaterdagochtend 10-12 uur, Arikokweg 11, tel.: 25092.

VOLKSWAGEN KEVER, Duits fabrikaat, zeer voordelig, tel.: 23078 na 6 uur.

MOTORFIETS YAMAHA 250, Dr Maalweg 33, fl. 600,-, tel.: 54215.

BELENDENDE PERCELEN, Jongbloed, groot 1.890 m2, prijs fl. 35,- p. m2. Voor inlichtingen bel 35763 tussen 18-20 uur.

COROLLA STATION, z.g.a.n., fl. 6.800,-, tel.: 53972.

GUNSTIG GELEGEN stenen woonhuis: 3 slaapk., zit/eetk., Amerikaanse keuken, bad/wc, voorporch, was/strijkhok, bergruimte, garage, tuinhuis: zit/slaapkamer, kitchenette, bad/wc, prijs n.o.t.k., tel.: 672119 's avonds tussen 6-8 uur.

PEKINEESJES, auto Austin, bj. '73, tel.: 81713.

DOBBERMAN PUPS, Nabij van Engelen, Apollostraat 14, tel.: 36944.

VOORZITAUTOHOEZEN (nieuw), fl. 110,-, ook mooie droogbloemstukken, Ardennenweg 18.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

1 STAPELBED MET matras. Aanbiedingen tel.: 77267.

EEN PIANO, tel.: 43833.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

HUIS VOOR echtpaar zonder kinderen, periode 8 sept.-8 oct. 1981, verplichte verzorging dieren en tuin, vergoeding water en electra, tel.: 35147.

APPARTEMENT, 1 jaar vooruitbetaling, tel.: 614960.

120 M2 KANTOORRUIMTE à fl. 12,- per m2, tel.: 671581.

IN NEDERLAND, Z-H, grote hoek-eengezinswoning, 20 min. van Amsterdam, tel.: 37254, alhier.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

URGENT! ECHTPAAR zoekt een gemeubileerd huis met 2/3 slaapkamers, in de buurt van Cerito, Mahaai, Cas Cora, Damacor, Blenchiweg, tel.: 611595/611432 kantooruren.

GOED GESITUEERDE woning, min. 3 slaapkamers, Biocon Ltd, Arthur Frommer villa 59, tel.: 25200.

ONGEMEUBILEERDE WONING, tel.:613378 of 79879.

HOUSE WANTED: fully furnished, 3-4 bedrooms, European standard, starting December 15, tel.: 36770.

MARINE-OFFICIER MET gezin, een kind, zoekt ongemeubileerd huis in goede buurt voor 3 1/2 jaar-termijn, tel.: 53486 na 6.00 uur.

WEEKENDHUISJE, BIJVOORKEUR Spaanse Water, voor 2 personen, van 6 t/m 21 okt. Aanb. aan: Cees Tesselaar, postbus 42, Uithoorn 1420AA, Nederland of voor inlichtingen: tel.: 70428 Curaçao (kantooruren).

DAME ZOEKT (lege) grote kamer+toilet of appartement tot fl. 200,-, tel.: 43080 juff. Samuel.

ECHTPAAR MET 2 kind. zoekt met spoed woonhuis, tel.: 614372.

PERSONEEL AANGEBODEN CURACAO

LIVE-IN MAID. Inl.: 36918 b.g.g. 671203.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

DIENSTMEISJE VOOR 5 dagen per week, Poseidonstr. 6, tel.: 53812.

MAID WANTED: Reliable, phone: Filippin 36770, Saturnusstr. 40.

WIE WIL mijn dienstmeisje één ochtend in de week helpen? Woensdags van 8-12, tel.: 77843, omgeving Snipweg.

DIVERSEN CURACAO

VERMIST OMGEVING Rust en Burgh: Siamese poes, wit met bruine oren, poten, staart, blauwe halsband en blauwe ogen. Tegen beloning terug te bezorgen, tel.: 9-2470/3817.

GEVRAAGD OPPASHUIS, maand september, condities n.o.t.k., tel.: 37399.

WIE HEEFT nog iets voor ons? Onze voorraad is weer bijna uitgeput, alles is welkom indien in goede staat. Ayudo Social Corsow, Sta Rosaweg 16, tel.: 36205/673146.

LEERKRACHT(EN) VOOR huiswerkbegeleiding aan groepen MAVO/HAVO-leerlingen, tel.: 35816.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

EEN BABYBED, zeer goede staat, fl. 250,-, Timbalstr. 19 na 6 uur.

BROMFIETS, EXTRA onderd. + gereedsch., +fl. 800,-. Te bekijken: Julianastr. 4, tel.: 24347 tussen 8 am-10 am.

HUIS, EIGEN terrein, gunstige ligging, 3 slaapkamers, 1 badkamer, tevens inboedel, Seroe Blanco 80.

GROTE HOUTEN klerenkast, 3 deuren, vrg.-pr. fl. 650,-, Madiki 35.

1975 DATSUN 280Z, uitstekende conditie, fl. 10.000,-, tel.: 9-2696 na 5 uur.

WOONHUIS DADELSTR. 52: 3 slaapk., 2 badk., meidenkamer en één compleet éénslaapkamer/appartement, tel.: 45064 tussen 8.30 am-12.00.

WOLLEN DESSO tapijt, 1.70 bij 2.40 meter, vijf maanden oud, vraagprijs fl. 350,-. Adres bevragen kantoor Amigoe tijdens kantooruren.

VW KEVER en Tornado Oldsmobile, Piedra Plat 12A, tel.: 28073 of 23676.

NATIONAL AIRCO 17.000 BTU, i.z.g.s., fl. 450,-, tel.: 23899 na 6 uur.

14 CU. FT ADVOCADO green Whirlpool, 2 doors refrigerator-freezer, new still in box, ph.: 27457.

VOUWBED NIEUW, Bakval 20.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

EENPERSOONSAPPARTEMENT per 1 sept., tel.: 21079.

GEMEUBILEERD HUIS, Fergusonstraat, 2 slaapkamers, 1 bad-, zit-, eetkamer, keuken, porch. Informaties: Mevr. Steenhuizen, tel.: 21515 ABN.

ONGEMEUBILEERD HUIS te Seroe Pita 20A, 3 slaapkamer en twee badkamer. Inf.: tel.: 24857.

GEM. APPARTEMENT, Seroe Blanco 57, Oranjestad.

CUNUCU HOUSE completly renovated and enlarged. Two bedrooms, bathroom, kitchen, study, living/diningroom, carport, laundry, cistern, bar-b-q pit with chimney, telephone present. Call: 23182 Brouwer.

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

HUIS, MAX. 3 slaapkamers, omgeving Savaneta, Pos Chiquito, Sta Cruz, tel.: 23894, Soekander, Strand Hotel.

TE KOOP AANGEBODEN BONAIRE

WEGENS OMSTANDIGHEDEN! 56.625 m2 eigendomsgrond, geheel of gedeeltelijk, vlakbij Nikiboko, slechts fl. 3,95 per m2, tel.: 8550.

SPUES DI A LAGA SCORPIONS DEN TERENO KU SKOR DI 10-9

Empate na di kuater puesto

obras ainda ku chens pa lasifika pa "play-off"

LLEMSTAD — E ekipo di Cobras Groot tier/Banco di Caribe ainda tin oportunidat pa fika p'e "play-off" di beisbòl AA lokal, despues di yeranochi despues di 11 inning nan a laga Royal pions Mr Baseball/M&C Bank den tereno ku skor 9. K'e viktoria dramatiko kua e ekipo di Kwartier a ayeranochi nan a forsa un empate n'e di kuater o huntu k'e ekipo di Sta Maria Pirates ku rekort di ná i 13 perdí. E partido di ayeranochi den stadion ntro Deportivo Korsou, sin duda tabata yen di hon i alabes ku tur ingridiente ku bo por hanya n partido di beisbòl.

apareser, si e partido a un parti defisiente pa trata maneho di ambos r. Tantu Rignald Wilsoe di Royal ons komo Alvin "Fichi" g di Cobras Groot er na varios okashon no a tra e tipo di maneho ku sperá di nan na nan krusial den e ster apunta sí ku na shon tabata nan adónan kende den a hopi di deseá.

HA

ayeranochi a tuma di 5-0 for di den dje partido i tur kos dika ku nan lo a bai n viktoria relativamente kontra di Cobras. bargo e ekipo di Kwartier bata un "rally" letamente inespera di kareda den bom di seis i ventaha di 7-5.

e inning enkuestion a risibi yudansa di no ku sinku base por bola pitchernan di Scorpions a kombina ku un eror i un mentu deskontrola. Pa di Cobras mes e ekipo a ta unikamente dos hit i un sakrifisio. Den e siguiente di Kwartier ta amplia nan ha taga 8-5. E skor aki sin ta mihera uñu di mala p'e ekipo di Cobras.

TIMO INNING

ocho inning a finalisa net di moda ku mester a habri number nuebe kua por a resulta Groot Kwartier tragedia den e aktual eonato. Di un forma te dramatiko Royal ons a sabi di bini dj'atras e partido i bai ariba ku 9-8. Tabata Henry Jones a aparese na bate komo hitter" na luga di Lionel i konekta un tremendo a empata e partido, pa e koredo kende a drenta luga empata e partido ora mses Sprock tira un tu kua Rudsel Poulina ontrola.

ATE

bom di e mesun inning ta bolbe empata e ora ku Luti "El Diablo"

Dalnoot habri ku un bataso kontra di Isabella kua ta baña Erik "Ye" Zimmerman kompletamente den leftfield, sigí pa batasonan di Bencho Imperator i di Rudsel Poulina. Na nos apareser manager Wilsoe di Scorpions aki a tarda demasiado pa a trese un relevista na luga di Isabella.

Kon ku bai bin Kwartier no ta probecha dje oportunidat kua nan a hanya ku basenan yen sin niun out di moda ku e partido ta bai di dies inning empata na nuebe. Remarkabel tabata ku den e inning ariba menshoná Bencho Imperator den un intento di "squeeze-play" a keda para na tersera enbes di ranka bin home i forsa un hugada. Den e kaso aki ta bon pa apunta ku maske e ekipo kontrali kue e seña enkuestion bo mester bini home ya ku si bo keda para na tersera no por tin hugada.

VIKTORIA

Scorpions tantu den di dies komo den kabes di diesun inning ta embasa dos koredo, sin por a tuma ventaha kontra di Ramses Sprock kende un biaha mas a tira un gran partido p'e ekipo di Cobras.

Tabata te den bom di diesun inning ku un roletaso pa tersera di Norwin Rudolph ta traha kaminda pa Rudsel Poulina anota e kareda di viktoria, lagando Scorpions den tereno.

KONTINUASHON

Awor ta resta Cobras un partido, netamente kontra e ekipo di Blue Hawks ku ta un mal racha i Sta Maria mester enfrenta e ekipo di Sta Rosa ku sí ta den un bon "drive", aktualmente. Tur dos partido ta di vital importansia pa tur kuater ekipo di moda ku e bataya lo bai ta hopi fuerte.

Mayan e kampeonato ta kontinua ku e partido entre Alpha i Wild Cats.

WILLEMSTAD — Riba e kombinashon di portret por mira entre otro dos di e momentunan dramatiko durante dje partido di ayeranochi entre Cobras i Royal Scorpions. Rudsel Poulina ta bin anota e kareda di viktoria despues di un roletaso pa tersera kua Renato Anastagasti no por a hasi nada kune. Kompletamente na man drechi por mira Anastagasti k'e bala den su man. Tambe por mira e hungadó kende a drenta pa kore na luga di Henry Jones na momentu ku e ta bin anota e kareda di bai ariba pa Scorpions den kabes di nuebe despues di un "wild pitch" di Ramses Sprock. I finalmente manager Alvin Flemming protestando kontra di chiefumpire Silvio "Cascarita" Leonora ku ya e limite di tempu a yega. Tabata komo si fuera e manager enkuestion tabata sa ku algu stranyo lo a bai pasa den di nuebe inning.

Pijpers a kibra invikto di Tokaay den kampeonato di ajedres na Janwé

WILLEMSTAD — E kampeonato di klup di Ajedres Janwé a kontinua djasabra ultimo ku un gran kantidat di partido den tur kategoria. Den klase A tabatin kuater enkuentro di kua dos a termina ku un resultado sorpresivo. E partido entre Anton Pijpers i Alrun Tokaay realmente tabata topiko di diskushon, despues di ku Pijpers sorprendentemente a supera Tokaay i asina alabes kibra e ultimo aki su invikto. Ku e resultado logra Anton Pijpers a drecha su posishon den e kampeonato konsiderablemente i tambe ela fortifika su kandidatura pa bira nobato di aña.

Den un otro partido ku un resultado un tiki sorpresivo den klase A Ninouski Marti a derota Marcos Cova. Marti a sabi di probecha bon dje fayonan ku su adversario a komete i asina bai k'e viktoria. E otro dos partidonan valido pa klase A a finalisa den un viktoria pa Arthur Rosaria i David Curiel. Rosaria a derota Gino Cova, mientras ku David Curiel a gana di Yefgenni Marti ya ku e ultimo menshona no a presenta.

TABLA DI POSISHON

Despues di e kuater partidonan ariba menshona e tabla di posishon den klase A a bira komo sigiente: 1.D.Pikero 7 punto for di 10 partido; 2.N.Hodgson 6 1/2-11; 3.D.Curiel 6-8; 4.A.Tokaay 5 1/2-7; 5.A.Pijpers i M.Cova ambos ku 5-8; 7.N.Marti 4-8 i M. de Maayer 4-9; 9.A.Rosaria 3-9; 10.G.Cova 2-6; 11.Y.Marti 1-3 i por ultimo posishona na di diesdos luga ta sigi R.Maynard ku 0-1.

B-KLAS

E resultado dje enkuentronan ku a keda ehekuta den B-klas tabata komo sigiente: R.Moron-Cl. Smith empate; J.Bloeiman-R.Coeriel 1-0; E. de Maayer-N.Statie 0-1; G.Statie-M.Bloeiman 1-0; M.Bloeme-K.Garmers 1-0; G. van der Ploeg-P.Veeris 1/2-1/2. Por ultimo N.Statie a bolbe logra un viktoria e biaha aki a kosto di L.Santine.

E tabla di posishon den B-klas ta komo sigiente: 1.R.Moron 5 1/2-6; 2.M.Bloeme 5-6; 3.G. van der Ploeg 4 1/2-6; 4.K.Garmers 4-6.

C-KLAS

E tabla di posishon den C-klas ta komo sigiente: 1.B.Mouton 9-9; 2.S.Schob i C.Veeris 8-9 i por ultimo J.Schob ku 7-9.

INTERESANTE

Mirando e tablanan di posishon e konklushon por ser saka ku den tur e klasenan e kampeonato ta bastante interesante.

E kampeonato ta kontinua mayan djasabra den sentro di bario Janwé pa tur e klasenan i pa mitar di diesun lo tin entrega di diploma na e kursistanan kende a pasa nan eksamen di ajedres organisa pa klup Janwé ku eksito. Entrega di diploma lo ta den man di e diputado di deporte, señor Winston Lourens.

KONTINUASHON

E partidonan di mayan ta den klase A: Marcos Cova-Alrun Tokaay; Marc de Maayer-Gino Cova, Y.Marti-N.Marti i Arthur Rosaria lo midi forsa kontra di Anton Pijpers. Tur hende ta bon bini pa mira e muchanan den akshon i alabes presensia e entrega di diploma.

St. Joris prome den kampeonato di domino

WILLEMSTAD — E kampeonato di domino lokal a kontinua siman pasa ku varios partido, ku a laga e sigiente resultado: Los Conquistadores Jandoret Star 21-20; Red Star Lusa-Mohamed Ali 21-10; Veterano Doe & De Willems DST Robba 21-18; Armonia AGT-Odd Fellows Social 21-16; Scott's Special-Nueva Union 21-16; St Joris White Label Los Luchadores 21-17.

POSISHON DI E KLUPNANTA:

St Joris-White Label 4-0; D S T Robba 3-1; Armonia A G T 3-1; Scott's Special 3-1; Odd Fellews Social Klup 2-1 un wega menos; Jandoret Star 2-1 un wega menos; Conquistadores 2-2; Los Veteranos Doe & De 1-2 un wega menos; Nueva Union 1-3; Los Luchadores 0-3 un wega menos; Mohamed Ali 0-4.

KONTINUASHON

E kampeonato dje Bond di Domino lokal ta kontinua awenochi ku dos partido: Los Conquistadores ta enfrenta Nueva Union na kas di Nueva Union i DST Robba lo midi forsa kontra Los Luchadores na kas di Robba.

Djasabra e kampeonato ta kontinua ku tres partido: St Joris White Label ta enfrenta Armonia AGT na St Joris; Veteranos Doe i De Willems-Red Star Lusa na Red Star i Old Fellows Social Klup-Jandoret Star na kas di Old Fellows.

CLTB organiseert jeugdtennis training

WILLEMSTAD — De Curacao Lawn Tennis Bond biedt in samenwerking met haar leden, de mogelijkheid aan kinderen van 6 tot en met 18 jaar, om een tennistraining te volgen onder leiding van de heer Wesley Chirino. De heer Chirino is sinds kort aangetrokken door de Curacao Lawn Tennis Bond en is met zijn Nederlandse licentie en ervaring officieel internationaal erkend als tennisleraar. Een ieder die geinteresseerd is wordt verzocht zich op morgen zaterdag en zondag tussen één en vijf uur 's middags aan te melden op de tennisbanen van Mundo Nobo.

Zweden aan kop in moderne vijfkamp

MODERNE VIJFKAMP — LONDEN — Ook na de derde dag van het wereldkampioenschap voor dames in Londen heeft Zweden de leiding. De concurrentie sloop evenwel naderbij. Het Franse team won het onderdeel zwemmen, de Verenigde Staten eindigde als tweede en Groot-Brittannie werd derde. De Francaise Ghislaine Berger-Leroux won de zwemdiscipline. In de individuele rangschikking neemt haar landgenote Christine van Hyfte na drie onderdelen de eerste plaats in.

Indien tour Springbokken in VS wordt voortgezet

Boycot van OS Los Angeles door Afrikaanse landen

ADDIS ABEBA — De Afrikaanse landen willen druk uitoefenen op het IOC om Los Angeles de organisatie van de Spelen van 1984 te ontnemen, indien de tour van het Zuidafrikaanse rugbyteam de Springbokken door de Verenigde Staten zou plaats vinden. Yonekatchew Tessema, directeur van sportzaken in Ethiopie en lid van het Internationaal Olympisch Comite, heeft gisteren een mededeling van die strekking gedaan in een gesprek met het Britse persbureau Reuter. Tessema verlangde dat de regering van de Verenigde Staten de visa, voor de Zuidafrikaanse rugbyers zou intrekken. Hij voegde er aan toe: er is geen enkele reden voor Washington dergelijke visa uit te reiken, tenzij het de bedoeling is de andere Afrikaanse landen te dwingen actie te ondernemen.

De Zuidafrikaanse ploeg trekt op dit moment door Nieuw-Zeeland. Op de terugreis zouden de Springbokken nog drie wedstrijden in de Verenigde Staten spelen. De regering Muldoon, werd wegens het niet onthouden van toestemming voor die reeks wedstrijden al veroordeeld door vijftig Afrikaanse landen, tijdens de bijeenkomst in juni van de O.A.U., de organisatie voor Afrikaanse eenheid.

UITDAGING

Tessema noemde het Amerikaanse standpunt ten opzichte van de Zuidafrikaanse tournee een uitdaging aan Afrika en alle andere vredelievende landen. Hij zei verder: de Afrikaanse naties, de nietgebonden landen en alle vooruitstrevende krachten in de wereld moeten zich verenigen om er voor te zorgen dat de Spelen van 1984 niet in Los Angeles worden gehouden, wanneer de Zuidafrikanen inderdaad naar de Verenigde Staten gaan.

Zwart Afrika beschouwt sportieve contacten met het bewind in Pretoria als steun voor zijn apartheidspolitiek, die als racistisch wordt beschouwd. Tessema, lid van de overkoepelende Afrikaanse sportraad en voorzitter van de Afrikaanse voetbalunie, stelde dat rugby in de Verenigde Staten geen populaire sport is. Een uitnodiging aan de Zuidafrikanen kan dus niet anders gezien worden dan als een provocatie.

PROTEST

Vijf jaar geleden verliet een aantal Afrikaanse landen de Spelen van Montreal uit protest tegen het deelnemen van Nieuw-Zeeland, dat met zijn nationale rugbyploeg in Zuid-Afrika zou gaan spelen. Het probleem over Zuidafrikaanse sportcontacten en de apartheidspolitiek van de regering in Pretoria staat op de agenda voor de volgende bijeenkomst van de overkoepelende Afrikaanse sportraad, die in november in Lesotho zal worden gehouden.

AL — BOGOTA — ballers, die tijdens een al jeugdtoernooi in de scheidsrechter den zijn gisteren ge- voor vijf jaar. Arbiter Chamorro moest met roken ribben in het s worden opgenomen.

SPORT AGENDA

OL FEDEPROF:
Deportivo Amigoe-
ut Korsou
esta-Jong Colombia
n di SUBT

OL CUVOBO:
em. sup.: Xaverianen-
ix
ask. sup.: Red ABC-
u
kubri Sentro Deportivo

OL A:
vases Unidos-Santurce
n di Rif

BRA
OL LIGA UNITUR:
nizerstars-KAE
WRC-Uniko
arda D-Family
pina-Cicoza
WRC-Venezuela
nizerstars-Venezuela
o di Post VI

OL A:
tromar-J+B na tereno
est
Monserat-Azucar na
Bonam

Petronia wint tweede Klein Curaçao-vlucht

WILLEMSTAD — Op afgelopen zondag hield de Vereniging van Postduivenhouders Curacao, gesponcerd door Drukkerij Scherpenheuvel, haar tweede wedvlucht gehouden vanaf Klein Curacao. In totaal 13 leden hebben ingekorfd met 64 duiven. De lossing der duiven geschiedde om zeven uur. De eerste duif, ringnummer 746965-81, werd om 7.15.56 uur geconstateerd. De eigenaar van deze duif de heer H. Petronia bewees hiermee weer zijn superieuriteit op deze afstand. De vliegtijd was 15 minuten en 56 seconde over een afstand van 22,511 km, en een snelheid van 1412.824.2 meter per minuut.

Hier volgt de resultaten:
H. Petronia 1-2; M. Martis 3-4-5-9-25; S. Martina 6-7-18; M. Pinedo 8-16-23; L. Cranston 10-11-12-13; S. Meyer 14; P. Arrindell 15-17-24; J. Josefina 21; A. Carrera 19-20; C.P. Desentina 22.

AANGEWEZEN DUIVEN:
1. M. Martis 3; 2. L. Cranston 10; 3. P. Arrindell 15; 4. A. Carrera 19; 5. C.P. Desentina 22.

STAND IN PUNTEN VOOR ONAANGEWEZEN:
STAND DEZE KEER:
M. Martis 168 punten; L. Cranston 116; H. Petronia 98; S. Martina 94; M. Pinedo 62; P. Arrindell 44; A. Carrera 26; S. Meyer 24; J. Josefina 10; C.P. Desentina 8.

STAND GENERAAL:
C.P. Desentina 1998 punten; A. Carrera 1444; H. Petronia 1222; L. Cranston 1186; S. Martina 960; R.A. Garmers 936; J. Josefina 829; M. Martis 610; P. Arrindell 266; S. Meyer 234; M. Pinedo 154; J. Every 138; R. Jacobus 83.

STAND IN PUNTEN VOOR AANGEWEZEN:
STAND DEZE KEER:
M. Martis 46 punten; L. Cranston 32; P. Arrindell 22; A. Carrera 14; C.P. Desentina 8.

STAND GENERAAL:
C.P. Desentina 414 punten; A. Carrera 392; R.A. Garmers 378; J. Josefina 298; L. Cranston 276; S. Martina 226; H. Petronia 206; M. Martis 174; P. Arrindell 104; S. Meyer 88; J. Every 44; M. Pinedo 38.

Torneo "Wak si bo por" organisa pa Brandweer

WILLEMSTAD — Durante dje fin di siman ultimo e torneo "Wak si Bo Por", organisa p'e kuerpo di bombero di Korsou a kuminsa riba tereno di "marinierskazerne" na Suffisant, ku varios enkuentro di sòftbòl i futbòl ku a laga e sigiente resultado.

Den e partido di sòftbòl inougural e ofisialnan di Brandweer a "knock-out" e nobeno di "manschappen" ku skor di 12-2. Miho bateadó p'e ofisialnan tabata Bob van de Meer kende a bai di 2-2.

BOMBEROS-DETACHEMENT SUFFISANT

Den e prome partido valido p'e torneo e Bomberonan a derota e mariniernan di Detachement Suffisant ku skor di 12-10. Pitcher ganadó tabata Erwin Louis, perdedó Willems. Pa Bomberos: 12 kareda, 11 hit i 2 eror, na bate a destaka Erno Candelaria, Angel Alvarez i Lodewijk Albertus tur tres a konekta di 4-2. Pa Detachement Suffisant: 10 kareda, 7 hit i 3 eror. Bernadina a konekta di 3-2 (ambos hit tabata un homerun).

HOSPITAAL-KROONVLAG

Den e di dos partido di sòftbòl valido p'e torneo enkuestion e Broedernan di Hospitaal ku a bini ku dokter Pablito Beaumont a derota Kroonvlag den un wega hopi perta ku skor di 8-6. Pitcher ganadó tabata E.Felida, perdedó Richie Formisio Morales. Pa Hospitaal: 8 kareda, 12 hit i 2 eror, na bate a destaka W.Romeo kende a bai di 4-3. Pa Kroonvlag: 6 kareda, 7 hit i 1 eror. Zabala a konekta di 3-2.

VIKINGS-CURINTA: 17-4, hit 16-7, eror: 1-3. Pitcher ganadó a resulta E. de Windt, perdedó J.Rumai. Miho bateadó pa Vikings tabata Humphrey Everts 3-2.

ALM JETS-FORTI: 10-7. Esaki apesar di ku e ekipo di Forti a reforsa ku tres minister. Pitcher ganadó a resulta Frans, perdedó Broertje Curie. Pa ALM Jets: 10 kareda, 8 hit i 1 eror, na bate a destaka Margaritha kende a bai di 5-3. Pa Forti: 7 kareda, 6 hit i 0 eror, na bate a destaka Lang Jones: 2-2.

FUTBOL

Su djadumingu sigiente e torneo a kontinua ku kuater partido di futból for di kua e ekiponan di Bombero, Detachement Suffisant, DOW i KAE a sali vensedó.

Den e prome partido e ekipo di Bombero a derota e onsena di Fundashon Kas Popular ku skor di 7-5; e soldanan di Suffisant a dal e drechadónan di barku CDM ku skor di 2-1; DOW a derota e Bewakernan di aeropuerto 3-2 i finalmente KAE a pasa riba Hospitaal ku skor di 3-2.

KONTINUASHON

E torneo ta kontinua mayan kuminsando for di 10'or di mainta ku enkuentronan di futbòl. E prome partido ta bai entre FKP i CDM; pa dies pa diesdos Brandweer ta enfrenta Detachement Suffisant; binti pa dos Curinta-Hospitaal; i pa mitar di kuater KAE-DOW.

Djadumingu tin enkuentronan di sòftbòl for di 10'or di mainta. E prome partido ta entre e Soldanan di Suffisant i Kroonvlag; 12'or Curinta-Forti; 2'or Bomberos-Hospitaal i pa 4'or Vikings-ALM Jets.

Tur hende ta bon bini na tereno di Marinierskazerne na Suffisant.

EILANDGEBIED CURAÇAO

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curaçao ...

JURKEN

EILANDGEBIED CURAÇAO

owards a more secure energy future world

nergy Conference eld in Nairobi

T OF SPAIN – The United Nations Conference on New and Renewable Sources of Energy opened on Monday 10 August at the Kenyatta Conference Centre in Nairobi, Kenya.

In response to a broad international consensus that something must be done about the energy crisis, representatives of nations of the world are meeting until 21 August to take first steps towards a more secure energy future for both industrialized and developing countries.

Addressing the opening session were Secretary-General Kurt Waldheim, Daniel T. Arap Moi, President of Kenya, Indira Gandhi, Prime Minister of India, Edward P.G. Seaga, Prime Minister of Jamaica, Thorbjorn Falldin, Prime Minister of Sweden, and Rudiger von Wechmar, President of the General Assembly.

Also, messages were read out which came from Juan Carlos, King of Spain, Jose Lopez Portillo, President of Mexico, Ronald Reagan, President of the United States, Alhaji Shehu Shagari, President of Nigeria, and Zhao Ziyang, Premier of the State Council of China.

In calling the meeting to order Secretary-General Kurt Waldheim said that the goal of the Conference was to promote international cooperation in a field which was of critical importance to social and economic development in both the industrialized and the developing countries. The United Nations had played a pioneering role in this field, the Secretary-General said. It drew attention to the problem as long as 20 years ago when it sponsored a major conference on this subject in Rome.

The Secretary-General said there existed a close relationship between energy and certain important aspects of the current world crisis. It was obvious that, without rational management and planned exploitation of relevant technologies, the potential struggle for access to resources which were limited and exhaustible could be a ground for political tensions.

He said that the technical and economic cooperation which the Conference was meant to initiate could certainly help in dissolving many of the underlying causes of international tension and conflict. Otherwise, the fear of scarcity of future energy supplies would defeat all efforts towards their more equitable distribution.

The Secretary-General said the Conference was meeting at a time when all shared a deep concern over the weakening of multilateral cooperation which was apparent from the worsening of the international economic situation. More and more, countries were resorting to unilateral measures which could be only of limited effectiveness and which did not brighten the prospects of international peace and prosperity. All countries had a stake in a successful energy transition and all had a contribution to make to it, he said. Here was a field in which fragmentation and dispersal of efforts could be most wasteful.

President Arap Moi of Kenya said the Conference should identify and generate "practical and decisive measures" to help sustain human progress and shape human distiny.

Too often industrialized countries had tried to solve their problems in isolation, he said. The energy crisis required international action that was "positive and practical, and untainted by self-interest..

The Prime Minister of India, Indira Gandhi, in her keynote address, said that, the international community should view in its entirety, for problems of survival and progress were not pieces to be put together but were inseparable parts of an integrated whole.

Edward Seaga, Prime Minister of Jamaica, said that whether the Conference achieved its purpose or failed depended on three basic decisions: Firstly, that the Conference specifically decided to identify and promote a mechanism to aid research and development in new renewable sources of energy, secondly, that it specifically decide to determine the mechanism of financing the requirement for research and development and implementation of new and conventional energy resources, and lastly, that it decide to act on these specifics now.

The Prime Minister of Jamaica proposed the establishment of a centre for research and development on new and renewable sources of energy, to accelerate the development of new alternate energy sources, and to promote, by an international trade centre, access to the international market of new technology already in places so as to speed up the transfer of technology to those countries in particular which were not the mainstream of the international market place.

A critical decision of the Conference, therefore, should be to reactivate support for a World Bank energy affiliate, without which the scope of financing would be minimal.

Thorbjorn Falldin, Prime Minister of Sweden, said that "radical changes must be made in the field of energy so that the share of oil in energy consumption is reduced". The energy situation of the oil-importing developing countries was extremely disturbing..

He said that military activities consumed great amounts of energy. "It has been estimated that the armies of the world annually consume twice as much oil as the whole of Africa". Disarmament, environment protection and energy were thus closely related.

Rudiger von Wechmar (Federal Republic of Germany), President of the General Assembly, said that the Conference, offered "a critical opportunity, not only to examine the ways and means towards our energy future, but also to underscore the impact of energy questions on the entire development process".

The Conference could also assist in the wider process of the North-South dialogue, he said, if it could achieve a meeting of minds on comprehensive and global strategies and initiatives with regard to new and renewable sources of energy.

nglish Companion

NRY — by Jack Tippit

THI...

THINNK

Walt Disney's DONALD DUCK

"TEX" DUCK!

HEY, I THINK HE'S A REAL COWBOY!

HOW CAN YOU TELL?

HE WALKS FUNNY!

Bailey — By Mort Walker

AND I THINK I KNOW WHY

WHY?

MY VOICE IS TOO HIGH-PITCHED

EVERYTHING ABOUT ME IS TOO HIGH-PITCHED

SEE WHEN I STAMP MY FOOT?

STAMP

hie

THE WHOLE GOING TO THE ...

BRING YOUR CAMERA ALONG AND TAKE A GROUP PICTURE!

I'M SORRY, BETTY, I'M AFRAID I CAN'T! I CAN'T AFFORD TO BUY FILM!

THERE'S SOME FILM UPSTAIRS, ARCHIE!

THERE IS, MOM? WHERE?

ON THE BATHROOM MIRROR...AND YOU CAN KEEP ALL OF IT THAT YOU REMOVE!

P.R.

WORLD IN A NUTSHELL

NEW YORK — Pan American World Airways, fighting huge losses, has sold its worldwide hotel chain to Britain's Grand Metropolitan Group for 500 million dollars, the airline announced early today. Pan Am directors agreed to the deal last night after a five-hour board meeting in New York, a PanAm statement said. The airline had been reluctant to sell the 97 hotels and hotel projects in 48 countries, which were its only money-making operation. Overall, the company lost 218 million dollars in the first half of this year. But it said earlier this week it was willing to sell the chain, Inter-continental Hotels Corporation (IHC), to keep the airline solvent.

SAN SALVADOR — The Salvadorean army has recaptured the eastern town of Perquin from 500 leftwing guerrillas who seized it several days ago, according to the latest military communique. The report said an army unit made a surprise attack from the south on the small town about seven km from the Honduran border and disbanded the guerrillas. It said the guerrillas had killed three guards and still held two prisoners.

WASHINGTON — President Reagan, stressing that the US would continue to defend itself in international waters, says the downing of two Libyan planes by American Navy jets showed the world that it doesn't pay to shoot at us. Mr Reagan, who spent yesterday aboard the aircraft carrier Constallation off the California coast, said the US had decided to conduct a naval exercise off Libya because we could not go on recognising a violation of international waters. He added: Libya has created an artificial line in waters that are actually international waters. We decided it was time to recognise what are the international waters and behave accordingly.

BRUSSELS — Libya's chief representative in Belgium said Libya had refused to accept a US protest note over the clash between American and Libyan planes, Belga news agency said.

GENEVA — OPEC countries piled political pressure on Saudi Arabia during the night to hoist its oil prices more than it wants in a final effort to reach agreement. Leaders of the major oil producers contacted King Khalid to press him to let Saudi Arabia's price go up to 35 dollars a barrel and allow them to make a compromise deal. United Arab Emirates Oil Minister Mana Said Al-Oteiba described the flurry of appeals as really the final shot we have to fire. OPEC Ministers decided to lobby the Saudi King after his Oil Minister, Ahmed Zaki Yamani, declared last night that the Kingdom would not go above 34 dollars from its present price of 32.

NEW YORK — A major US oil company predicts that OPEC prices will rise annually by less than two per cent over the rate of inflation for the rest of the century. The report, prepared by Texaco, was released yesterday as Oil Ministers from the Organisation of Petroleum Exporting Countries remained deadlocked over pricing strategy at a special conference in Geneva. The study predicted stable real prices or possibly some erosion during the early 1980s with a possible resumption in real price growth as the decade progressed, approaching two per cent in the 1990s.

ENISKILLEN, NORTHERN IRELAND — A successor in the British parliament to dead hunger striker Bobby Sands will be announced today, just one day after a 10th guerrilla died in protest fasting at Belfast's Maze prison. Sands, a gunman of the Irish Republican Army (IRA), was elected to parliament for the rural constituency of Fermanagh and South Tyrone in April while starving in support of demands for prison reforms and special status for jailed guerrillas. The result was an enormous propaganda victory for the IRA, strenghtened still further when Sands died in jail 25 days after his election.

WASHINGTON — Double-digit inflation and a short sharp recession last year eroded the value of American family income by more than at any time since World War Two, the government said yesterday. At the same time, the economic malaise forced up the percentage of Americans living in poverty to 13 per cent, the highest level since 1967. The Commerce Department said in a report that the average income for an American family stood at 21,020 dollars last year, up from 19,587 dollars in 1979.

LISBON — A delegation from Portugal's Social Democratic Party (PSD) is due to meet President Antonio Ramalho Eanes today to tell him that Party Leader Francisco Pinto Balsemao is willing to form a new government. Mr Pinto Balsemao, who resigned as Prime Minister earlier this month, told representatives of the PSD national council last night that new conditions had been created to enable him to form a fresh Administration. The President must appoint a new Prime Minister and the PSD delegation will formally communicate Mr Pinto Balsemao's decision.

WARSAW — Poland's communist authorities and leaders of the Solidarity free trade union appeared today to be ready to resume talks following a strike by printers in which both sides claimed victory. Solidarity's chief spokesman, Janusz Onyszkiewicz, said he expected negotiations with the government to resume on Monday and warned that there could be a longer strike if there were no concessions. He told a press conference that Solidarity hoped the government had learned a lesson from the two-day printers' strike which was called to back union demands for fairer treatment in the media.

UNITED NATIONS — The UN Decolonisation Committee ignored US objections yesterday and reaffirmed the right of Puerto Ricans to self-determination and independence and recommended that the General Assembly take up the issue at its 1982 session. The vote on the resolution, spearheaded by Cuba and co-sponsored by Afghanistan, Iraq and Syria, was 11 in favour to two against, with 11 abstentions. Australia and Denmark cast the negative votes. The resolution also urged the US to adopt measures for the full transfer of power to the people of Puerto Rico and to cooperate in the sending of a fact-finding mission to the territory.

SEATTLE — The Boeing Company announced last night that it had received orders from France for two of its expanded 747 airliners worth more than 160 million dollars. It said that Union de Transports Aeriens SA, an independent French airline, had ordered the planes for delivery in March 1983 and May 1984.

WASHINGTON — White House Press Secretary James Brady, who was wounded in the March 30 assassination attempt on President Reagan, was in stable condition yesterday after surgery to stop leakage of spinal fluid from his brain, doctors said. It was the fourth major operation for Mr Brady, who was shot in the head.

KUWAIT — The state-owned Kuwait National Petroleum Company closed down its Shuaybah oil refinery yesterday after fire broke out in fuel storage tanks, the official Kuwait news agency said. It quoted Public Works Minister Abdulla Al-Dokhail as saying that exports of crude oil were unaffected by the closure of the refinery, which has a capacity of 200.000 barrels per day.

GENEVA — Saudi Arabian Oil Minister Sheikh Ahmed Zaki Yamani repeated today at the start of new round of talks by OPEC Ministers that he would not raise his country's oil price to more than 34 dollars a barrel. OPEC countries have been pressing Saudi Arabia to increase its price to 35 dollars a barrel to allow them to make a compromise deal. Asked by reporters if Saudi Arabia was willing to raise its base price to 34 dollars from the present 32 dollars, Sheikh Yamani said: "oh, the maximum". Asked if Saudi Arabia would go to 35 dollars, he shook his head. He left the Ministers' meeting a few minutes later and said discussion would continue in one of the upper floors of the hotel where the emergency meeting of the Organisation of Petroleum Exporting Countries is being held.

Protection air space Grenada

ST.GEORGES (SNA) — The Grenada government announced that it was taking steps to protect its air space in accordance with international law.

The Grenada Ministry of Defence which is under the office of the Prime Minister Mr Maurice Bishop, said that within recent months there had been violations of its air space by aircrafts on spy flights. The government said that this situation was untenable and linked the spy flights with plans by a power which is opposed to the revolutionary development of the country.

But the ministry said that the government with the assistance of the people who were prepared to protect the revolutionary gains of the country will take steps to see that those gains were not reversed.

And in a week-end statement, the Grenada government also said it had noted military exercises being carried out by the Reagan administration from its naval base in Puerto Rico.

The Grenada government said that the exercises were becoming a source of concern to governments of the region.

Fish complex for Barbados

BRIDGETOWN (SNA) — Barbados is to have a dlr 6 million (US) fish complex to be funded by the European Development Fund (EDF) and the government of Prime Minister Tom Adams.

A Guyanese construction firm, S.A. Nabi and Sons have won the contract for the work. This is the first occasion that the firm has won an overseas contract.

The firm was responsible for the construction of a dlr. 24 million (Guyana) fish port in Guyana about five years ago. This complex was funded by the EDF the Canadian and British governments.

According to a report from Bridgetown, more than dlr. 0,5 million worth of Guyanese hardwood will be used on the project. A large number of Guyanese will also be angaged on the project.

PM Dominica criticizes Grenada again

ROSSEAU (SNA) — The Prime Minister of Dominica Miss Mary Eugenia Charles has said that she refused to attend the Caricom foreign minister meeting held in June in Grenada, because of that islands treatment of journalists.

Miss Charles who was speaking on a radio programme made special reference to what she called the harrassment of a prominent journalist of Grenada Mr Alistair Hughes.

Miss Charles said she considered the persecution of journalists in the island as highly reprehensible.

In addition to being the Prime Minister of the country, Miss Charles is also the foreign minister of Dominica.

Koersen Centrale Bank

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.455	1.475	1.495
PND STERLING	3.27	3.325	3.385
NED GLD	64.60	65.32	66.12
BOLIVAR	[illegible]	41.63	42.43
ZW FRANCS	82.80	83.52	84.32
FR FRANCS	--.--	[illegible]	[illegible]
DUITSE MARK	71.87	72.59	73.39
SUR GLD	--.--	[illegible]	[illegible]
IT LIRE	[illegible]	1.43	1.49

BEKENDMAKING

De Griffier van het Gerecht in Eerste Aanleg, zittingsplaats Curaçao maakt hierbij bekend dat door de echtelieden NACHAM GRIJNSTEIN en MIRIAM KORNGOLD een verzoek is ingediend bij de E.A. Heer Rechter in voormeld Gerecht ter Bekoming van toestemming om huwelijkse voorwaarden aan te gaan.

Aan de schuldeisers van verzoekers wordt de gelegenheid gegeven zich hierover uit te laten op donderdag, 10 september 1981 te 14.30 uur ten Raadhuize van het Gerecht voormeld aan het Wilhelminaplein no. 4 op Curaçao.

Een ontwerp van de notariele akte ligt ter inzage van een ieder ter griffie van opgemeld Gerecht.

De Griffie van het
Gerecht in Eerste Aanleg,
w.g. M.A. de Lannoy

GEVRAAGD:
BORDEN VAN MONUMENTENZORG
1 stuk Pachi de Sola
1 stuk Asencion
1 Joods. Museum

AANGEBODEN:
1 stuk De Goede Hoop

Voor inlichtingen:
Tel.: 76438 - 35032

UNIVERSITEIT VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Op de Universiteit van de Nederlandse Antillen ontstaat per september een vacature voor

Een ervaren vrouwelijke administratieve kracht

De aan te trekken kracht dient te beschikken over:
- Secretaresse opleiding of gelijkwaardig niveau;
- ruime kantoorervaring;
- een goede beheersing van het Papyamentu, Nederlands, Engels en Spaans;
- bedrevenheid in het maken/uitwerken van notulen en verslagen;
- prettige omgangsvormen.

Zij zal worden belast met secretariele werkzaamheden ten behoeve van de Rector Magnificus en de Secretaris van de Universiteit alsmede met algemene administratieve werkzaamheden.

Honorering nader overeen te komen en afhankelijk van opleiding en ervaring.

Sollicitaties voor 1 september te richten aan de Administrateur van de Universiteit, W.R.F. Curiel, Jan Noorduynweg 111, Postbus 682, Alhier.

Gevraagd: SECRETARESSE

Vereisten:

tenminste Mavo IV, eventueel Havo, met typediploma.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan:
No. 5827 bureau van dit blad, Curaçao.

Passaat Shipping Agencies N.V.

zoekt

- Stuurlieden met SK of SKa diploma
- Machinisten met M.M.-diploma

Persoonlijke sollicitaties na afspraak
tel. 37722 - 37724, Kaya Seru mangusa 9.

Let op! Noteert U even!

Met ingang van 24 augustus is ons telefoonnummer veranderd.

U kunt ons nu bereiken via onze centrale telefoonnummer

70400

Alle andere telefoonnummers komen te vervallen.

antraco

Schottegatweg Oost 4

TERITORIO INSULAR CURACAO

ANUNSIO

SERVISIO DI AGRIKULTURA
KRIA DI BESTIA I PESKA

Entrante promé di sèptèmber próksimo lo kuminsá atrobe ku:

KURSONAN DI HORTIKULTURA

1. *Kurso básiko* pa nobatonan, ku lo trata hortikultura general.

2. *Kurso di kontinuashon* pa esnan ku a finalisá e kurso básiko na yüni último, ku ta trata espesífikamente kultivo di berdura i fruta.

Informashon i Inskripshon

Na ofisina di L.V.V., Klein Kwartier 33 tantu pa e kurso básiko komo pa esun di kontinuashon dia 26 di ougùstùs 1981 di 5'or pa 7'or djatardi.

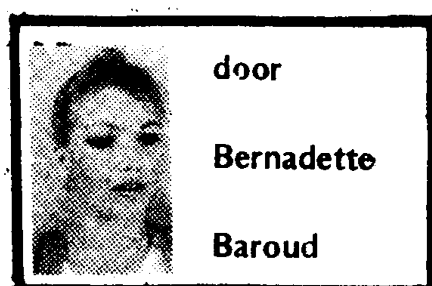
Dept.R.P.

Hefe di servisio,
Ing. R. Winkel.

ATIENTEN ZIJN NERGENS IN GEORGANISEERD

Eigenbelang vaak voorop bij beroepsbeoefenaars

”Zolang er maar zieken blijven”

door

Bernadette

Baroud

GENS DE LAATSTE daarover beschikbare cijfers is tachtig cent van de Curacaose bevolking via de overheid verzekerd te ziektekosten. Het gaat daarbij om ongeveer 120.000 mensen. van vallen er 30.000 onder de Sociale Verzekerings Bank B) van het Land en 60.000 onder de Pro Paupertate (PP)-rege van het Eiland. De overige 30.000 zijn verzekerd via diverse adiensten; bij ziekte worden hun 'garantiebrieven' verstrekt. onderdeel van de ziektekosten, die worden gedekt door deze llingen, is de uitgave aan geneesmiddelen. Aan deze vergoe zitten diverse aspecten. Om er een paar te noemen: Welke ge middelen krijgt de patient vergoed? En hoe verloopt het beta verkeer tussen de overheid en de apotheken? Overheid én be ing zijn gebaat bij een optimale regeling van al deze zaken, zo de patient is verzekerd van een goed medicijn voor zijn kwaal e overheid – indirect óók de bevolking – niet méér hoeft uit even dan daarvoor nodig is. Zo'n optimale regeling van de ge middelenvoorziening kan er alleen maar komen op grond van lijke, maar ondubbelzinnige afspraken tussen alle betrokke . Dat zijn naast de patienten en de overheid, de importeurs geneesmiddelen, de artsen die ze voorschrijven en de apothe , die deze recepten bereiden.

n op Curacao om en nabij nderdvijftig importeurs van middelen. In verhouding grootte van de bevolking, at op zijn zachtst gezegd verdreven aantal. Volgens an Loon van .Zuid-West', de grootste importeurs, echter niet het geval: "In te plaats zijn die impor lang niet allemaal actief. maken niet of nauwelijks van hun vergunning. In de plaats zou het ook ond zijn als de business den van slechts een paar zou zijn .....". schattingen van het aantal eurs in wier handen de nú is, lopen nogal uit Van Loon zelf denkt, dat vijfendertig actieve im zijn. Apotheker Sche m Botica Coromoto t er twintig zijn en Van Weert van de rugstore houdt het vijftig. Farmaceu teur drs P. Fontilus n tachtig importeurs ... nen ze elk een verschil ntal actieve importeurs, punt zijn de heren het en eens: van deze impor beheerst een vijftal vijftig van de handel. De sprei n die handel, waar Van als zakenman zoveel be n hecht, is dus minder dan lijkt op het eerste ge

L IMPORTEURS

nu twintig of tachtig actie porteurs zijn, of een aan ligt tussen deze twee ui schattingen, de apothekers , dat het er in elk geval te zijn. Zowel Van Weert als rboer klagen, dat in hun ken dagelijks één assis minstens de hele ochtend is, enkel en alleen aan het naar tientallen importeurs et plaatsen van de nodige ngen.

Loon, de importeur, dat overdreven. "En als t zo is, is het hun eigen Dan moeten ze maar wat inkopen, wat meer elk product". De apo brengen daar weer tegen nu juist niet kan. In plaats vanwege de be udbaarheid van menig En in de tweede dat de winstmogelijk n de receptuur zo ge , dat alleen de inkopen, op zeker wordt ge financieel verantwoord

de apothekers een inkrim n het aantal importeurs den juichen, hoeft nau betoog. "Ze zouden al grootste importeurs moe en bestaan", meent Van en Scheperboer lijkt zelfs g drastischer beperking staan.

L GROOTHANDELS

spectie Geneesmiddelen eer enigszins anders tegen stie aan. "Voor mijn zegt Fontilus, "waren er agenten, als het aantal ndels maar beperkt zou n dat is vervelend genoeg iet het geval. Op Curacao elke importeur zijn eigen andel". Door deze situa t de Inspectie ernstig be t in één van de haar toe wde taken, namelijk het op de opslag van de teerde geneesmiddelen. s: "We doen wat we kun ar gegeven ons gebrek oneel én die veelheid ntrolepunten, kan van regelmatig toezicht geen sprake zijn". Desondanks meent hij, dat de meeste opslagplaatsen van "redelijke kwaliteit" zijn. "Ze hebben tegenwoordig bijna allemaal airco ..... We zijn bezig gaandeweg de eisen te verzwaren". De achterdochtigen, die hiermee nog niet geheel zijn overtuigd van de 'redelijke kwaliteit' van de deposito's, moeten maar net als Fontilus bedenken, dat "de omloopsnelheid van medicijnen hier gelukkig nogal groot is".

TEVEEL MEDICIJNEN

De gezamenlijke importeurs – de (ofisina)apothekers mogen zelf géén medicijnen invoeren brengen in totaal duizenden producten op de locale markt. Ook in dit geval varieren de schattingen van het precieze aantal, maar het is welhaast zeker, dat dit ergens tussen de 3500 en de 4000 ligt. En dat zijn er veel te veel, vinden de meeste betrokkenen. "Het is tijdrovend", klaagt Van Weert. Regelmatig krijg je een patient met een recept voor een of ander weinig voorgeschreven middel. Dan moet je maar uit zien te puzzelen wie van al die importeurs dat product in huis heeft. Wat verre van eenvoudig is, omdat vooral de kleinere agentschappen dikwijls vergeten om ons apothekers van hun pakket op de hoogte houden. Het is een eindeloos gezoek. En de patient maar wachten .....".

"Je kunt onmogelijk vierduizend preparaten op de plank hebben staan , zegt Scheperboer. "En dat betekent, dat je soms 'nee' moet verkopen aan een patient, omdat je zijn medicijn niet in voorraad hebt. Datzelfde kan het geval zijn in een volgende botica. De kans, dat een ziek mens van het kastje naar de muur gestuurd wordt, is zeker niet denkbeeldig.....".

'DEALS'

Hoewel, er zijn patienten, die dat risiko níet lopen. Als hún arts iets voorschrijft, vertelt hij er en passant bij in welke apotheek het spul verkrijgbaar is. Een nobele geste? Misschien! Het kan, dat zijn ervaringen met een specifiek preparaat uitzonderlijk goed zijn en dat het hem bekend is, dat alleen deze of gene botica het in voorraad heeft. Bij nader inzien lijkt zo'n situatie echter tamelijk onwaarschijnlijk. Voor de meeste kwalen zijn uitstekende algemeen bekende producten op de markt! Zouden de uitzonderlijk goede ervaringen van zo'n dokter misschien eerder de botica dan het middel gelden? Een arts en een apotheker (en/of botica-eigenaar), die besluiten om elkaar te steunen in de harde strijd om hun comfortabel bestaan, zodanig dat ze daar alletwee béter van worden .....het is een mogelijkheid, die niet zomaar meteen moet worden uitgesloten. Natuurlijk, ethisch is het niet en ook niet direct in het belang van de patient, die het gevaar loopt om niet het beste middel maar het meest winstgevende – voor arts en apotheker en wellicht de importeur – te krijgen voorgeschreven om nog maar te zwijgen van de mogelijkheid, dat hij omwille van het geldelijk gewin iets krijgt te slikken als hij helemaal niets nodig heeft. Maar ook in de gezondheidszorg zijn de Florence Nightingale dunner gezaaid dan velen graag willen geloven. De mogelijkheid van bepaalde 'deals' is letterlijk niet vergezocht in gevallen, waar arts en apotheker broederlijk in één pand of naast elkaar gevestigd zijn. Daarmee is niet gezegd, dat zij zich inderdaad schuldig maken aan kwalijke praktijken. Maar dat de patienten van de betrokken artsen met hun recepten naar de aangrenzende botica's gaan, staat als een paal boven water.

FORMULARIUM

Dat er op Curacao drastisch gesneden moet worden in het geneesmiddelenpakket is hoe dan ook allang geen veronderstelling meer, maar een erkend feit. Iedereen lijkt overtuigd van de noodzaak van een formularium, een lijst van een beperkt maar afdoend aantal preparaten. Een goed formularium bevat voor elke ziekte het beste middel tegen de redelijkste prijs. De aangewezen mensen voor het samenstellen van formularia, zijn artsen en apothekers. Die zouden zich daarbij echter absoluut niet mogen laten leiden door subjectieve normen als persoonlijk voordeel of enigerlei vorm van vriendjespolitiek, maar enkel en alleen door het collectieve welzijn, het belang van de bevolking.

Ondermeer om dit enige kans te geven, zal de groep die het concept-formularium maakt, niet al te klein mogen zijn, alhoewel natuurlijk ook weer niet zó groot, dat zij 'onwerkbaar' wordt. Als de eerste versie van het formularium klaar is, zal die in bredere kring moeten circuleren. Daarbij kunnen - opnieuw met als enige richtlijn het collectieve welzijn - veranderingen worden voorgesteld en na overleg aangebracht. Vervolgens kan de lijst in gebruik worden genomen.

In beginsel biedt een formularium vele voordelen: de artsen weten als ze iets moeten voorschrijven, welke medicijnen op Curacao verkrijgbaar zijn (wat vooral voor nieuwe artsen vaak een uitkomst is, zo blijkt in het ziekenhuis waar al enige tijd wordt gewerkt met een formularium); importeurs en apothekers weten nauwkeuriger wat ze in huis moeten halen en lopen minder kans te blijven zitten met een voorraad; de overheid weet beter wat ze uitgeeft en waaraan; de patienten zijn verzekerd van preparaten, die zijn gekozen op redelijke gronden.

Maar of er een (goed!) formularium komt en of het wordt gebruikt, is zoals zoveel in de geneesmiddelenvoorziening weer grotendeels afhankelijk van de goede wil van de gezondheidszorgers.

'NAMAAKSELS'

Een inkrimping van het aantal medicijnen zou ook de taak van de Inspectie ze te controleren vergemakkelijken. Die controle gaat als volgt in zijn werk: als een importeur een nieuw geneesmiddel op de markt wil brengen, moet hij het preparaat laten registreren. Het registratiegeld bedraagt, tot ongenoegen van vele importeurs, telkens driehonderd gulden. Een registratiecommissie, voogezeten door inspecteur Fontilus, 'checkt' daarop op het nieuwe middel op zijn deugdelijkheid.

Tot op heden geldt deze procedure slechts voor merkproducten. Vanaf 15 september is ze ook verplicht voor generische producten. Deze mochten eerst, mits ze volgens de fabriek aan bepaalde eisen voldeden, ongeregistreerd op de markt worden gebracht. Dat betekent, dat deze producten vaak ontglipten aan een kwaliteitscontrole. Terwijl die juist voor hun dringend nodig is.

Generische producten zijn populair gezegd 'namaaksels' van merkproducten. Een nieuw specialité is vaak ontzettend duur, omdat de researchkosten er nog 'uit moeten komen . In de loop der jaren wordt zo'n product goedkoper. Generische producten kunnen van meetafaan een stuk goedkoper zijn, Immers, research is er niet aan te pas gekomen.

Generische producten hóeven niet slecht te zijn. Integendeel, ze kunnen zelfs uitstekend zijn. En dan is het feit, dat ze minder duur zijn, natuurlijk een groot voordeel. Maar er is onder deze producten om met Van Weert te spreken ook "een heleboel rommel op de markt". Het kaf van het koren te scheiden is daarom strikt noodzakelijk.

IN EEN TWEETAL artikelen, wordt in Ñapa een poging gedaan de geneesmiddelenvoorziening op Curacao door te lichten. Op 15 augustus verscheen het eerste deel. Daarin werd uitgebreid aandacht besteed aan de apotheken. Deze week het tweede deel.

FRAUDE

Een ander gevaar van generische producten is, dat ze handzaam blijken voor kwalijke praktijken. De sleutel daarbij is, dat ze dikwijls niet van écht te onderscheiden zijn. Van meerdere zijden werd het volgende 'incident' vermeld: Een vertegenwoordiger van generische producten maakte zijn opwachting bij een apotheker en wees deze, met een verwijzing naar de zware financiele tijden, op de mogelijkheid generische producten in te kopen en declaren. Het douceurtje voor de apotheker zou vier procent bedragen. De farmaceut in kwestie wees het voorstel van de hand. Of collega's ooit zijn ingegaan op soortgelijke voorstellen, is echter niet bekend.

Dolf Van Loon van 'Zuid-West' noemt het gedrag van de betrokken importeur "zonder meer schandalig". Kan de importeursvereniging niet optreden tegen zulke lieden?" Niet iedereen is lid van onze vereniging...'

Ook de kans, dat apothekers op eigen houtje fraude plegen is niet uitgesloten. Wettelijk is een apotheker verplicht om zich bij het klaarmaken van een recept strikt te houden aan hetgeen de arts heeft voorgeschreven. Het is echter de vraag of dat altijd gebeurt. Van Weert geeft aan dat hij, als hij een product niet in voorraad heeft, zoekt naar een vervangmiddel. "Fout", fulmineert Fontilus, "Dat mág helemaal niet, tenzij er duidelijke afspraken zijn met een arts of er sprake is van een echte noodsituatie ..". Maar het gebeurt dus wel, het wordt zelfs normaal gevonden.

Van Weert: "Ik geef in zo'n geval aan op het recept welk middel ik ter vervanging heb gegeven en wat het prijsverschil is". Hij zegt echter te weten, "dat er collega's zijn, die dat weleens vergeten.

Die leveren bijvoorbeeld een goedkoper generisch product en schrijven niet op het recept, dat ze het voorgeschreven duurdere merkproduct niet in huis hadden..... Maar daar laat ik me liever niet verder over uit'.

'PART OF THE GAME'

Inspecteur Fontilus: "Ik heb de SVB ingelicht over de mogelijkheid van zulke praktijken. Ik heb ze gevraagd om goed te controleren. Maar of ze dat ook doen....... .....Ik weet het werkelijk niet." Bozere tongen beweren het wel degelijk te weten: Ze kijken daar wel uit om streng te controleren, onder een andere pet zijn ze immers 'part of the game........'.

Een laatste mogelijkheid om een minder ethisch gebruik te maken van generisch producten is met hun prijs te goochelen. Het aanvankelijk veel goedkopere generische product kan na een paar maanden plotseling duurder blijken dan het specialité. Van Weert geeft een voorbeeld. "Nebacetin-zalf is een merkproduct. Twintig gram daarvan kost vier gulden negentig. BNT-zalf, een generiek product, dat haareender hetzelfde is, kost per vijftien gram zeven gulden twintig". En de argeloze arts - tenzij natuurlijk ook hij een vinger in de pap heeft - blijft het generieke product voorschrijven in de veronderstelling, dat hij daarmee een bijdrage levert aan een goedkopere geneesmiddelenvoorziening...........

GROTE COMMISSIE

Is de geneesmiddelenvoorziening op Curacao werkelijk zo schrikbarend duur?

"Volgens de kranten wel", zegt drs Fontilus, "Die hameren er altijd op, dat het goedkoper moet. Dat ergert me weleens. Ik vind, dat de prijs niet de belangrijkste richtlijn mag zijn. De eerste zorg moet zijn een verantwoord systeem. Als het goedkoper kan, graag, maar een 'must' is het niet".

Hij en vele anderen zijn echter wél van mening, dat er gestreefd moet worden naar een grotere efficientie van de geneesmiddelenvoorziening. In het kader van dit streven werd per Landsbesluit van 19 augustus 1980 de 'Commissie Geneesmiddelenvoorziening' opgericht. Het besluit werd ondertekend door de ministers Statia van Volksgezondheid, Eisden van Sociale Zaken en Yarzagaray van Economische Zaken. In de commissie zijn vrijwel alle betrokkenen vertegenwoordigd: de Landelijke en Eilandelijke overheid, apothekers en botica-eigenaren, artsen en importeurs. "Alleen de patienten, die zitten er niet in", zegt Fontilus eerlijk, "tenzij je de PP en de SVB als hun vertegenwoordigers beschouwt'. Eigenlijk acht hij de afwezigheid van patienten in de commissie niet in de haak. "Want als er fouten worden gemaakt, is het altijd de bevolking, die de dupe is. Ikzelf bijvoorbeeld kom hoe dan ook tóch wel aan goede medicijnen.....". Na een korte aarzeling verzucht hij:" De moeilijkheid is, dat de patienten nergens in zijn georganiseerd. De consumentenbond functioneert hier amper. Tot wie moet je je wenden? Eigenlijk hebben we geen idee van wat de patient verwacht."

De 'Commissie Geneesmiddelenvoorziening' is een adviescommissie. Drs Gijs Boas, stafmedewerker van het departement van Economische Zaken en een van de leden van deze commissie: "De bedoeling is, dat we komen tot een analyse van de huidige geneesmiddelenvoorziening en op grond daarvan voor de toekomst een aantal adviezen opstellen. We gaan onze aandacht bijvoorbeeld richten op de verhouding tussen de kosten van de geneesmiddelenvoorziening en de totale kosten van de gezondheidszorg. Dat is nooit onderzocht. We gaan kijken aan welke middelen het geld wordt uitgegeven, en naar wie wat importeert. We gaan de wetgeving doorlichten. Voldoet die nog wel? Kortom, er zijn een heleboel facetten, die we onder de loupe moeten gaan nemen. En een commissie, waarin alle betrokkenen zijn vertegenwoordigd, lijkt me daarvoor het beste verband. Ik heb alle vertrouwen in de redelijkheid van de leden".

SVB–COMMISSIE

Feit is wel, dat er erg véél leden zijn, in totaal zo'n vijftien man.

Dat maakt de commissie tot een breed maar tevens tot een log orgaan. Er is in één jaar tijd dan ook nog maar één vergadering geweest. "Zoiets moet groeien", meent Fontilus.

Maar sommige problemen kunnen niet wachten op die groei. Zulke problemen waren er bijvoorbeeld bij de SVB. Eén ervan betrof het feit, dat er van de middelen, die door de SVB werden vergoed, een lijst in omloop was, die hopeloos verouderd was. Artsen schreven vaak andere middelen voor en de apothekers, die immers verplicht zijn te bereiden wat de arts heeft voorgeschreven, raakten in problemen. Deze oude lijst is inmiddels afgeschaft. Maar er moest natuurlijk wel iets voor in de plaats komen. Mede met het oog hierop werd in october vorig jaar nóg een commissie opgericht: nóg een commissie opgericht: de Commissie Geneesmiddelvoorziening SVB.

Als 'gangmaker' hiervan wordt Scheperboer genoemd. Hij noemt dat zelf "niet onwaar". In tegenstelling tot de 'Grote Commissie' gaat deze 'Kleine Commissie' uiterst voortvarend te werk.

Scheperboer is géén lid van de Grote Commissie. Boas: "Er waren er, die hem er niet in wilden hebben". Waarmee het gevaar niet denkbeeldig is, dat de ene commissie adviezen zal gaan geven, die lijnrecht indruisen tegen die van de andere. Inspecteur Fontilus: "Er is wel een veiligheidsklep. Een drietal mensen, waaronder ikzelf zit in beide commissies.

Maar in het algemeen..... tja, de Grote Commissie zal de SVB toch duidelijk moeten maken, dat als de Kleine Commissie dingen wil, die ingaan tegen de wens van de Grote Commissie, ze voorzichtig moeten zijn.."

De Kleine Commissie heeft minister Eisden inmiddels een concept-formularium overhandigd. Hetgeen niet de bedoeling was. Het concept is opgesteld door een tweetal mensen, waaronder Scheperboer. "Maar", zegt Fontilus, "het was niet de taak van de Kleine Commissie een formularium te maken. Ze hadden de minister moeten adviseren daarvoor een aparte commissie te benoemen. Je kunt niet met zijn tweeën een formularium opstellen".

BETALINGS VERKEER

Na grote moeilijkheden in het recente verleden, verloopt het betalingsverkeer tussen de overheid (PP en SVB) en de apothekers de laatste tijd vrij soepel. Er zijn alleen nog problemen met de betaling van de 'garantiebrieven' van de verschillende eilandelijke Diensten.

Door de zeer omslachtige administratie is er een grote stagnatie opgetreden in de betalingen aan de apotheken. De coöperatieve Botica Wilhelmina, die in tegenstelling tot andere apotheken, nooit medicijnen heeft geweigerd aan enige patient, heeft tengevolge daarvan nu 100.000 gulden tegoed van het Eilandgebied.

Vorige maand werd er een overeenkomst bereikt tussen het Eilandgebied en de apothekers, waarna besloten werd, dat de apotheken voorlopig weer zouden leveren aan patienten met 'garantiebrieven'. Fontilus: "Alleen de Botica's Coromoto en Santa Maria zeggen dat ze zich dat financieel niet kunnen veroorloven. En dat is jammer, want juist op Santa Maria zitten erg veel patienten met garantiebrieven".

PILLEN UIT POT

Krijgen SVB- en PP patienten medicijnen, die net zo goed zijn als die worden voorgeschreven aan particulieren?

"SVB-patienten zeker", zegt Fontilus met grote stelligheid, "Sinds die oude SVB-lijst buiten werking is gesteld, is er voor SVB-patienten geen enkele prijsbeperking. Zij zouden onder de huidige omstandigheden weleens de beste geneesmiddelen kunnen krijgen". De apothekers stellen ongeveer hetzelfde. Over PP-patienten zijn ze wat zwijgzamer. Wat het verhaal van een kennis weer in de herinnering roept. Die zag in een apotheek, dat een klant een potje met pillen overhandigd kreeg. Toen bleek, dat het ging om een PP-patient, werden uit het potje een aantal pillen gehaald.. "Dat kan heel goed legaal zijn", zeggen zowel Fontilus als Van Weert en Scheperboer, "PP-patienten mogen, net als trouwens de SVB-patienten, maar voor dertig dagen medicijnen meekrijgen. Het kán zijn, dat de arts teveel had voorgeschreven". Een andere mogelijkheid? Die vraag stuit bij iedereen op een gelaten schouderophalen.......

KLUWEN

De situatie rondom de geneesmiddelenvoorziening is hoogst onoverzichtelijk. Het is één kluwen van tegenstrijdige belangen, die voorlopig nog lang niet lijkt ontward. Daar komt dan nog bij, dat de relaties tussen artsen, importeurs, apothekers en óók de overheid van zodanige aard zijn, dat ze alle ruimte laten voor kwalijke praktijken. Voor al déze betrokkenen geldt wellicht wat Dolf Van Loon als importeur verwoordt: "Zolang de mensen maar ziek blijven worden, zitten wij wel goed......!"

En de mensen zelf? De beroepsoefenaars lijken hun belang lang niet altijd op de eerste plaats te stellen. Des te belangrijker is het, dat ze dat zelf wél doen. Dat betekent, dat het raadzaam is voorlopig goed in de gaten te houden, wat arts en apotheker je te slikken geven. Informatie vragen:

Waarom dit of dat medicijn, en wat zit erin? En op wat langere termijn zou het goed zijn als de patienten, die ten slotte het merendeel van de bevolking uitmaken, eens serieus de vorming van een belangengroep zouden overwegen!.

De beroepsbeoefenaars lijken het belang van de patiënten lang niet altijd op de eerste plaats te stellen. Des te belangrijker is het, dat ze dat zelf wél doen. Dat betekent ondermeer, dat het raadzaam is goed in de gaten te houden wat arts en apotheker je te slikken geven.

Segun SaMeFi mester kuminsa na kas prome

Konsientisashon di un pueblo enkuanto salud ta di importansia

WILLEMSTAD — Fundashon SaMeFi (Salud Mental i Fisiko) durante dje vakashon eskolar ku ta tras di lomba, a tene un plan di vakashon pa tur mucha di skol den e sala di gimnastik di Sentro Deportivo Korsou na Brievengat. E plan di vakashon di SaMeFi a ensera ehersisionan fisiko i di yoga, durante di seis siman largu. E meta di e plan tabata tene e muchanan aktivo i alabes duna nan e oportunidat pa siña e ehersisionan ariba menshoná. Por lo general e plan di vakashon por ser konsidera un eksito rotundo sigun Leo Floridas kende nos a hiba un kombersashon kuné pa hanya mas informashon enkuanto e plan di SaMeFi.

Ta e idea tambe pa den tuturo SaMeFi durante tur vakansi grandi ripiti e plan enkuestion, i asina sigi konsientisá e pueblo enkuanto balor di un kurpa i mente sano.

YOGA

Riba e pregunta pakiko SaMeFi a ensera Yoga tambe den e plan di vakashon tené na Sentro Deportivo Korsou, Leo Floridas a duna e siguiente splikashon.

Ta bon pa trese dilanti primeramente kiko ta e nifikashon di Yoga. Pa duna un splikashon kortiku i alabes hopi amplio, Yoga ta nifika "ser bo mes".

A ensera Yoga tambe den e plan ariba menshoná pa motibu ku, ku ehersisionan di Yoga ta mas fasil pa mantene un sierto posishon pa largu tempu ku mas enfasis riba e parti di respirashon.

Di e forma aki bo por trese un ekilibrio den henter e kurpa fisiko, kua konsekuentemente ta trese kuné un ekilibrio mental i hopi mas.

Hasiendo ehersisionan di Yoga e persona enkuestion no ta keda kansá ora e finalisa, kua ta net kontrali di ehersisionan fisiko.

Ehersisionan di Yoga alabes tin benefisio di mas largu tempu, kaminda unu ta sinti plaser i balor di e kurpa humano.

GIMNASTIK

Gimnastik kontrali na Yoga enkuestion no ta kai bou di nan kompetensia.

Kon ku bai bin despues di tur e añanan ku a transkuri tòg e plan enkuestion a kristalisá i aktualmente ta den pleno desaroyo. Ta di vital importansia pa nos komunidat ta konsiente dje nesesidat di un kurpa salú. I tan-tén ku e komunidat no ta konsiente di esaki, entre otro nan no ta mira e importansia di gimnastik na skol. Ku otro palabra e pueblo mester kuminsa na mira e balor di gimnastik for di na kas i e ora ei por kuminsa ku e parti eskolar.

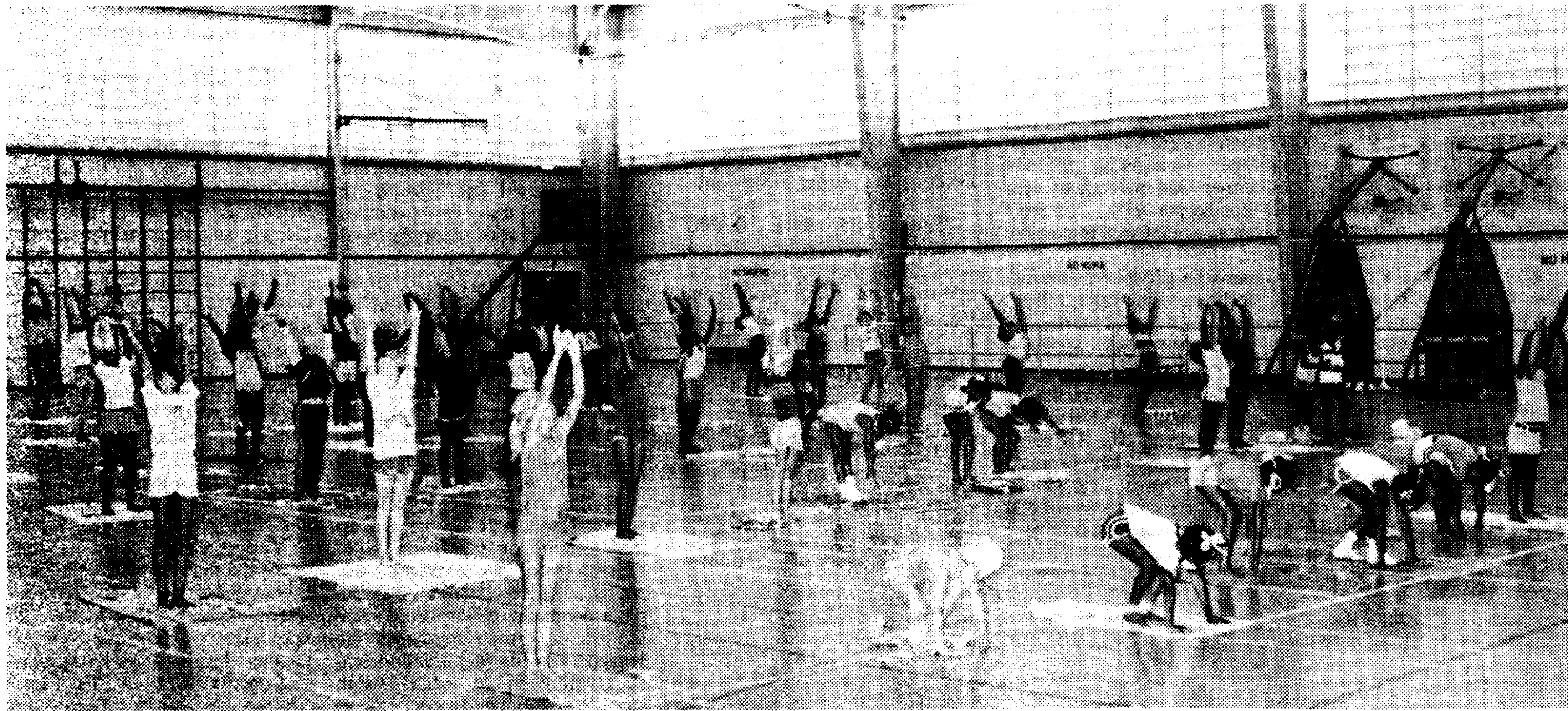
KOPERASHON

SaMeFi sin duda ta hayando bon koperashon di e departamentu di deporte di Gobiernu ku entre otro a kubri tur e gastunan p'e plan di importansia di gimnastik esaki por tuma lugá saliendo for di un hende ku ta di, i den e pueblo.

Ta logiko ku bo no por karga un Rusiano i laguele bin konsientisá nos pueblo enkuanto e balor di gimnastik.

Pa tal motibu ta bon pa Gobiernu di Korsou kuminsa duna sosten na promé lugá n'e hendenan lokal ku tin e kapasidat sufisiente pa traha na adelanto di nos pueblo.

Dos dicho Hulandes ku mester paga bon tinu kuné den e kaso aki ta na promé lugá esun ku ta bisa: „Geen profeet wordt in zijn eigen land geëerd". Di dos dicho ta: „Niets komt voor zijn tijd." Un bon ehempel di e ultimo aki ta e plan di konsientisashon kua Leo Floridas a presenta kuné seis aña pasá.

WILLEMSTAD – Riba e portret por mira algun dje muchanan den akshon durante dje plan di vakashon kua a ser organisá pa SaMeFi bou di guia di Leo Floridas den Sentro Deportivo Korsou. Tur e seis dianan enkuestion por ser konsiderá komo un eksito i sin duda e ta bal un repitishon.

ta laga e kurpa bastante kansá despues di ehersisio, apesar di ku aki tambe e interes ta ser krea pa forsa e kurpa pa [illegible] algu. Sinembargo aki forsa di e kurpa ta hunga un papel importante, kua no ta e kaso serka Yoga. Pa logra mas tantu benefisio den e faseta di gimnastik unu mester traha mas rapido ku ta posibel. Kon ku bai bin ehersisionan di gimnastik tambe ta di vital importansia pa un desaroyo sano dje kurpa humano.

HENDIKEP

Personanan, ku un hèndikèp fisiko kontrali na ehersisionan di Yoga, den seno di ehersisionan di gimnasia ta mira kiko ta e lokual e no por kumpli kuné ku su kurpa. Esaki ta netamente un dje partinan kaminda ku ehersisionan di Yoga tin su ventaha riba esnan di gimnasia.

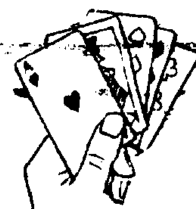
Sinembargo naturalmente ta eksisti ehersisionan di gimnastik ku tantu esnan ku ta sufri di un kebrante fisiko tambe por hasi. Pero ta logiko ku nan no ta riba un base mes amplio ku ta e kaso ku un persona ku ta gosa di un salud optimal.

SAMEFI

E meta di fundashon SaMeFi ta pa traha programanan of loke sea pa yuda e desaroyo di salud mental i fisiko di nos komunidat, mui en partikular dje hubentut. E plan aki a origina for di 5 à 6 aña pasá kaminda Leo Floridas a presenta un programa di konsientisashon na Gobiernu Insular. Sinembargo despues di ku e plan a ser studia pa dos aña largu Floridas a hanya e kontesta di Gobiernu ku e plan vakansi ku a ser organisa den Sentro Deportivo Korsou. Otro fundashon ku tambe ta trahando ku estrecho koperashon ku SaMeFi ta esun yamá AGHUSA (Agilidat Hubentut Salud).

Un dje programanan ku ambos fundashon den estrecho koperashon a organisa ultimamente tabata esun na Wilhelmina Plein (Parke Alameda) bou di guia di Leo Floridas.

Ta bon pa apunta tambe ku pa hasi e pueblo konsiente dje

Bridge

Verzorgd door: H. Dorsman

De bedrieger bedrogen

EEN KLASSIEK VOORBEELD van gambling is de zogenaamde "gambling three notrump":

Het wordt gedaan met een lange lage kleur (klaveren of ruiten) en met één of meer zijstoppers.

Niet dat het een onderdeel van een bepaald systeem is, het is slechts een gokbod om veel punten binnen te halen, wanneer de extra bonus voor het manche contract in de kleur niet te verdienen valt.

Ik had onlangs een boekjes voorbeeld voor dit bod:

Sch.	7 3
Ha.	A 5
Ru.	A 4
Kl.	A K Q 9 7 4 2

Rechts van mij wordt gepast en ik bood dus 3 Sans Atout. Die negen slagen kon ik wel even stelen.

Er werd verder gepast en mijn linker tegenstander was Bill Bilderbeek, één van de meest ervaren spelers van Aruba, die verschillende voornamen heeft (zelfs zijn vrouw noemt hem gemakshalve Bill). Hij kwam uit met Schoppenvrouw en op de tafel kwam het volgende schoons:

Sch.	K 8 4
Ha.	9 8 4
Rui.	1 0 6 5 3
Kl.	8 6 3

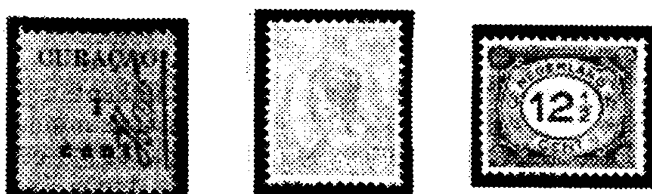
Wat te doen met die vrouw? Technisch het beste (meende ik) dook ik de slag en Bill vervolgde met Schoppenboer. Bills vrouw had heel slim Schoppen 9 bijgespeeld. Ik probeerde dus de verbinding tussen beide spelers te verbreken in de hoop dat zij de Aas in tweeën had, of in drieën, waardoor ze geen schoppen zou kunnen terugkomen.

Op Bills gezicht verscheen een grijns toen ik de tweede slag ook dook, want..... zijn derde kaart was.... schoppenaas! En het contract ging keurig twee down. Hier komt Bill zijn hele hand:

Sch.	A Q J 10 6 5
Ha.	K 7
Ru.	J 9 7
Kl.	10 7

Voor de fijnproevers: Om de Noordhand te laten spelen bij de z.g. gambling 3 NT kan men z.g. transferbiedingen doen. In mijn hand wordt dan geopend met 3 Schoppen (uiteraard netjes ge-alert door partner). Partner moet nu 3 SA zeggen, waarop dus de andere hand het contract moet spelen. Vanuit die zijde is de hand natuurlijk altijd, zelfs [illegible] nadenken (!) onverliesbaar.

Postzegels

ER IS MIJ gevraagd of vervalsingen ten nadele van de posterijen op de Nederlandse Antillen zijn voorgekomen. Het is niet moeilijk op deze vraag antwoord te geven, ook al hebben u en ik nooit de gelegenheid gehad de postale archieven uit te pluizen. De Antillen hebben momenteel wel een zeer langlopende frankeerserie in gebruik. De eilandenserie is al vanaf 1958 in omloop en vertoont geen al te ingewikkeld zegelbeeld. Maar waar ergens in onze regio vindt u een drukkerij, die zodanig geoutilleerd is, dat men aan alle afwerkingseisen van een moderne zegel kan voldoen? In noodgevallen is men in het verleden wel bereid geweest om in te grijpen. Denk maar aan de H.A.Willemse-zegel van 1918. Voor de filatelisten vanwege de diverse afwijkingen een snoepje, maar druktechnisch op postzegelgebied beslist geen hoogvlieger. Bovendien, afgezien van deze technische problemen: de weinige grootgebruikers van frankeerzegels binnen de Nederlandse Antillen zijn al sinds jaar en dag voorzien van een frankeermachine. Neen, een vervalser ten nadele van de posterijen laat wat postzegels betreft onze eilanden met rust. Hij zou er zijn produkten niet kwijt kunnen. Zelfs Nederland met zijn 14 miljoen inwoners is slechts twee keren het slachtoffer geworden van zo'n oplichter. Met de 10 cent-zegel van het bontkraagtype en de cijferzegel van 12 1/2 cent heeft men geprobeerd onder de duiven van de Nederlandse posterijen te schieten. Voor zover mij bekend werd de poging met zeer weinig succes bekroond. In het Nederlands Postmuseum in Den Haag zijn beide vervalsingen nog te bezichtigen.

Er is toch nog ergens een merkwaardig aspekt aan vervalsingen ten nadele van de posterijen. Erkende vervalsingen ten nadele van de verzamelaars hebben praktisch geen geldelijke waarde, terwijl vervalsingen ten nadele van de posterijen, vooral op een echt gelopen brief of kaart, met klinkende munten betaald moeten worden!

Een land, waar indertijd vervalsingen ten nadele van de posterijen gewoon troef waren, is Spanje. In de tweede helft van de negentiende eeuw maakte men het in dit land zo bont, dat de postale overheid zich gedwongen zag elke twee jaren minstens met een nieuwe frankeerserie te komen aandragen om niet meteen onderuit gehaald te worden! Ook in het oude Duitsland van voor de Eerste Wereldoorlog wist men waar Abraham de mosterd haalde. Diverse vervalsingen ten nadele van de posterijen hebben daar bij de specialisten op filateliegebied namen gekregen, die verwijzen naar de plaats waar de vervalser ontdekt werd. Men spreekt bijvoorbeeld van de vervalsing van Hochst, van Dresden en van Chemnitz.

M. ARVIS

Entrega nr 49

Atake i defensa

Pa Omalio Merién

TA MAS KU klaru ku despues di a mira kon é KABAI por ataká, tin di mira awor kon bo tin di **defendé** ora ku é KABAI ataká.

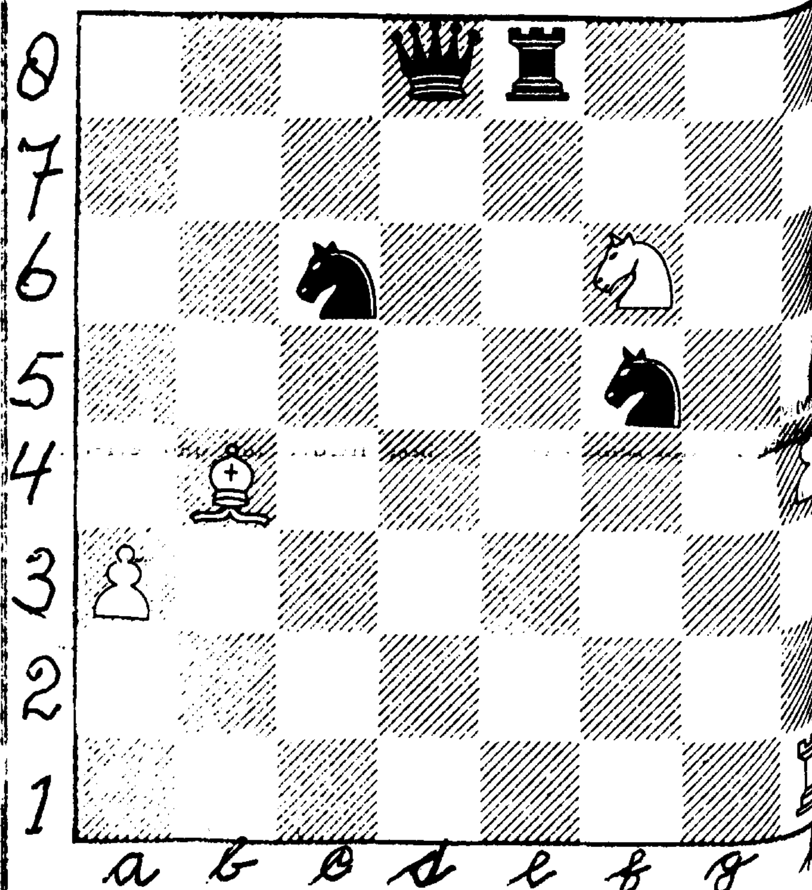
Si bo repasá lès nr. 38 i 39, é kwater posibilidatnan di **defensa en general** kwal ta wordu tratá lo yudabo komprendé miho é DEFENSA KONTRA ATAKE DI KABAI.

Di é kwater maneranan di defensa kwal ta: 1. kore bai; 2. trésé un piesa aserka; 3. hinka un piesa mey-mey; 4. hasi un kontra-atáke, den kaso di **atake di un KABAI**, kasi semper ta solamente **kore bai** ta yuda!! Ora é KABAI ataká un piesa ku tin **menos** of **mes** tantu balor ku né, anto por **trésé un piesa aserka.**

E posibilidat di **hinka un piesa mey-mey, no ta eksisti** ora un KABAI ataká un ké otro piesa !!!!

Hasi un kontra-atáke riba é KABAI ku ta atakando, tambe ta un defensa ku ta duna resultado den hopi okashon.

Laga nos ban hasi un análisis di é posibilidatnan aki riba tablero.

Awe atrobe nos diagrama tin varios piesa den dje. Ta bon pa poko-poko bo bai kustumbrando ku hopi piesa, pasobra nos ta yegando é momentu ku tur piesa lo ta riba tablero !

1. KORE BAI.

Na **f 6** tin un KABAI BLANKU ta atakando un TORE PRETU na **e 8.** Komo ku é TORE su balor di kambio ta mas haltu ku dje KABAI, bo ta korda ku un TORE ta bal sinku PEON i un KABAI ta bal tres PEON, é TORE no por wordu kambia pa un KABAI. Esaki ke men ku é TORE no por keda para na **e 8** laga é KABAI komé, pa despwes é DAMA PRETU na **d 8** komé é KABAI bèk, pasobra PRETU **ta sali pèrdi**, na balor di piesa. Pwes TORE no por hasi nada otro, sino **kore limpi bai**!!

For dje splikashon aki bo por komprendé ku asina KABAI ataká un piesa ku tin mas balor di kambio ku né, é piesa ey **mester kore bai**. E saki ta konta tambe pa **é REY**!! No pasobra é REY tin mas balor di kambio ku é KABAI, ku é REY NO TIN PREYS, pero pa motibu ku ora un REY haña haké, é mester sali for di haké. I ora un KABAI ataká un REY ta nifica ku é REY ta haña haké.

Ta pesey nos por bisa kú: KI ORA KU UN KABAI ATAKA UN **REY**, UN **DAMA** of UN TORE NAN MESTER KORE BAI!!!!

Kontrali ta un atáke di KABAI riba **un ALFIL, un KABAI** of **un PEON.**

Den kaso ku un KABAI ataká un ALFIL, manera bo por mira é KABAI PRETU na **c 6** ta ataká é ALFIL BLANKU na **b 4**, é ALFIL **no** tin mester di kore bai, pasobra tin un PEON BLANKU NA **a 3** ta defendé é ALFIL, i é ALFIL tin mes tantu balor di kambio ku é KABAI.

Si un KABAI ataká un KABAI, esaki ta dos piesa di mesun balor ta atàka otro, ta bin un kambio di piesa, si ésey ta deseyo dje esun ku a wordu ataká.

Pero si un KABAI ataka un PEON, manera bo por mira den e diagrama é KABAI PRETU na **f 5** atakando PEON na h 4, é PEON aki no mester kore bai, pasobra tin un TORE BLANKU na **h 1**, ta defendé é PEON di h 4, i é PEON tin **menos balor** di kambio ku é KABAI. Si é KABAI kóme é PEON, é TORE ta komé é KABAI bèk, anto PRETU a pèrdè un KABAI ku ta bal tres PEON i a haña bèk solamente un PEON. Pwes aki tampoko no ta mester pa KORE BAI!!!

Den é sigiyente lès nos lo kontinwa ku DEFENSA KONTRA ATAKE DI KABAI.

Siepie het parkakonijntje

(door Nel Basilio)

HERINNER JE JE SIEPIE [h]et parkahonijntje nog? Die [w]oonde nu ook bij de kabou[t]ertjes. Natuurlijk was hij veel [t]e groot voor het kabouterhuisje, maar in de tuin was [p]laats genoeg voor hem.

Eén ding waren de kaboutertjes echter vergeten: de re[g]en. En toen het 's nachts [o]p een keer begon te regenen, [h]ad je de poppen aan het dan[s]en. Of liever: het parkahonijntje. „Help!" piepte hij [v]erschrikt. Hij was zijn hele [le]ven al bang voor water geweest. „Help, ik word nat. [L]aat me naar binnen!" En hij [b]onsde op de ramen van het kabouterhuisje.

MAAR NOG NIET eens zijn [k]op kon in het kleine huisje. „Ga bij Wopper in zijn schuilplaats", riep Poetsje. Maar Woppers holletje was ook [n]aar klein. Ook al schoof hij [n]og zo veel naar achteren en [m]aakte hij zich zo klein mogelijk op, Siepie kon er maar [h]alf bij. En de andere helft re[g]ende kletsnat.

„Oh, oh, oh!" jammerde hij [i]n één stuk door. „Hatsjie!" [E]n nu was hij nog verkouden [o]ok. En de volgende dag moest hij wel vier uur in de [z]on zitten, vóór hij helemaal [dr]oog was. Hij wilde niet eens [m]eer bij de kaboutertjes blijven. „Ik kan maar beter weer [na]ar Erik terug gaan", zei hij [te]gen de kaboutertjes. „Nu ik [z]o mooi geworden ben, zal hij [m]e vast niet meer weggooien.'

„JAMMER", zuchtte Pinkie. „[W]e hadden zo fijn samen gespeeld. „Ik zal je missen". „Ik [m]e ook", knikte Siepie. „[Ma]ar ik verlang er toch ook [we]er weer naar Erik te gaan. [En] wat zal hij wel van me [zeg]gen! Misschien vindt hij [me] wel zo prachtig, dat hij [me] op de plank boven zijn bed zet, naast de twee porseleinen beeldjes, die me altijd uitlachten, omdat ik er zo kaal uitzag." „Hm", twijfelde Pinkie. Hij kon zich niet voorstellen, dat iemand naast twee beeldjes wilde zitten, die hem steed maar uitlachten. Maar nu was Siepie in ieder geval niet kaal meer met zijn parkietevieren. „En misschien houdt Erik me nu ook nooit meer aan een poot op mijn kop vast, zodat ik last van hootevrees krijg", zei Siepie. „Weet je wel zeker, dat je terug wilt:" vroeg Pinkie. „Ja", knikte Siepie.

EN DUS BRACHTEN de drie kabourtertjes Siepie weg tot aan de deur van Eriks huis. Siepie gaf ze alle drie een zoen op hun neus. „Heel hartelijk bedankt", zei hij. Daarna klom hij door een raam naar binnen, vrolijk nagezwaaid door de kaboutertjes.

Maar de volgende morgen, net toen Pinkie zuchtte, dat hij Siepie miste, stond het parkahonijntje weer voor hun neus. Dikke tranen biggelden uit zijn nieuwe knopeogen. „Erik heeft me zo maar naar buiten gegooid", snikte hij. „Naar buiten gegooid!" zeiden de drie kaboutertjes verbaasd. „Ja", knikte Siepie. „Ik kwam midden in een struik terecht." „Maar waarom?" vroeg Poetsje. „Hij zei, dat hij nu te groot was voor een speelgoedbeest", snufte Siepie. „En de beeldjes?" vroeg Pinkie. „Die lachten me nog harder uit dan eerst". zei Siepie. „Maar toen ik zei, dat ik nu een parkahonijntje was, werden ze toch wel stil". „Ze waren natuurlijk jaloers", troostte kabouter Brr. En daar knapte Siepie toen weer een beetje van op.

„MAAR WAT NU?" vroeg hij, terwijl hij zijn tranen afdroogde. „Dan moet ik maar leren tegen de regen te kunnen." „Ik zou een regenjas voor je kunnen maken", bedacht Poetsje. Maar kabouter Brr had een beter idee. „Waarom gaan we niet naar Poefie Paljas en Ragebol", lachte hij. „Die wonen in zo'n groot poppenhuis. Daar kan nog gemakkelijk een speelgoedbeest hij." „Een parkahonijntje", verbeterde Siepie hem. „Enne, weet je wel zeker, dat ze me aardig zullen vinden?" „Kom maar mee", zei kabouter Brr, „dan zul je het zelf zien."

TOEN ZE BIJ het poppenhuis aan kwamen, speelden Poefie en Ragebol met tikkertjes om het huis heen. En Ragebol bleef zo plotseling staan, dat Poefie tegen haar opbotste en ze samen op de grond rolden. „Wat een leuke poppen", lachte Siepie. Ragebol en Poefie keken hem met open mond aan en zeiden allebei tegelijk: „Oh, wat een mooi speelgoedbeest!" „Ahem!" zei Siepie verlegen. „Je lijkt me best gezellig ook", zei Ragebol. „Zou je niet bij ons willen wonen?"

WAS DAT EVEN gauw voor elkaar, he? Het duurde niet lang, of Siepie, Pinkie, Poefie en Ragebol speelden samen tikkertje. En toen Siepie 's avonds doodmoe naast de twee poppen in slaap viel, was hij vast van plan nooit meer weg te gaan. Zijn mooie groene verenpakje zag er door al dat ravotten en spelen al niet meer zo mooi uit. Maar wat hinderde dat? Niemand lachte hem meer uit of hield hem aan een poot ondersteboven vast. En voor de regen hoefde ook niet meer bang te zijn.

Weet je wat een....is?

JE KOMT HEM overal tegen hier op ons eiland. Hij kan tegen regen maar ook tegen de ergste droogte. De vogels eten graag van zijn peervormige rode vruchten. De mensen gebruikten hem voor velerlei dingen, o.a.: las goedkope waslijnen; ze staken er hun messen en hakbijlen met het lemmet erin teneinde ze scherp te houden.

Het is ook een van onze meest bekende volksvoedsel. Men haalde een jonge tak er van af, schilde hem heel voorzichtig schoon, stampte hem fijn en kookte er dan een heerlijke soep van. We hebben het hier natuurlijk over onze **Kadushi** met zijn rode vrucht: **de tampañá.**

Nos reseta

Un kachó dushi

Merikanonan ta kome "hotdog". Nos ta ban traha un otro sorto di kachó.

Bo mester di: 11 "cocktailworstjes" (sòsèshi chikitu)
4 "knakworst" (sòsèshi largu di bleki)
6 pipita di peper
tutpik

Pone kla: solamente un kuchú.

1. Den 4 di e sòsèsi chikínan bo ta hinka un tutpik di moda ku un punta kòrtiku ta keda sali afó. Esakinan ta e pianan dje kachó.
2. Awor bo ta kohe un sòsèshi largu i nos ta ban usele pa e kurpa. Prek e 4 pianan aden.
3. Awor nos ta ban traha e kabes. Den un dje sòsèshi chikitunan bo ta traha dos wowo i un boka ku e pipita di pepernan. (Kòrda bon ku peper ta un kos masha skèrpi, nos ta usé solamente komo adòrno, NO pa komé).
4. Kòrta un sòsèshi chikí na dos i usa e mitar pa garganta. Prek e garganta ku e kabes na e kurpa dje kachó.
5. Awor bo ta kòrta un sòsèshi largu den su largura na dos. Esaki no ta ban usa awor pa su rabu i su orea. Bo ta kòrté na dos. Usa esun pida pe rabu i sobrá bo ta bolbe kòrta na dos i nan ta bira e dos oreanan. Naturalmente bo ta kibra e tutpiknan ora bo ta bai prek e orea i e rabu pa bo no hañabu ku poko pènchi asina largu.
6. Ku e sòsèshinan ku a sobra bo por traha un kachó mas.
7. Ba weta: dos kachó prèt i dushi. E rasa di kachó aki nan ta yama: tèkel.

MI YAMA DIENNE CARINE ROSA i mi tin seis aña. Awor aki mi a bai tweede klas na Johan van Walbeeckschool. Mi no sa ki yama mi yùfrou ainda pero mi guste si. Esun di aña pasa si mi sa su nomber bon. E tabata yama Yufrou Thomson. El a siñami hopi bon den eerste klas.

Mi gusta bai skol i mi gusta siña. Lesamentu i traha sòm ta e kosnan mas dushi ku tin. Prinsipalmente e buki ku yama: An en Jan, ma gusta masha mes. Mi mama ta tuma buki na Biblioteka juvenil ku mi i ademas djesei mi tin un amiga ku yama Dianthe i e tambe ta fia mi hopi buki. Bo por bisa ku lesamentu ta mi hòbi.

Mi tin mas hòbi tambe: landamentu i hungamentu. Balia tambe mi gusta masha hopi. Mi sa balia bon tambe. Un bia tabatin un kòntèst di baliamentu anto ma bai partisipa anto ma haña un preis pasobra ma gana. Ma haña un map. Mi tabata den grupo di mucha ku yama Kayena. Eiden nos tabata balia hopi i siña spèl. Pero e grupo a kibra pasobra nos leister a bai biba St. Maarten awor no tin ningun hende ku kier siña nos mas. Laf!

Na skol mi tin tres amiga. Nan yama: Fedra, Subarmi i Verna. Nos ta kore hunga dushi ku otro. Nos ta hunga hopi spèl pero ami gusta bula kabuya mas ku tur kos.

Na kas tambe mi ta hunga hopi ku mi ruman chikí. E yama Ella i e tin 3 aña so. Anto semper ora nos ta hunga mama ku yu e ta mama. Nunka e no ke ta yu. Esei si ta laf. Danki Dios mi tin amiga banda di mi kas ku mi por bai hunga ku ne. Mi sa wak televishon tambe. Mi gusta Mighty mouse i Casper den kinderuurtje.

Otro hòbi di mi ta kome i drumi. Tur merdia ora mi bini for di skol mi ta kome kaba mi ta bai drumi un tiki. Tin bia ora mi ta hunga mama ku yu ku mi ruman i e pone mi hunga pa yu anto e pone mi drumi, mi ta pega soño di bèrde-bèrde. E ora ei e ta rabia bai lagami.

Anochi mi ta drumi tempran pero mi ta skucha tio Clarke ku su kuentanan prome. Antes mi tabata gusta Tante Irma pero awor e ta muchu tempran, mainta. Poko dianan ei ma traha un kas den kura pa mi bai hunga aden pero mi tata di ta nèt un bon kas pe kacho. Pesei awor e kacho ta biba aden.

Muchanan mi kier duna boso un konseho: Ora yùfrou ta skirbi na borchi no wak rònt ni pafo. Pone bon tinu pa bo sa bon kiko el a bisa. Bon?

Nos mes ta traha

[B]AWE ALGU PA NOS mucha mas grandinan. Aunke [e] ta un kos di hunga pa nan ruman chikí. Un garoshi [r]iba wil. Nan por mara un kabuya na dje i koré. [B]o mester di dos pida palu diki i dos pida triplèks. Ademas bo mester di 4 wil chikí.

E palu ku nos ta bai usa pa bòm mester tin un largura di mas o menos 18 cm i un hanchura di 8 cm. Bo mester di un pida palu mas un tiki mas chikí, largura mas o menos 10 cm i e mes un hanchura ku e otro. Fèrf e dos palu dikinan aki nèchi i laga nan seka.

Buska awor dos pida triplèks di mas o menos un largura di 24 cm. i un hanchura di 20 cm. Pinta un bestia riba kada un ku pòtlot. Un patu, un puitu of kiko otro ku bo ke. Zag e nèchi saka afó i fèrf e, ku un fèrf kolor atraktivo.

Ora tur kos ta seku bo ta ban harmé. Na e palu grandi bo ta skruf 4 wil (ku masha kuidou). E palu mas chikí bo ta klabé riba e bòm di moda ku tantu dilanti komo patras ta keda un espasio chikí di mas o menos 2 cm. Awor bo ta klaba e bestianan dos un na kada banda dje palu chikí ku bo a klaba riba e bòm. Fèrnisa e garoshi i pega un wowo na parti dilanti di moda ku por pasa un kabuya fini aden pa [h]èk e garoshi. Bo ruman chikí lo keda kontentu [...] ne.

Coordinashon
Popi Muzo

KINDERPUZZEL

WINNARES van de puzzel van de vorige keer is:

Jenny Virginia,
Kaya Kokolishi 28,
Schelpwijk - Curaçao.

Zij kan haar prijs, een waardebon van Augustinus Boekhandel (fl. 15,–) ophalen bij de Redaktie van de Amigoe op Scherpenheuvel (tijdens kantooruren).

Oplossing:

HORIZONTAAL: 1. Staren; 6. kamer; 10. traan; 11, radar; 13. aait; 14. rebel; 15. ba; 16. de; 17. kever; 18. man; 20. nies; 22. lening; 24. R.D.; 26. auto; 28. no.; 29. ge; 30. oom; 32. rest; 34. N.S.; 36. tranen; 38. An; 40. pa; 42. amen; 43. armoede; 47. me; 48. gat; 49. klem; 50. B.L.O.; 52. beleg; 54. dra; 55. eieren; 57. nul; 59. si; 60. ratelen; 61. lam.

VERTIKAAL: 1. sta; 2. trad; 3. aaien; 4. rat; 5. en; 6. kabel; 7. aderen; 8. mal; 9. er; 11. rev.; 12. wangen; 14. resten; 15. bang; 17. keuren; 18. mi; 19. krot; 21. ia; 23. non; 25. Dora; 27. os; 31. mammoet; 33. tarten; 35. speld; 37. nee; 39. n.m.; 41. aders; 43. aal; 44. o.k.; 45. email; 46. ober; 48. gene; 51. Lia; 52. bel; 53. gul; 56. re; 58. la.

Puzzel van deze week:

1	2	3	4
2			
3			
4			

1. vind je vooral op het strand;
2. je bloed stroomt erdoor;
3. wrede Romeinse keizer;
4. dichte menigte.

De oplossing èn de gelukkige winnaar(es) zullen op de Kinderpgaina van **4 september 1981** worden bekendgemaakt.

Kinderen die de puzzel hebben opgelost, kunnen die vóór 2 september 1981 opsturen naar de Amigoe - Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - de heer H. Linkels, P.O.B. 122, Bonaire.

Onder de goede oplossingen zullen we een waardebon van vijftien gulden van boekhandel Augustinus verloten.

Duidelijk op de enveloppe vermelden: KINDERPUZZEL.

Amiguitunan Konta

YA FAKANSI a kaba te boso tin un siman ta bai skol trobe. Kon a bai ku klas nobo, yùfrou of mener nobo i mucha nobonan? Pa mayor parti di boso e aña aki lo bira mas difisil ku esun pasá, pasobra boso a bai den un klas mas haltu, kier men e estudio lo bira un tiki mas pisá. Pero si for di un prinsipio bo kumisa ku paga bon tinu i traha bo trabounan na kas ku atenshon, anto mi tin sigur ku tur kos lo bai bon.

Dor ku mi no tabata na Kòrsou, tin algun aktividat pa mucha ku a tuma lugá den e temporada ei ku a faya mi. Pero otro siman mi ta priminti boso un entrevista ku un hende ku a hasi mas ku su posibel pa laga fakansi di hopi di boso pasa un tiki mas plasentero i salú. Ta trata aki di señor Leo Floridas ku a hasi un trabou tremendo e aña aki ku su plan di un fakansi salú pa nos muchanan.

E siman aki nos tin un entrevista kòrtiku ku un mucha chikitu asina. E yama Dienne i Dienne a bai tweede klas e aña aki. Lesa pa boso sa kiko e kier konta nos.

'Nieuwe Republiek', maar met oude president

Marcos blijft scepter zwaaien op Filippijnen

MANILA, 4 aug. — In de Filippijnen is de "Nieuwe Republiek" officieel van start gegaan. Er is een nieuw presidentieel systeem dat, zoals het hier wordt voorgesteld, op het Franse model is geinspireerd. Premiers zullen voortaan wisselen door middel van een rotatiemethode, waarbij de president mag uitmaken hoe lang ze mogen blijven. Er is een nieuw kabinet dat een "nieuwe agenda" van nationale prioriteiten in de schoot is geworpen. De president is echter allesbehalve nieuw. Zo stelt Karel van Wolferen vast in een verslag uit Manilla voor NRC/Handelsblad.

Dat laatste stemt tot cynisme in Manilla. Want heel anders dan toen hij bijna negen jaar geleden met de instelling van de staat van beleg begon de Filippijnse democratie te ontmantelen, krijgt Ferdinand Marcos van geen onderlegde Filippino nog het voordeel van de twijfel. Cynisme is een van de meest opvallende eigenschappen van politiek Manila. Daarmee steken de Filippijnen ongunstig af bij praktisch alle niet-communistische landen in de buurt. Maar stuk voor stuk wordt in die landen op het gebied van maatschappelijke vooruitgang dan ook meer gepresteerd dan hier.

MEVROUW MARCOS
..... corruptie .....

NET ZO CYNISCH

Een lid van de Batasang-Pambansa of Nationale Assemblée die tot een miniscule oppositiegroep behoort, vertelt mij dat de assemblée-leden van de KBL (de "Nieuwe gemeenschapsbeweging" van Marcos) net zo cynisch zijn als iedereen. Bij de opening van de eerste zitting van de Assemblée onder de "Nieuwe Republiek", memoreerde de president onder andere dat "ontwikkeling" nu echt een zaak voor de nationale aandacht is geworden. Maar ook de Marcos-getrouwe Assemblée-leden hebben niet zo'n slecht geheugen dat zij praktisch identieke toespraken bij eerdere gelegenheden vergeten zijn. En zij zijn niet zo dom te denken dat wat voor actie dan ook die eerder gebezigde woorden inhoud heeft gegeven.

Ministers werden ter gelegenheid van de "Nieuwe Republiek" door Marcos beedigd zonder zelfs formele (grondwettelijk vereiste) stemming door de Assemblée de kwalificatie "interim" wegliet, wisten de parlementariers dat hun voorlopig de vermoeienis van verkiezingen bespaard zouden blijven. Marcos heeft in de grondwet kunnen zetten wat hij wou, maar ook dan nog hoeft hij er zich niet aan te houden. Politieke beloften noch de grondwet hebben enige betekenis hier in Filippijnen.

GELDVERSPILLING

De leden van de Assemblee waren bij deze gelegenheid getooid met splinternieuwe gouden kettingen en medaillons. Een verrassing van mevrouw Marcos. Critici konden daar meteen op wijzen als voorbeeld van de presidentiele geldverspilling waar men aan gewend is geraakt. Maar de duizenden pesos per ambtsketting vallen in het niet vergeleken met de dagelijkse persoonlijke uitgaven van de president, maar vooral ook mevrouw Imelda Marcos en haar familieleden.

Mevrouw Marcos, gouverneur van Manila en minister van "human settlements", geeft miljoenen dollars uit aan onroerend goed in het buitenland, doet haar "inkopen" in New York of Europese steden (voor welke gelegenheid zij een of meer lijnvliegtuigen van de nationale luchtvaartmaatschappij vordert) en besteedt honderden miljoenen dollars aan "speciale projecten" - weinig of niets opbrengende dure grillen. Familieleden van mevrouw Marcos en boezemvrienden van de president hebben de belangrijkste economische organisaties onder elkaar verdeeld, en in de afgelopen acht jaar doen groeien tot grote conglomeraten.

Zij gebruiken die tot zo'n extreme mate voor persoonlijke verrijking dat de betreffende firma's een grote last voor de nationale economie zijn geworden. Een en ander heeft de Filippijnen met een buitenlandse schuld van 12,2 miljard dollar opgescheept.

De "nieuwe gemeenschapsbeweging" van Marcos werd gepresenteerd als een "revolutie van bovenaf" voor een rechtvaardiger verdeling van maatschappelijke goederen. De staat van beleg die deze revolutie mogelijk moest maken, werd gerechtvaardigd door een vermeende communistische rebellie. Terwijl de Filippijnen in september 1972 echter helemaal niet bedreigd werden, hebben zij aan de staat van beleg (die zonder dat het iets uitmaakt eerder dit jaar werd opgeheven) een formidabele communistische beweging overgehouden. De Filippijnen zijn daarmee het enige land in Azie, waar een (in zijn huidige vorm) betrekkelijk nieuwe en expansieve communistische organisatie is ontstaan die een florissante toekomst lijkt te hebben.

WASHINGTON

Via Alexander Haig en vice-president Bush heeft de nieuwe Amerikaanse regering zich positief uitgelaten over het Marcos-bewind. Dat heeft het bestaan van Amerikaanse kritiek echter nog niet uitgesloten. Vooral de economische situatie van zijn voormalige kolonie baart Washington zorgen. Vijf miljard dollar van de nationale schuld komt voor rekening van de Amerikaanse banken.

Daarnaast houden terzakekundige Amerikanen natuurlijk ook rekening met de mogelijkheid dat de Filippijnen een chaotische toekomst te wachten staat. Terwijl de "Nieuwe Republiek" werd ontworpen is dan ook maandenlang gespeculeerd over een mogelijke afspraak tussen president Marcos en Washington, waarbij de Amerikaanse regering een op-orde-stellen van de economie en een mate van politieke "normalisering" hebben gevraagd.

Zou het in dat verband mogelijk kunnen zijn, dat de "Nieuwe Republiek" niet helemaal poppekast is? De relatieve machtsposities die aan zogenaamde technocraten zijn gegeven, vormen onder sommige buitenlandse waarnemers aanleiding tot voorzichtige verwachtingen van een poging om de op instorten staande economie te schragen. De nieuwe premier Cesar Virata, is een van die technoraten.

Er is nog een aantal technocraten op kabinetsposities en op hoge posten in het bankwezen benoemd. Een bekend en gerespecteerde technocraat, Alejandro Melchor is, na in 1975 door Marcos te zijn ontslagen wegens te grote ijver bij een anti-corruptiecampagne, opnieuw presidentiele adviseur geworden. De cynischer leden van de zogenaamde gematigde oppositie in Manila zien in de komst van deze technocraten een ontwikkeling ten bate van het Amerikaanse grootbedrijf.

MARCOS
..... dezelfde president .....

De toestand in de Filippijnen is misschien nog te redden. Van een militaire dictatuur aan de ene kant en bloedige acties van het NPA (het communistische Nieuwe Volksleger) aan de andere kant. De vraag is of Marcos ditmaal echt serieus is en inziet dat hij als zijn zaken op hun beloop worden gelaten, de geschiedenis in zal gaan als de man die chaos bracht over zijn land. De aartsbisschop van Manila Jaime kardinaal Sin, een zeer gezaghebbend persoon in dit katholieke land, zegt dat als de president zijn beloftes deze keer niet nakomt, dit het einde zou zijn. Hij beweert de toestand uiteindelijk optimistisch in te zien, maar de toon van bijna al zijn antwoorden op vragen had niet somberder kunnen klinken.

Hij geeft echter niet alleen Marcos, maar iedereen de schuld, hemzelf inbegrepen, omdat ook hij te lang heeft gezwegen.

Tot zover Karel van Wolferen in NRC/Handelsblad.

DE WERELD VANDAAG

Zeven rovers

door Johan Kuyper

IK HOU van kunstschilders, die de bomen blauw, de hemel geel en de zon nagenoeg zwart verven, van componisten, die de harmonie verkrachten, van architecten, die weerzinwekkende naakte bouwsels ontwerpen, kortom van allen, die het verstoorde evenwicht van natuur en onze beschaving proberen uit te drukken door anarchie en disharmonie. Ze zijn de meest objectieve commentatoren van onze tijd.

Ik neem mijn pet af voor de wijsheid van Touiavii, het dorpshoofd op het Oupolou-eiland van de Samoa-groep in de Stille Oceaan, wiens ervaringen verzameld werden door Erich Schreurmann, onder de titel „Le Papalgui" (de blanke). Na zijn tocht door Europa waarschuwde Touiavii zijn dorpsgenoten tegen „de weldaden van de beschaving". „Om geboren te worden moet men er betalen, om te sterven moet men er betalen. De eenling maakt er aanspraak op hetgeen alleen God toebehoort, op de grond, op het water, op de gewassen en op de dieren. Iedereen heeft er een taak, van het werk der anderen weet hij niets. Niemand is in staat om alleen zijn voortbestaan te verzekeren."

Om dit te beseffen hoeft men niet op Oupolou te wonen. In '53, toen ik mijn journalistiek afscheid nam van Londen, schreef ik: „sedert elke nacht door twintig miljoen open ramen de adem van tien miljoen natuurliefhebbers zich vermengt met de buitenlucht, waarin elke morgen vijf miljoen vuilnisbakken wieroken en dagelijks miljoenen auto's de geur van de bloem der techniek verspreiden, waarboven de zonnescherm van vette rookwalmen uit miljoenen schoorstenen er voor zorgt, dat al deze geuren stadsbezit blijven... sedert de honden van Londen op alle trottoirs en bij alle boompjes voorrechten genieten, die zelfs een gentleman nimmer zal verwerven... sedert de schimgestalte, die dagelijks oprijst uit het rottende moer, dat regelmatig bloot komt tijdens het ebtij van de Theems, met haar mistslierten aan de huizen blijft hangen en de muren doordrenkt met weeë stank van riolen, die zonder ophouden braken... sedertdien riekt Londen naar afval en naar verval."

Sedertdien concurreren New York en Frankfort, Amsterdam en Parijs, Rome en alle aanzienlijke steden van de hoog ontwikkelde industriële wereld met het beschavingsniveau van de hoofdstad der Britten. Daarom hou ik van kunstschilders, van componisten, van architecten en van allen, die door hun scheppingen belijden, dat de gehele natuur geschonden en onze bschaving verworden is.

IK HOU van mensen, eerlijk gelijk de cineast Fellini, die openlijk bekende: „Mijn ziel is een bordeel". Maar anderen, zoals staatslie[…] die de heilige uithangen […] gevolgd en aanbeden te[…] den als wonderdoeners, […] ik innerlijk een grondige[…] kel. Hun ziel is op […] zachtst gezegd een rovers[…]

Zij doen mij denken […] een schelmensprookje: […] ven rovers zaten in een […] vershol. Het was een […] pikdonkere nacht. En de […] verhoofdman sprak: zeven […] vers zaten in de rovershol[…] En verder weer van voor […] aan. Tijdens de halve e[…] waarin ik menige staats[…] aan zijn „wonderen" heb […] toetst, heb ik ervaren, dat […] hoogst geprezene telkens […] roverhoofdman was, die […] het motief van de „pik-[…] donkere nacht" en met […] len van een zogenaamde […] ideologie de massa's […] troonde om een andere […] te bestelen.

De zeven rovers in het […] in de ziel — van de […] hoofdman zijn tegenwo[…] wereldwijd bekend als […] rialisme, hegemonisme, […] tarisme, kapitalisme, neo[…] lonialisme, racisme en […] me. In elk continent, op […] zeeën tot boven de atmo[…] van onze aarde liggen zij […] de loer om het ene volk […] beroven van zijn zelfsta[…] heid, het andere om het […] hun gelid te dwingen, […] derde om het uit te moor[…] kortom om zich van de […] reld zoveel toe te eige[…] als maar mogelijk is.

In dit dievenbedrijf zijn […] zeven er op uit om voor[…] kaar te bestelen. In to[…] sprekken, die zich aan[…] als klimpartijen naar de […] reldvrede, als een trapsge[…] ontwapening van de […] bom, als verzoeningspog[…] om elkaars roofgebied te […] pecteren, bedondert het […] sische hegemonisme het […] rikaanse imperialisme en […] versa. Omdat zij elkaar […] ven wantrouwen, blijft […] militarisme aan beide […] hoogtij vieren in een […] bewapeningswedloop. […] kapitalisme en privé-kap[…] me geven elkaar geen […] om onder het mom […] lectief welzijn ginder, o[…] het masker van een welva[…] staat hier, de naakten […] kleden. Om de naakten […] vel over de oren te […] verbergen zij zich in […] bloeiend struikgewas van […] wikkelingshulp. Maar […] hulp mag niet zover […] dat zij de afhankelijkhe[…] de naakten zou opheffen.

Een neo-kolonialisme […] rood concurreert hier met […] neo-kolonialisme in […] Rascisme en fascime in […] en rood beijveren zich […] voor eigen profijt de […] rovers hand- en spandie[…] te verlenen. Daarom heb[…] de machtigen, die op […] wijze onze wereld ord[…] zo lief als een hond […] knuppel.

BOVENAL, hou ik van […] genes, die op klaarlichte[…] met een brandende lam[…] zoek ging om een „[…] te vinden, van de grote […] loper van de velen — […] de gehele wereld versp[…] die met het vuur van […] stellige overtuiging, dat […] rovershol dicht […] desnoods uitgerookt kan […] den, jaar in jaar uit door […] dagen en over de op[…] wegen trekken om de m[…] wakker te schudden. Maar […] is een idyllische liefde[…] veronderstelt dat een […] kan brullen, dat een […] zwerm een rinoceros kan […] den. Het is een wensdr[…] Gun hem alstublieft, de […] die met een brandende […] de „pik-pikdonkere […] willen verdrijven. Uit […] mosterdzaadje groeit ook […] dikke boom.

Een paar dagen geleden […] digde in Parijs de vredes[…] van de pacifistische bew[…] gen van het Westen. Hij […] trok op 21 juni in Kop[…] gen, wandelde vreedz[…] door de Bondsrepubliek, […] derland en België en ver[…] digde: „Weg met de kern[…] pens". Natuurlijk zou […] door Oost-Europa zulk […] vredesmars moeten trekk[…] Ook daar ziet de door[…] mens in de alledaagse […] van het Westen geen […] maar de rode rovers du[…] het niet. Blijkbaar hebben […] meer schrik voor het […] selijk geweten dan hun bl[…] rivalen van het Westen. […] telt dit geweten voor […] blanke rovers niets meer […] een muis, die in hun […] kruipt. Maar vele muizen […] men een plaag.

Tot zover Johan Kuyper […] het Brabants Dagblad.

Paradox in Polen

DE MOEILIJKHEDEN van Polen zijn op dit moment vooral van economische aard, al hebben ze duidelijk politieke accenten. Frankrijk wil nu een „lucht- en landbrug" naar Warschau stichten om er voedsel naar toe te brengen: graan, rundvlees en suiker. Bovendien heeft Frankrijk er bij een aantal westerse landen op aangedrongen nog weer een krediet van vijfhonderd miljoen dollar te verlenen, een lening die — als ze doorgaat — zonder meer politieke kanten heeft. Vanuit een Sovjet-standpunt gezien zijn dit soort kredieten immers een verdere verzwakking van hun eigen geheiligde systeem. Voor het land zelf geven deze leningen weliswaar enig soelaas op korte termijn, maar ze veranderen niets aan de huidige economische structuur van Polen. Die kan alleen door de Polen zelf worden verbeterd: het ziet er echter niet naar uit dat het die kant opgaat.

POLEN HEEFT dezelfde algemene problemen als vrijwel elk land op dit ogenblik: het is in moeilijkheden gekomen door de prijsexplosie voor ruwe olie en andere belangrijke grondstoffen. Daarnaast echter heeft het sinds jaar en dag specifieke spanningen, zowel op economisch als op politiek gebied en daardoor is de situatie er uit de hand gelopen. Specifief voor Polen is bijvoorbeeld dat de economische planning van staat en partij ernstig heeft gefaald, in de afgelopen tien jaar was er sprake van een onevenwichtige economische ontwikkeling, terwijl werd nagelaten op het juiste moment correcties uit te voeren. De Poolse industrie bijvoorbeeld is te eenzijdig gestructureerd, waarbij het accent te sterk op de zware industrie is gelegd. Dat leidde tot gebrek aan „gewone" consumentengoederen in het land.

NU HOEVEN DEZE goederen niet per definitie tot de eerste levensbehoeften te behoren en dat kan betekenen dat met een dergelijk tekort wel te leven is. Maar de praktijk in Polen was dat vele arbeiders hun zuurverdiende geld niet konden besteden, hetgeen een geldovervloed deed onstaan die de inflatie in de hand werkte. Weliswaar werd er — om de werkgelegenheid op peil te houden — in de industrie sterk geïnvesteerd, maar deze investeringen werden niet uit besparingen van de consument gefinancierd, doch uit westerse kredieten. Daardoor weer werd de handelsbalans met het westen uiterst onevenwichting, hetgeen vanzelfsprekend tot beperking van de invoer uit de landen dwong.

DAT BLEEF NIET zonder gevolgen: er ontstonden allerlei hiaten in het voorzieningenpeil, met als gevolg dat de politieke onrust toenam. Die hiaten werden overigens ook veroorzaakt door een slecht landbouwbeleid, dat de regering noopte tot grote graan- en vleesimporten uit het westen. Zo nam in 1980 de Poolse schuld aan het westen met meer dan tien procent toe tot een tegenwaarde van rond vijfentwintig miljard dollar. Bovendien werkte de politieke onrust verzwakkend op de economische situatie. Door die onrust zag de regering zich namelijk gedwongen tot allerlei maatregelen op korte termijn, die strikt genomen onverantwoord waren, met name op het gebied van lonen en werktijden. Daardoor weer bleef de zo noodzakelijke verhoging van de produktie achterwege. Een spiraal die Polen steeds verder omlaag haalt.

MET EEN MASSALE parade is dezer dagen in Warschau de protestactie van de vakbond Solidariteit afgesloten: „Een volledig succes", noemde de bond de actie. Wat is in Polen een „volledig succes"? De rijen voor de winkels worden er niet minder door en de industriële produktie niet hoger. De Poolse paradox van dit moment is dat de protesten van Solidariteit — bedoeld om tot verbetering te komen — eerder tot verslechtering dan tot verbetering van de economie leiden. De uitdrukking „volledig succes" heeft dan ook een uiterst navrante bijklank. Zoals namelijk de situatie van Polen er nu bijstaat — los van politieke overwegingen — is er voorlopig geen zicht op enige verbetering. De harde cijfers wijzen uit dat het Poolse volk de broekriem nog verder zal moeten aanhalen. Om in Nederlandse termen te spreken: een „bestekspolitiek".

Tot zover De Kok in de Haagse Courant.

Nieuwe president Uruguay is een echte macho

RIO DE JANEIRO, 5 aug. — De afgelopen zaterdag door de militaire machthebbers aangewezen nieuwe president van Uruguay, general Gregorio Alvarez, bijgenaamd "El Goyo", zal aan een gedeeltelijke terugkeer van het politieke leven gestalte moeten geven. Als sluitstuk van de beperkte liberalisering van de Uruguayaanse dictatuur zullen na drie-en-een-half jaar presidentsverkiezingen worden gehouden, waarna het presidentischap opnieuw door een burger zal worden bekleed. Zo begins Roel Janssen een beschouwing in NRC/Handelsblad.

"El Goyo" Alvarez is een tegenstrijd figuur. Hij was bijvoorbeeld begin 1973 verantwoordelijk voor de uitgifte van twee militaire communiqué's, waaruit sommige mensen hoopvol concludeerden dat de Uruguayaanse militairen hadden gekozen voor een "Peruaans model". (In Paru was toen een militair bewind aan de macht, dat voor progressief doorging).

Een paar maanden later, in juni 1973, stuurden de militairen het parlement naar huis en namen zij de macht over. In Uruguay werd vervolgens de meest obscurantistische, wrede en absurde dictatuur van heel Zuid-Amerika gevestigd. Generaal Alvarez speelde hierin een actieve rol, hij was commandant van het eerste legerkorps en later opperbevelhebber van het leger.

Generaal Gregorio Alvarez.

Nadat hij in 1979 was afgetreden, begon hij te werken aan zijn kandidaatstelling voor het presidentschap. Alle mogelijke tegenstanders schakelde hij geleidelijk uit. Als commandant van het leger ontsloeg hij in 1978 generaal Amaury Prantl, de buitengewoon wrede chef van de inlichtingendienst.

Begin dit jaar zorgde hij voor de uitschakeling van andere extreem-rechtse generaals: de minister van Binnenlandse Zaken, Manuel Nuñez, de commandant van de hogere krijgsschool Alberto Ballestrino en de commandant van de politie in Montivedeo.

Dankzij deze acties heeft "El Goyo" Alvarez de faam een echte caudillo (leider) te zijn, een macho, die van optreden weet. Hij wordt ook wel de ideoloog van het Uruguayaanse militaire regime genoemd, oschoon dat regime zich juist kenmerkt door het totaal ontbreken van iedere visie. Hoe dan ook, hij was de oprichter van de Comaspo, de militaire commissie voor politieke zaken.

De politieke plannen die de Comaspo heeft opgesteld, geven uitdrukking aan de intellectuele armoede en fantasieloosheid van de militairen. Zo lanceerde de Comaspo het voorstel voor een nieuwe grondwet, dat in een volkstelling eind vorig jaar door een overweldigende meerderheid van de bevolking werd afgewezen.

Maar de Comaspo gaf de moed niet op. In juli begon hij onderhandelingen met stromingen uit de twee traditionele partijen, de Colorados en de Blancos om zo te proberen delen van de verworpen grondwet alsnog aanvaard te krijgen. Een van de voorstellen is om de Cosena, de Raad voor de nationale veiligheid in de bestaande grondwet op te nemen, waardoor de militaire dictatuur gelegaliseerd zou worden. Een ander voorstel is om een staatsraad in te stellen met 60 leden, acht benoemd door de twee politieke partijen en 52 door de militairen.

Hoe absurd deze voorstellen ook zijn, de politici hebben te kennen gegeven dat zij breid zijn om de onderhandelingen te beginnen maar zij willen dat de militairen zich dan ook verklaren om het verbod op de politieke activiteit van de Blanco- en Colorado-partij op te heffen en om de proscripciones (de ontneming van politieke rechten) ongedaan te maken. Het is een staatsgeheim hoeveel proscriptos er in Uruguay precies zijn, de schattingen lopen op tot 15.000 mensen.

Een eerste gebaar werd onlangs gedaan: de militairen gaven aan 323 proscriptos hun politieke rechten terug. Een van hen is Jorge Pacheco Areco, ex-president en nu ambassadeur in Washington. Het is uitgesloten dat de belangrijkste oppositionele politicus Wilson Ferreira Aldunate, die in 1971 de presidentsverkiezingen won ook al ging door fraude de zege naar iemand anders, zijn politieke rechten terugkrijgt.

Hetzelfde geldt voor ongeveer 8000 linkse politici. Voor hen is er in het Uruguayaanse project voor herdemocratisering geen plaats ingeruimd. Voor de half miljoen Uruguayanen dat om politieke of economische redenen hun land ontvlucht is of voor de ruim 1000 politieke gevangenen die er nog over zijn, evenmin.

Tot zover Roel Janssen in NRC/Handelsblad.

…istenen benaderden Jodendom overwegend negatief

…Symposium zoekt naar dialoog tussen Christenen en Joden

…L IN EUROPA als in Amerika is er na de Tweede Wereld- …een proces op gang gekomen dat door middel van de dialoog …er begrip tussen Joden en Christenen wil bevorderen. Men … dat de tijd voorbij is waarin men de Joden slechts als object …ie en zending kan beschouwen. Het initiatief lag bij de Chris-…die, geplaagd door een slecht geweten, een betere relatie met …en nastreefden. De Joden van hun kant zagen aanvankelijk …kel heil in die toenadering, aangezien zij door de eeuwen …e Christenen hadden leren kennen als fanatiekelingen die er …waren om desnoods inquisitie en brandstapel andersdenken-…dwingen om zich te laten dopen. Pas toen bleek dat de Chris-…derdaad principieel anders waren gaan denken, groeide de …elling voor de dialoog ook bij de Joden.

…ste stap in dat ontmoe-…oces was het symposium …jaar van 28 tot 30 juni in …d, in Heppenheim (in de …an Worms en Heidelberg) …uden, waaraan door om- … 190 personen, afkom- … 15 verschillende landen …elgenomen. Natuurlijk … samenzijn gedurende …en niet het resultaat op- … dat er ineens een aantal …en tot hun definitieve … wordt gebracht. Het … een wat rommelig ge- …oordat er wel erg veel … de vork werd genomen. …t thema was uitstekend …: "IMAGES OF THE … presenting Judaism in … education and Chris- … Jewish education". … die een belangrijk aan- … in de totstandkoming van dit symposium was de Nederlander Dr. J. (Coos) Schoneveld, een Hervormd predikant die van 1967 tot 1980 theologisch adviseur in Jeruzalem voor de Ned. Hervormde Kerk was en die in 1980 benoemd werd tot algemeen secretaris van de International Council of Christians and Jews. Dr Schoneveld vestigde zich in 1980 in het Martin Buber Huis, dat nu het centrum is van de zojuist genoemde Council.

Ook de president van deze Council was vanzelfsprekend aanwezig: de Amerikaan Dr David Hyatt.

Een van de Israelische genodigden was Prof. David Hartmann, van de Hebreeuwse universiteit te Jeruzalem. Hij stal de show met zijn zeer bewogen rede over "Creating space for the integrity of the other". Van de Duitse deelnemers viel op de president van de Evangelische Kirche van Hessen-Nassau, over wiens tafelrede straks meer komt.

VATICAAN

Het Vaticaan was vertegenwoordigd door twee priesters: pater Jorge Mejia en pater Colombo. De eerste is van geboorte een Argentijn. Ook de aartsbisschop van Parijs, Mgr Lustiger was op de laatste dag van de conferentie als eregast aanwezig. Uit Praag was er het hoofd van de Joodse gemeenschap, Dr. Galsky. Ook uit Brazilie was een vertegenwoordiger van de Joodse gemeenschap overgekomen. Onder de Amerikanen viel op Prof. Paul van Buren. Het grootste contingent deelnemers kwam uit Nederland: 33, op de voet gevolgd door de Duitsers: 31. De USA-delegatie was 24 man sterk, Groot Brittannie 15, Frankrijk en Zweden elk 11. Minder dan tien afgevaardigden hadden Belgie, Brazilie, Canada, Italie, Israel, Luxemburg, Oostenrijk, Tschjecho Slowakije en Zwitserland. Een algemeen verbreid misverstand onder de Christenen is de gedachte dat er niets mankeert aan hun houding ten opzichte van de Joden. Wij zijn immers geen antisemieten en de gruwelijke Jodenvervolging tijdens de Tweede Wereldoorlog komt geheel voor rekening van de Nazi's.

Inderdaad, wij zijn geen antisemieten en wij vinden van onszelf dat wij nog al verdraagzaam zijn ten opzichte van andersdenkenden. Intussen ontgaat het ons, dat wat wij zelf waarnemen eigenlijk niet meer is dan het topje van een ijsberg waarvan het grootste deel onder water blijft en dus aan de blik onttrokken is. En in dat deel dat wij niet kunnen zien, daarin kan veel ongerechtigheid schuil gaan.

VOOROORDELEN

Zonder dat wij het beseffen zijn wij in onze jeugd ongemerkt belast met een aantal vooroordelen, die later zelden bewust gemaakt worden. Een van die veroordelen kan zijn, dat het toch eigenlijk maar een vreemde zaak is, dat de Joden zich nooit tot het Christelijk geloof bekeerd hebben. Wij zullen dat waarschijnlijk nooit hardop zeggen en ons dit niet eens bewust zijn, maar de wijze waarop wij in onze jeugd door het onderwijs, vooral door het godsdienstonderwijs, beinvloed zijn, heeft uitgewerkt dat wij heimelijk een superioriteitsgevoel hebben ten opzichte van andersgelovigen, ook ten opzichte van de Joden. Hiermee is in principe de basis gelegd voor een negatieve — zo niet vijandige — houding tegenover de Joden. En een in principe negatieve houding jegens een volk kan heel gemakkelijk omslaan in een agressieve haatuiting.

Na Auschwitz en alles daaromheen zijn de Christenen geconfronteerd met de niet meer te ontwijken vraag ; "hoe hebben al die gruwelen in een christelijk deel van de wereld kunnen gebeuren?"

Er is na 1945 een grootscheepse bezinning op gang gekomen en een van de dingen die men daarbij ontdekte was dat het Joodse en het Christelijke geloof onlosmakelijk aan elkaar geklonken zitten, doordat men het grootste deel van de Bijbel gezamenlijk als Heilige Schrift erkent. Dat had men natuurlijk altijd al geweten, maar eeuwen lang hebben de christelijke uitleggers van de Bijbel gedaan alsof ze niets te maken hadden met de Schriftverklaring van de rabbijnen. Men kan gerust zeggen dat er na 1945 een reveil van het Hebreeuws ontstaan is en een drang om zich op de hoogte te stellen van de rabbijnse Bijbeluitleg.

Dat bleek voor de christelijke theologen bevruchtend te werken. Dat heeft te maken met de omstandigheid dat vanaf het begin van de kerkgeschiedenis de christelijke Bijbel-uitleggers sterk in de ban van de Griekse filosofie hun arbeid verricht hebben, terwijl de Joodse Bijbel-geleerden daartegenover veel zelfstandiger gebleven zijn. In de tweede helft van de twintigste eeuw hebben de christelijke theologen ervaren dat hun theologie bijzonder weinig meer te doen had met de werkelijkheid waarin wij mensen moeten leven. De Joodse theologen daarentegen zijn nooit geïnteresseerd geweest in dogmatische spitsvondigheden maar waren betrokken op de praktijk van 's mensen omgang met God, hier en nu. Het Joodse geloof is nooit wereldontvluchtend geweest, maar staat met beide benen in de werkelijkheid. Daardoor is de kennisname van de Joodse Schrift-uitleg door de Christenen van grote betekenis geworden.

Maar het eigenlijke probleem dat gesignaleerd moest worden was dat de Christenen vanaf de eerste eeuwen tot nu toe het Jodendom overwegend negatief benaderd hadden.

OUD EN NIEUW

Wij spreken van het Oude Testament en het Nieuwe Testament, van het Oude Verbond en van het Nieuwe Verbond, van het oude Volk van God en van het nieuwe Volk van God. Wij doen dat onnadenkend, want zo is het ons altijd geleerd. Zonder dat wij het zelf weten geven wij door het gebruik van die termen een verpletterende klap aan de mogelijkheid van een harmonieuze relatie tussen Joden en Christenen.

Wie spreekt van Oude en Nieuwe Testament, geeft daarmee al een waarde-oordeel. Wat oud is, is niet meer zo belangrijk als datgene wat nieuw is. Het oude heeft afgedaan, het nieuwe is er voor in de plaats gekomen. Dit geldt ook voor het gebruik van termen als Oud en Nieuw Verbond. Het Oude Verbond werd door God gesloten met het volk Israel, het Nieuwe Verbond is Gods Verbond met hen die in Christus geloven: de Kerk. Ook deze manier van spreken impliceert dat Israel voor God heeft afgedaan en dat God nu geheel gericht zou zijn op het Nieuwe Verbond met de Christenen.

Hetzelfde geldt van de termen van het Oude Volk (Israel) en het Nieuwe Volk (de Kerk). De Kerk is zichzelf gaan beschouwen als het door God uitverkoren volk, terwijl Israel dan zijn recht op die plaats verloren zou hebben.

In feite is het ongehoorde overmoed om zo lichtvaardig vanuit dergelijke vooroordelen te denken, te spreken en te handelen. Waar lezen wij in de Bijbel dat God Zijn volk Israel voor goed heeft verworpen en dat er geen goddelijke beloften meer voor Israel zouden gelden? Waar lezen wij in de Bijbel dat de Kerk zonder meer in de plaats gekomen zou zijn van het oude verbondsvolk, zodat dit laatste geen toekomst meer zou hebben?

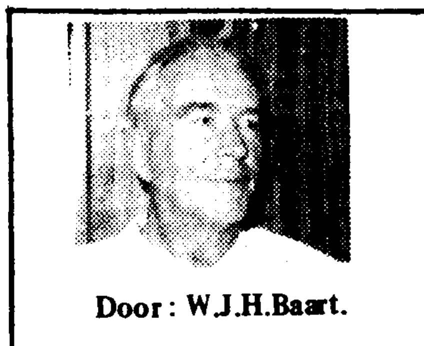
Christenen hebben niet het recht om te beweren dat het volk Israel als godsvolk **verworpen is en dat het al zijn voorrechten verspeeld heeft. Wij weten namelijk niet wat God in Zijn plan nog allemaal met Israel voor heeft.**

De apostel Paulus, wiens zware theologische uiteenzettingen in het Nieuwe Testament zijn opgenomen onder de benaming van brieven, heeft zelf ook geworsteld met de vraag wat de toekomst zou zijn van het volk, waaruit hij ook zelf is voortgekomen. In het bijzonder de hoofdstukken 9, 10 en 11 van zijn brief aan de gemeente in Rome handelen over die vraag. Zoals voor vele christenen was het ook voor de Jood Paulus een moeilijk te verteren brok dat de Joden, waaruit de Messias Jezus is voortgekomen, deze Messias niet hebben aanvaard. De teleurstelling over dit niet aanvaarden kan gemakkelijk uitlopen op verwijten en harde woorden. Zelfs Paulus doet dit soms, bv in II Thessalonicenzen 2, verzen 15 en 16, waar hij spreekt van "de Joden die zelfs de Here Jezus en de profeten gedood en ons tot het uiterste vervolgd hebben. Maar in Romeinen 11 loopt zijn betoog uit op de verzekering dat eenmaal, als de volheid der heidenen is binnengegaan, geheel Israel behouden zal worden.

Het blijkt dus dat de spanning tussen Jodendom en Christendom al in het Nieuwe Testament schriftelijk is vastgelegd. Mede op grond van de Jodenvervolgingen van de kant van de Christelijke Kerk hebben de Joden de indruk gekregen dat het Nieuwe Testament een anti-semitisch boek is. Dat is een afschuwelijk misverstand, maar de Christenen hebben het er wel naar gemaakt, dat die indruk gewekt is.

RESULTATEN

Wat de resultaten van zo'n driedaagse conferentie op de duur zullen zijn is moeilijk concreet te voorspellen. Er zouden nog veel meer mensen geïnteresseerd moeten raken in de opgave om te komen tot een zuivere verhouding tussen Joden en Christenen.

Door: W.J.H.Baart.

Maar het geeft moed als men in persoonlijke gesprekken verneemt hoeveel enthousiasme er is om zich voor de goede zaak in te zetten. Zo denk ik aan dat 21-jarige Engelse meisje, overtuigd Katholiek, die haar studie Oosterse talen heeft afgesloten en nu naar Israel gaat om in een kibboets te werken.

Ook ik hoor weer opnieuw de woorden van mijn buurman tijdens het slotdiner, een Duits advocaat van middelbare leeftijd, die mij vertelde dat hij — ofschoon uit christelijke familie — bezig was om over te gaan tot het Joodse geloof. Dat weegt dan weer op tegen de geloofsovergang van de aartsbisschop van Parijs, Mgr Lustiger, die een geboren God is.

Dr Helmuth Hild, de president van de Evangelische Kirche van Hessen-Nassau maakte diepe indruk door zijn tafelspeech tijdens het slotdiner als volgt te beginnen:

"Wij leven nog in de schaduw van de grote misdaad die door ons jegens onze Joodse medeburgers en jegens de Joden uit alle andere landen die tijdens de Tweede Wereldoorlog vervolgd werden, begaan is. Wij zijn dankbaar voor vergeving en verzoening die wij ervaren hebben. Dit symposium is een stap in dit proces van verzoening."

De Amerikaanse Mrs Judith Hershcopf Banki, assistant national director of the American Jewish Committee, vatte haar bevindingen op een heldere manier samen in deze woorden:

"Bij Joden èn bij Christenen is een basis van goede wil ten opzichte van de anderen aanwezig; maar een onkritische herhaling van wat eens in de godsdienstige opvoeding werd overgedragen doet nog steeds kwaad. Dat moeten wij zien te overwinnen."

Daarmee legde zij de vinger bij de wonde plek: een onkritische herhaling van wat ons eens, toen wij nog kinderen waren, werd ingegoten, maakt dat wij de negatieve houding ten opzichte van de ander in stand blijven houden. Dr Eugene Fisher, directeur van het Secretariat on Catholic-Jewish Relations (USA) wees er op dat de officiele uitspraken van pausen en Protestantse kerkleiders voldoende basis geven om tot een zuivere houding ten opzichte van het Jodendom te komen. Het probleem is echter om dit alles in de praktijk gestalte te geven.

LES VOOR CHRISTENEN

Wat ik nu schrijf, heeft niet meer te maken met mijn verslag van het symposium in Heppenheim. Maar wel heel veel met het onderwerp dat daar ter sprake kwam. Het zijn de woorden van Paus Johannes XXIII, die hij enkele dagen voor zijn dood heeft gebeden:

"Wij beseffen thans, dat onze ogen gedurende vele, vele eeuwen zo blind zijn geweest, dat wij niet meer in staat waren de glorie van uw uitverkoren volk te zien, noch op hun gelaat de tekenen van de voorrang onzer broeders te onderscheiden. Wij zijn tot het inzicht gekomen dat op onze voorhoofden het Kaïnsteken geschreven staat. Eeuw na eeuw was onze broeder Abel in bloed en tranen om onze wandaden, doordat wij uw liefde vergeten waren. Vergeef ons de vloek die wij in ongerechtigheid over hun Joodse naam hebben gebracht. Vergeef het ons dat wij U in hen, in hun vlees, ten tweede male hebben gekruisigd, want wij wisten niet wat wij deden".

…rioyita

Recept van Bunchi Römer

…igd:
…cup bloem
…theelapel baking soda
…theelepels kaneel
…/4 theelepel gemalen kruidnagel
…/4 theelepel kardamom
…/2 cup rozijnen
…/2 cup mixed candied fruits
…cup melk
…neetjes oud brood, aan blokjes gesneden
…/2 cup gesmolten boter of margarine
…etlepels bruine suiker
…etlepels cherry brandy of cherry cordial
…/2 cup Karo syrup
…/4 cup water.

…ngswijze:
…meng de ingrediënten genoemd onder A. met …kaar.
…meng de ingrediënten genoemd onder B. met …kaar.
…oeg de goed met elkaar vermengde ingrediënten …noemd onder C. bij het mengsel genoemd on… 2.
…oeg hierna de onder 1 genoemde ingrediënten …klop dit beslag zeer goed.
…e het beslag in een ingevette en licht met …em bestoven puddingvorm.
…om de "Krioyita" afgedekt ("au bain marie") …urende ongeveer 1 uur op middelgroot vuur, …dat ze gaar is. Pas de "priktest" toe om te …eten of ze gaar is.

Oplossing kruiswoordpuzzel

WINNAAR van de Amigoe Kruiswoordpuzzel dd. **14 augustus 1981**:

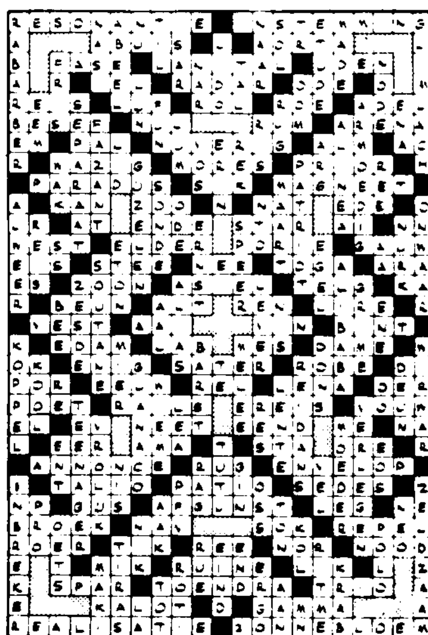
**Donald Fernand Huybrechts
Cybelestraat 6,
Curaçao**

Hij kan zijn prijs (fl. 25,–) ophalen bij Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, Curaçao.

Oplossingen van deze week dienen vóór **27 augustus 1981** in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, of P.O.B. 577.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór **26 augustus 1981** in te dienen: Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - bij de heer Linkels, J. A. Abrahamblvd, of P.O.B. 122 en op St. Maarten: Vance James.

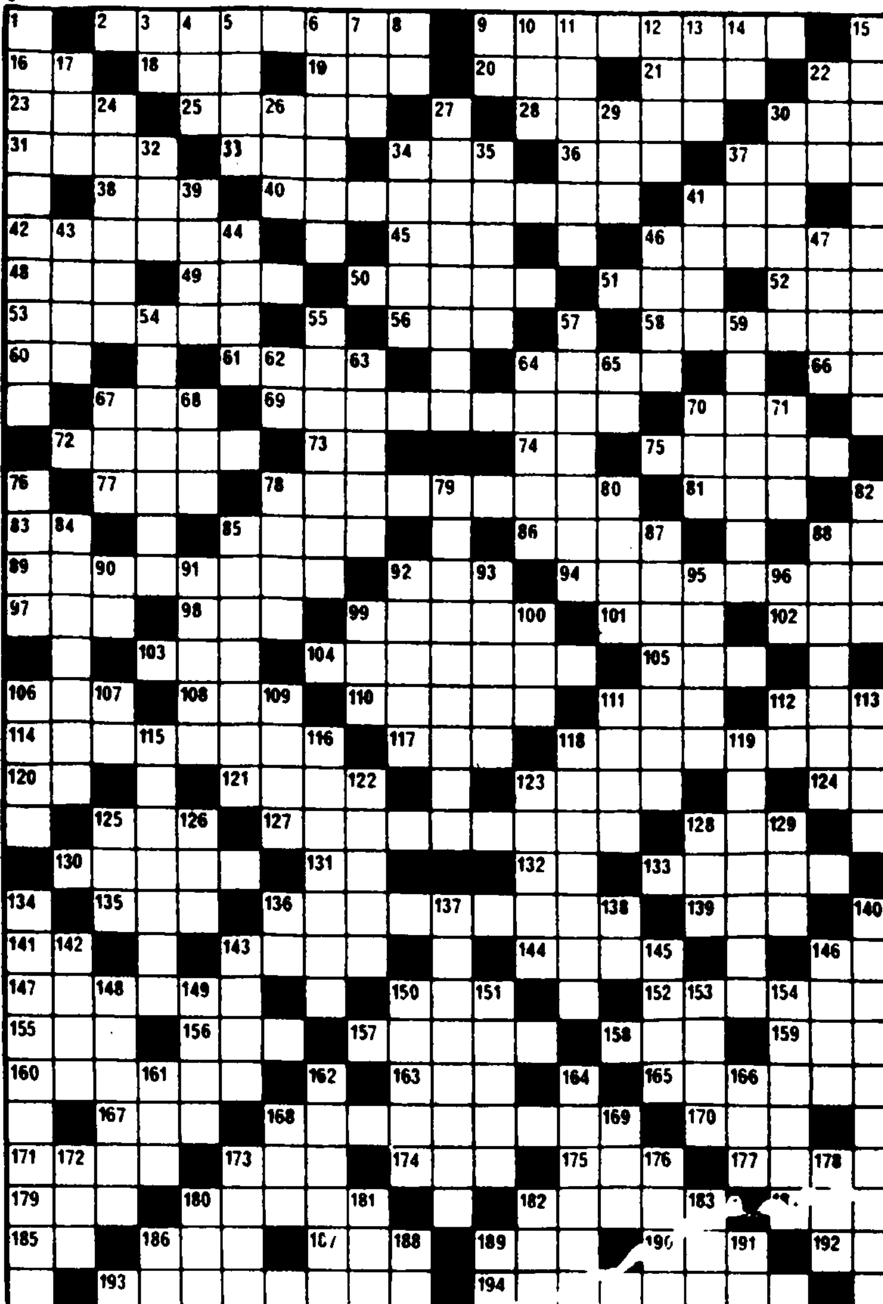
Op de enveloppe duidelijk vermelden: **KRUISWOORDPUZZEL.**

Amigoe kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 2. ongewenste indringer - dief; 9. onwettelijk; 16. militaire rang; 18. nieuws (in samenstelling); 19. eikeschors; 20. huisdier; 21. soort; 22. muzieknoot; 23. voormalig Nederlands eiland; 25. plaats in Utrecht; 28. gespannen; 30. bewijsje; 31. zuiver; 33. herstelplaats van schepen; 34. snijwerktuig; 36. kraan; 37. muziekinstrument; 38. wortel; 40. hoofddeksel (bij slecht weer); 41. kloosterlinge; 42. eenheid van electrische stroomsterkte; 45. steensoort; 46. schaakterm; 48. Roemeense munteenheid; 49. Europeaan; 50. welriekende gomhars; 51. bloeiwijze; 52. enzovoort; 53. toegang; 56. opening; 58. eiergerecht; 60. vaartuig; 61. mestvocht; 64. behoeftige; 66. water in Friesland; 67. familielid; 69. niet op de juiste tijd wakker worden; 70. succesnummer (muziek); 72. visbeen; 73. muzieknoot; 74. het Romeinse Rijk; 75. zuivelprodukt; 77. bouwland; 78. albino; 81. voorkeur; 83. bijwoord; 85. deel van een fotocamera; 86. ondeskundige; 88. rivier in Italië; 89. instrument/gereedschap; 92. stremsel; 94. wedstrijdpaard; 97. grote bijl; 98. tocht - reis; 99. ongelegen, verhindering; 101. oude dok; 102. vlaktemaat; 103. papegaai; 104. geldhandelaar; 105. liefdesuiting; 106. tijdmaat; 108. vallei; 110. opbrengst; 111. sneeuwschaats; 112. klein plantje; 114. doezelig - soezerig; 117. genre - soort; 118. toonhoogte der stemmen; 120. grondtoon; 121. kleine plaats; 123. bezitting - goed; 124. persoonlijk voornaamwoord; 125. kloosteroverste; 127. bordje waarop een naam is te lezen; 128. hoge berg; 130 gesponnen draad; 131. de onbekende (lat.); 132. niet te noemen (lat.); 133. Europese hoofdstad; 135. geneesmiddel; 136. kloekmoedig; 139. model; 141. soort verzekering; 143. regel; 144. verharde huid; 146. voorzetsel; 147. wit marmeren knikker; 150. kandidaat in het heilige leraarsambt (lat. afk.); 152. vertragen; 155. bijbels figuur; 156. snijwerktuig; 157. por; 158. slaapgelegenheid; 159. zangstem; 160. bedehuis; 163. gewicht; 165. in zekere stof (voor bederf) bewaard ei; 167. bloeiwijze; 168. deugdelijkheid - waardering; 170. soort brood; 171. deel van het gebit; 173. projektieplaatje; 174. streling; 175. vochtig; 177. inlandse gemeente (Indon.); 179. laatste stuk (b.v. van touw); 180. vreemde munt; 182. kunstenaar; 184. tocht; 185. dat is; 186. toiletartikel; 187. belemmering; 189. vreemde munt; 190. plechtige gelofte; 192. boksterm; 193. dagwijzer; 194. stoommangel om o.a. papier glad en glanzend te maken.

VERTICAAL: 1. verslaggever; 3. de onbekende; 4. slaapplaats; 5. kleur; 6. gevangenis; 7. telwoord; 8. godsdienst; 9. persoonlijk voornaamwoord; 10. vrij; 11. deel van een woord; 12. mop; 13. rijtuig; 17. vreemde munt; 22. oude doek; 24. bijziende - kortzichtig; 26. gehoororgaan; 27. legeraanvoerder; 29. wiel; 30. vaandel - standaard; 32. ontkenning; 34. flauw grappig; 35. hemd (E.); 37. mannetjes vis; 39. Ierland; 41. wreed heerser; 43. persoon - individu; 44. echtgenoot; 46. vreemd; 47. letsel; 54. kalender; 55. wat dient om zich te kleden; 57. zeur; 59. deel van Afrika; 62. als volgt; 63. fier - prat; 64. deel van het jaar; 65. met name; 67. vreemde munt; 68. vaartuig; 70. plant, gebruikt bij bierbereiding; 71. afslagplaats bij golf; 76. rivier in Rusland; 78. tarwe; 79. page; 80. kleur; 82. afgestoken stuk gras; 84. pas opgekomen soldaat; 85. miereneter; 87. vingergewricht; 88. voorrede; 90. vreemde munt; 91. deel van een ladder; 92. die iets te leen ontvangt; 93. kleurstof voor hout; 95. vrucht; 96. voertuig; 99. drankgelegenheid; 100. drank; 106. zakelijk recht v. gebruik (Lat.); 107. Franse Republiek; 109. salonheld; 111. steun; 112. soort onderwijs; 113. vlug; 115. werkplaats; 116. plaats in Spanje; 118. soort hond; 119. ouderwets rekenmiddel; 122. autopech; 123. heilwens; 125. vierhandig zoogdier; 126. ogeblik; 128. oude vochtmaat; 129. schicht; 134. hoeveelheid; 136. titel; 137. scherpriekend gas (verbinding stikstof/waterstof); 138. beursterm; 140. fan; 142. sierplant; 143. eiland in de Oostzee; 145. zin - lust; 148. onbepaald voornaamwoord; 149. water in Noord-Brabant; 150. lange brede sjaal; 151. ten uwent (It.); 153. plaats in Noord-Holland; 154. kameraad; 161. weg; 162. slagwapen; 164. uitgebrande steenkool; 166. deel van een vinger; 168. deel van het hoofd; 169. stapel; 172. plaats in Drente; 173. vreemde munt; 176. deel van voet; 178. baardje; 180. laagte; 181. herkauwer; 182. jaartelling; 183. redactie; 186. vogel; 188. titel; 189. in orde; 191. lidwoord.

Racisme in kinder- en schoolboeken

IN HET STRIPBOEK "Kuifje in Amerika" is Kuifje op zoek naar zijn hond Bobby. Opeens hoort hij afgrijselijk gejank. Dat moet Bobby zijn, die mishandeld wordt, zo denkt Kuifje. Onmiddellijk gaat hij op onderzoek uit en stormt tenslotte woedend een huis binnen. Daar vindt hij een negermoeder die haar huilende kindje wiegt.

Een heel vervelende en ronduit discriminerende situatie. De schepper van Kuifje, de Belg Hergé, suggereert daarmee dat negerkinderen janken als honden. Ook zou je uit de situatie kunnen leiden dat de negermoeder haar kind pijn doet.

"Kinderen er uit zichzelf bewust van maken dat dergelijke voorstellingen misleidend zijn, is erg moeilijk. Ze lezen vaak over zaken heen, omdat ze het verhaal spannend vinden. Onbewust nemen ze er toch iets van op, je moet hun er dus voortdurend op blijven wijzen dat die situatie fout is", aldus Piet Buddingh, één van de samenstellers van de werkmap "Racisme in kinder- en schoolboeken".

Buddingh, leraar Nederlands aan de Pedagogische Academie in Gorinchem, houdt zich al enkele jaren met dat onderwerp bezig. Omdat de belangstelling voor kinderliteratuur de laatste jaren toenam, spitte Buddingh een aantal thema's voor de PA uit. Eén daarvan was racisme. Gevolg daarvan was dat Buddingh een uitnodiging ontving om deel te nemen aan een door de Wereldraad van Kerken georganiseerde conferentie over het thema, die in het Westduitse Arnoldshain werd gehouden.

Na afloop daarvan zette Buddingh zich samen met de heer Westerman aan het werk en stelde een werkmap en krant over het onderwerp samen. Bij dit voor kinderen bestemde materiaal werd ook een docentenhandleiding gemaakt. Daarin worden suggesties gegeven hoe het onderwerp in de klas is te behandelen. Een gesprek met Piet Buddingh.

HET PROBLEEM van het racisme in kinder- en schoolboeken heeft pas enkele jaren de aandacht in Nederland. "Dat komt omdat het probleem bij ons op de stoep is gekomen. De laatste tien jaar zijn er erg veel mensen afkomstig uit andere culturen in onze samenleving opgenomen", verklaart Piet Buddingh.

Doordat er veel buitenlanders naar Nederland zijn gekomen, worden de Nederlanders in het dagelijks leven vaker geconfronteerd met leefwijzen en cultuurpatronen die zij niet kennen.

En juist omdat die leefwijzen en cultuurpatronen onbekend zijn, worden ze als "vreemd" gekenschetst en roepen ze irritaties op. Bovendien is het ook nog eens zo dat als er al enige kennis over de ander bestaat, deze vaak niet helemaal juist is.

Een rol bij dit alles speelt het gegeven dat in kinder- en schoolboeken mensen uit andere werelden, zeker tot voor kort, nauwelijks een rol spelen. Als ze wel ten tonele gevoerd worden, zijn ze vaak vertekend weergegeven. Zo hebben negers in strips veelal dikke lippen en spreken een brabbeltaaltje. De hoofdrollen in kinder- en schoolboeken zijn altijd weggelegd voor blanken, die erg slim zijn en alle problemen spelenderwijs oplossen.

VORMEN

Het verkeerd weergeven van mensen uit andere landen of werelddelen is slechts één van de in kinder- en schoolboeken voorkomende vormen van racisme. Een andere vorm is bijvoorbeeld het gebruik van termen als zwarten, onbeschaafd, roodhuiden, primitief en spleetogen. Het zijn woorden die bij de betrokkenen slechts vallen en soms zelf ronduit kwetsend zijn, zeker als ze consequent in een boek gehanteerd worden.

Weer een andere en veel subtielere vorm van racisme in boeken is het weglaten van, bijvoorbeeld in geschiedenisboeken, belangrijke historische feiten, die een gunstig beeld van de beschreven volken zouden kunnen opropen. Om een gunstig beeld van zijn eigen landgenoten of rasgenoten te geven, kan de schrijver ook onjuiste gegevens gebruiken of feiten die niet ter zake doen. Die vormen van racisme kunnen allemaal ook nog eens versterkt worden door de in de boeken opgenomen illustraties.

"Dat racisme is ontstaan doordat de Westerlingen bij de benadering van andere volken altijd van zichzelf uitgingen en nog uitgaan. We hanteren onszelf steeds als norm. Iedereen die niet met ons overeenkomt, er anders uitziet, of andere leefgewoontes heeft, wijkt af van die norm. Chinezen hebben spleetogen, zeggen wij altijd. Maar waarom hebben ze spleetogen, omdat de vorm van hun ogen een andere is als de onze. Als we de vorm van onze ogen als maatstaf nemen, hebben ze spleetogen. Maar wie zegt ons dat wij onszelf als norm mogen nemen?" aldus Buddingh.

ECONOMISCH

Dat redeneren vanuit onszelf, vanuit de Europeaan en blanke dus, heeft al eeuwen geleden de basis gelegd van het racisme. "Als de Europeanen ergens in een land binnendrongen en de mensen die er woonden verdedigden zich daartegen, dan werden ze onmiddellijk agressief of als "wilden" bestempeld. Dat binnendringen in andere landen gebeurde overigens altijd uit economische motieven. De basis van het racisme is dan ook gebouw op ons economische systeem. Als wij bepaalde stoffen nodig hadden, dan haalden wij dit ergens anders vandaan, als we ze zelf niet hadden. Dat had dan directe gevolgen voor andere mensen. Ze werden uitgeroeid of gedwongen werk te verrichten of bepaalde gewassen te verbouwen.

BELANGEN

Die economische motieven spelen ook nu nog vaak een rol bij het verkeerd weergeven van feiten in schoolboeken of kinderlectuur. "In veel aardrijkskundeboeken wordt gesproken over belangrijke landen. De belangrijke landen zijn echter uitsluitend landen waar we handelsbetrekkingen mee hebben. De kinderen krijgen zo een gefilterd beeld. Het gaat ons niet om de mensen, maar om onze belangen. Typerend is ook dat in die boeken altijd pas over bepaalde volken of landen gesproken wordt, wanneer wij ermee in aanraking komen. Als wij in een land komen, dan begint de geschiedenis van dat land. Alles wat daarvoor gebeurd is, wordt gewoon weggelaten, dat is niet van belang".

In de huidige schoolboeken wordt het optreden van de Europeaan in het verleden of wordt de Zwarte Piet naar andere volken toegeschoven. "Zo wordt in een kinderencyclopedie verteld dat Europeanen in andere landen binnendringen. De bewoners van die landen verzetten zich logischerwijs, maar worden als agressief afgeschilderd. In diezelfde encyclopedie wordt een overzicht van alle mogelijke wapens gegeven. Maar daar wordt niet bijverteld dat het ontwerpen en gebruiken daarvan agressief is", zegt Piet Buddingh.

"MEESTER"

Het racisme in kinderlectuur is overigens niet alleen van onze tijd. Het blanke meerwaardigheidsgevoel werd vroeger de kinderen ook al ingeprent. In "Robinson Crusoe" van de Engelsman Daniel Defoe bijvoorbeeld, redt Robinson op een gegeven moment Vrijdag. Vanaf dat moment onderwerpt Vrijdag zich aan zijn "meester" Robinson. Deze slimme Europeaan leert de "wilde" een heleboel "nuttige zaken", zodat hij een stuk "beschaafder" wordt.

Na dat klassieke kinderboek zijn er nog vele met vooroordelen, vertekeningen en verkeerde uitgangspunten volgestopte kinderboeken uitgegeven. Daarbij zijn onder meer de veel gelezen boeken van Karl May, de delen van de Arendsoogreeks van J. en P.Nowee en de nog op veel scholen aanwezige voor het wat jongere kind bestemde boekjes uit de Oki- en Doki-serie van Henri Arnoldus.

Een opeenhoping van vooroordelen en vertekeningen is bijvoorbeeld te vinden in het volgende fragment uit het boekje "Oki en Doki bij de negers":

De sloep komt met een schok tegen de wal aan.
Flap tuimelt haast in het water.
Oki en Doki springen uit de sloep.
Flap gaat zijn baasje achterna.
Oki loopt voorop.
Hij draagt een geweer over zijn schouder, net als een echte jager.
Doki stapt achter hem aan.
Doki voelt zich niet helemaal prettig.
Het is hier muisstil.
Waar zijn de negers?
Zitten die al in hun hutten?
Slapen ze al?
Nee, de negers slapen niet.
"We hebben veel verdiend", zegt het zwarte opperhoofd.
"Jammer, dat de blanke mensen niet op ons eiland komen, anders....."
"Anders aten we ze op!" roepen de negers, die rond de hut van het opperhoofd zitten.
"Blanke mensen smaken fijn", zegt het opperhoofd.
Hij likt zijn lippen eens af.
Opeens kijkt het opperhoofd naar de zee.
"Zie ik het goed", fluistert hij.
"Er ligt een boot dicht bij de kant.
Aha!"
Alle negers kijken nu naar de zee.
Als de maan zo helder schijnt, kun je alles goed zien.
Er springen twee mannen uit de sloep.
Twee mannen met een hond.
"Wat komen die doen?" vraagt het opperhoofd zacht.
"Wacht negers. We pakken ze en we nemen ze mee naar het bos".
De negers weten wat er gaat gebeuren.
Ze moeten die twee blanke mannen pakken en dan.....
Ja, ja, die boze negers weten het wel.
Het zijn boze mannetjes.

Als we deze auteur moeten geloven, zijn negers dus mensen die kwaad in de zin hebben en heel graag blanken eten. Een duidelijk verkeerde voorstelling van zaken. Toch gelooft Piet Buddingh dat veel schrijvers zich er vaak niet van bewust zijn dat ze een kind een verkeerd beeld schetsen. "We beseffen vaak niet hoe kwetsend we zijn als we bepaalde woorden of uitdrukkingen gebruiken", meent hij, "het grote probleem is dan ook hoe je die overdracht van bevooroordeelde en verkeerde normen moet breken. Ze zitten vaak zo diep ingesleten dat we ons er niet bewust van zijn".

Logisch gevolg daarvan is dat de enige manier om het racisme in kinder- en schoolboeken en daarna de hele wereld uit te werken, het bewustmaken ervan is. Die bewustmaking moet volgens Buddingh aan de basis, dus bij de kinderen beginnen."We proberen te werken aan een mentaliteitsverandering op de scholen, bij het schoolkind. En dat is erg moeilijk. Je moet kinderen voortdurend op die zaken blijven wijzen. Bovendien moet je je richten op de kinderen die hun inzichten nog willen veranderen. En dan ben je op een kleine groep aangewezen, namelijk de kinderen van elf twaalf en dertien jaar. Ze zijn nog bereid nieuwe informatie in te passen in hun gedachtenpatroon. Bij de zes- tot elfjarigen lukt dat niet, die schermen zich af in een beschermd milieu, terwijl de puber met zichzelf in de knoop ligt. De kinderen in de overgansperiode, de elf-tot dertienjarigen, staan nog het meest open voor die problemen".

CRITERIA

Bij dit alles heeft Buddingh een grote rol weggelegd voor ouders, onderwijskrachten en bibliothecarissen, omdat zij degenen zijn die meestal bepalen wat een kind leest. Zij dienen er volgens de Neerlandicus voor te zorgen dat de kinderen zo min mogelijk racistische lectuur in handen krijgen. Dat dat geen gemakkelijke opgave is, beseft hij terdege. Als handreiking heeft hij in zijn ter ondersteuning van de leerkrachten geschreven "Docentenhandleiding" 52 criteria geformuleerd.

Zo moeten allereerst de geschied- en aardrijkskundige feiten in het boek bekeken worden. Enkele daarbij te hanteren criteria zijn: Worden historische feiten en ontwikkelingen geselecteerd en aangeboden vanuit Europees en Westers perspectief? Worden volken en continenten besproken onder de invalshoek, dat zij "ontdekt" zijn door de Europeanen? Wordt de vóór-koloniale geschiedenis van de volken genoemd en besproken?

Ook kunnen de kinderboeken beoordeeld worden op de manier waarop ze de zeden, gewoonten en gebruiken van andere volken beschrijven. Dat roept vragen op als: Onderschrijft het boek uitsluitend Westerse waarden, ontwikkeling, leefwijze, instituties? Worden deze als superieur beschreven? Zijn zij "modellen" voor andere volken?

Een derde categorie criteria is te formuleren op economisch gebied. Worden de wetenschappelijke, technologische en industriele prestaties van het Westen gepresenteerd als de factoren voor historische ontwikkelingen? Wordt de economie van het gedomineerde land ongunstig beoordeeld? Een volgende serie criteria is te bedenken voor de taal en de illustraties. Noemen de auteurs een volk "een stam" en de huizen "hutten"? Worden zwarten altijd afgebeeld als de beste sportlieden? Zijn inheemsen vriendelijk, maar onbeschaafd? Tot slot zijn er criteria om de rol van de godsdienst en religie aan te toetsen. Eén daarvan is: Wordt het lijden van de onderdrukte en arme mensen weergegeven als een lot, toegewezen door God?

ZINVOL

Buddingh is er zich terdege van bewust dat het ook met de criteria bij de hand moeilijk is een juiste keuze te maken, en weet ook dat zijn werk maar een kleine bijdrage is aan de bestrijding van het racisme in de wereld. "Je bent maar met een klein onderdeeltje bezig, maar wel zinvol", zegt hij. Als hij onderwijzers, ouders, bibliothecarissen en bovenal de kinderen van het probleem bew[...] maken, dan heeft hij al[...] wonnen, vindt hij. Het[...] van een anti-rascistis[...] boek als voorbeeld, zo[...] hij, zou zijn strijd ten [...] men.

(Door Gelderlander-jo[...] Adri Gorissen)

Illustraties kunnen de [...] ningen in een kinderboek [...] steunen. In dit geval wo[...] blanke indringer (links o[...] een afwerende houding [...] geven, terwijl de inwo[...] het land in een aanvalle[...] agressieve, houding wor[...] beeld. En dat terwijl [...] de indringer de agressie[...]

Piet Buddingh: „Het grote probleem is hoe je de overdracht van bevooroordeelde en verkeerde normen moet breken".

